

משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

הנוער במרכז העניינים

תפיסה מערכתית הנותנת מענה
לצורכי בני הנוער ברשות ובקהילה

מבחר יוזמות רשותיות

אדר ב' תשס"ח - מרץ 2008

מבחר יוזמות

- איסוף ועריכה: הדרה ספרא, טליה נאמן
- תיעוד ומשוב: ד"ר יעל ברנהולץ
- עריכה לשונית: אמנון ששון
- הפקה: עמליה לואין, כרמלה אפסקר
- עיצוב גרפי: סטודיו "שחר שושנה"
- הוצאה לאור: מחלקת הפרסומים, משרד החינוך

תוכן העניינים

5 פתיחה: שרת החינוך, חה"כ פרופ' יולי תמיר
7 נח שלו, מנהל מינהל חברה ונוער

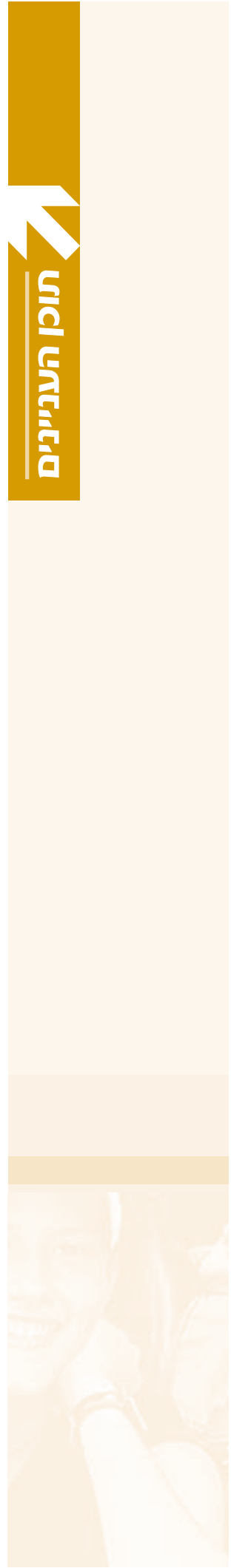
9 הנוער במרכז העניינים - מבחר יוזמות

מס.	שם היוזמה	הרשות
מנהיגות ומעורבות חברתית:		
1	פרויקט תקשורת לנוער	באר שבע
2	מנהיגות ייעודית צעירה	אור יהודה
3	השפה הביוספרית האזורית	מ.א. מגידו
4	מנהיגות חברתית	מעלה אדומים
5	מנהיגות נוער	אזור
6	יוזמות עסקיות לבני נוער	בנימינה – גבעת עדה
7	שליחים	מ.א. מטה בנימין
8	"יש מ.צ.ב.-בית ספר למנהיגות נוער יישובית	רחובות, יבנה, אריאל, כוכב יאיר, לוד

הכרת הארץ ואהבתה:		
1	יישום רשותי של תוכנית הליכה להכרת הארץ ואהבתה	קרית אתא

מוכנות ונכונות לשירות משמעותי בצה"ל:		
1	הכנה לשירות משמעותי בצה"ל	באר שבע
2	מעגלי שותפות לקידום "מוכנות ונכונות לשירות משמעותי בצה"ל" בקרב בני נוער	תל אביב, אור יהודה, בת ים

נוער בסיכון:		
1	סיירת חברים	טבריה
2	נבחרת החלומות	קרית אונו
3	מועדונית מתבגרים	אכסאל
4	מרכזים לנוער בסיכון	קרית שמונה
5	העצמה אישית-פרויקט נאס"א	אריאל

התנדבות בקהילה:

45	מ.מ. אלפי מנשה	עיר מתנדבת נוער	1
47	נתניה	התנדבות מערך לדרך	2

מרכזים לנוער:

50	אופקים	קפה לנוער	1
51	מ.מ. גלג'וליה	מרכז לניצול שעות הפנאי	2
54	ירוחם	"מחסן 52" – המתנס של הנוער	3
57	מ.א. בקעת הירדן, מ.א. מעלה אפרים	מרכז נוער אזורי משותף	4
59	מעלות - תרשיחא	מרכזי נוער רב תכליתיים	5
61	מצפה רמון	מרכז לילדים ולנוער	6
64	קצרין	מועדון ווליום	7

נוער עולה:

66	בני ברק	מרכז למידה והעצמה	1
68	בת ים	אופק 2011	2

שותפויות וחיבורים:

70	בת ים	משחק העסקים	1
72	זכרון יעקב	מחזון למעשה	2
74	חולון	מאחוזים לשמות ופנים	3
76	רמת גן	הנוער שותף ביוזמה ובתכנון	4

ספורט:

78	אבו סנאן	מדריכי אתגרים	1
80	טבריה	מגרשים פעילים	2

אמנות:

82	אפרת	מרכז ליצירה מוזיקאלית	1
84	מ.א. גוש עציון	בית לאמנויות הבמה	2
87	בית אריה עופרים	מועדון יוצר	3

שורשים:

93	מ.מ. פרדיס	קשר רב דורי	1
95	מ.מ. זמר	שימור ההיסטוריה והתרבות המקומית	2

97		תיעוד ומשוב משנת הפעילות הראשונה	
----	--	----------------------------------	--

אנשי חינוך יקרים,

תפיסת עולמי החינוכית רואה בחינוך הבלתי פורמלי המשך טבעי ומשלים לחינוך המתרחש בין כותלי בית הספר.

כפועל יוצא של תפיסת עולם זו, החינוך הבלתי פורמלי הולך ותופס מקום מרכזי בשיח החינוכי שמשרד החינוך מקדם. במרחב הבלתי פורמלי קיים פוטנציאל חינוכי רחב-ממדים, שהוא בעל משמעות רבה לפיתוח כישורי חיים, לגיבוש זהות ערכית ואזרחית, לפיתוח מודעות חברתית-קהילתית ולמתן הזדמנות למיצוי עצמי עבור כל נער ונערה. היוזמה "הנוער במרכז העניינים" היא ביטוי לתפיסת עולם זו, והיא מאפשרת לכל רשות "לתפור את חליפתה" ולגבש כלים המתאימים לטיפול בנוער, בסיוע ובליווי של משרד החינוך.

במסגרת היוזמה "הנוער במרכז העניינים" שורה ארוכה של בעלי תפקידים עוברים תהליכי העצמה והכשרה, זאת מתוך אמונה כנה בכוחם של אנשי חינוך אלה ליזום, לעצב ולהפעיל פעילות נוער עשירה ומגוונת.

"הנוער במרכז העניינים" מביא עמו תנופת עשייה בתחום הנוער, ושילוב זרועות מושכל בקרב כל העוסקים במלאכה ברמה רשותית, מחוזית וארצית.

חוברת זו פורסת יוזמות חינוכיות-חברתיות, פרי העשייה של שנת פעילות ראשונה של "הנוער במרכז העניינים" ברשויות.

רצף של אחריות חינוכית-חברתית רשותית עובר כחוט השני וקושר יוזמות אלו, תוך שימת דגש על המעורבות והשותפות של בני הנוער בקביעת סדר היום הרשותי בכל הנוגע לצורכיהם. כך נוצר כר פעולה נרחב המעודד יוזמות חברתית ייחודיות בכל רשות ורשות.

במהלך שנה"ל תשס"ז מוצבה התשתית הרשותית של "הנוער במרכז העניינים", הוקמה המינהלת הרשותית, הוכשרו והועצמו בעלי תפקידים בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, עוצב חזון רשותי ובעקבותיו, תוכנית חומש בנושא הנוער.

במהלך שנה"ל תשס"ח פועלות הרשויות לקדם את מימוש חזון באמצעות יוזמות חברתיות-קהילתיות שנוצרו בשיתוף בני הנוער ועבורם.

אני תקווה כי תנופת היוזמות החינוכיות, שחלקן מופיעות בחוברת זו, תהווה אבן דרך בעבודתנו החינוכית ותביא בעקבותיה עשייה משמעותית לטובת הנוער והקהילה.

בברכה,

יולי תמיר

לצוותי החינוך, שלום!

בשנה האחרונה מגבש מינהל חברה ונוער במשרד החינוך מדיניות, שגולת הכותרת שלה היא הצבת "הנוער במרכז העניינים". המדיניות עוסקת ביצירת "שותפות קהילתית" בין גורמי החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי ברשויות לבין בני הנוער, בראשות ראש הרשות, וביטויה - העלאת נושא הנוער לראש סדר העדיפויות של הרשות וגיבוש ראייה רשותית כוללת לגבי בני הנוער, ומתוכה תפותח תוכנית מערכתית.

התפיסה הרשותית של ה"נוער במרכז העניינים" הינה פרי יוזמתה של שרת החינוך, חה"כ פרופ' יולי תמיר, והיא משלימה תהליכים חינוכיים אחרים במסגרת הליבה החינוכית של משרד החינוך.

היוזמה מעודדת חבירה סביב שולחן עגול של כל הגורמים ברשות המקומית המטפלים בנוער במסגרות הפורמליות והבלתי פורמליות. אלה הציבו, בשיתוף עם נציגי הנוער, אתגר של תפיסה מערכתית רחבה, הרואה את צורכי הנוער ברשות ובקהילה מבוקר עד ערב.

כל השותפים שמו להם למטרה לעודד את בני הנוער למעורבות ולהתנדבות בקהילתם, ולתרום בכך למוכנותם לחיי חברה ותרבות ולהכשרתם כאזרחים פעילים ומעורבים במדינה ובקהילה.

מטבע הדברים, כל רשות שונה מחברתה וצורכי בני הנוער ברשות אחת אינם דומים לצורכי חבריהם ברשות האחרת. לכן, התפיסה של "הנוער במרכז העניינים" מעודדת את הרשויות לפעול כך שיהיה מרחב פעולה ליוזמות מקומיות הבאות לתת מענה לצורכי הנוער ברשות.

כל רשות השכילה למצוא את התחומים המיוחדים לה ולפתח את היוזמות שיענו לצרכים הייחודיים של בני הנוער שלה.

למרות הגיוון בנושאי היוזמות, רב הדמיון במטרותיהן שמכוונות להעצמת הנוער ולהעשרתו. בין המטרות שהוצבו: חינוך לאחריות ומעורבות, הכרת הארץ ואהבתה, העצמת תחושת ההשתייכות ליישוב ולקהילה, פיתוח כישורי מנהיגות, עידוד ההתנדבות, שיפור היחסים בין המתבגרים להוריהם, עיצוב תרבות פנאי איכותית ועשירה, צמצום תופעות אלימות והתנהגויות סיכוניות וחיזוק הלכידות של קבוצת השווים.

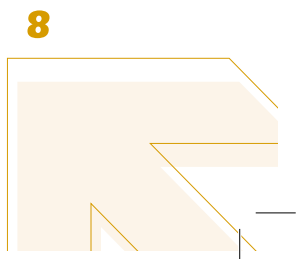
החוברת, בה כינסנו חלק מהיוזמות, מאפשרת לכל רשות "הצצה" אל הרשויות האחרות ולמידה מניסיונם של אחרים. היא נועדה לשמש כלי עזר בעבודתכם החינוכית בהציגה בפניכם יוזמות ורעיונות חדשים, בבחינת "כזה ראה וחדש"...

היוזמות יצאו לדרכן בשילוב ובשותפות מינהל חברה ונוער, ועל כך יש להודות לכל מפקחי המינהל במחוזות ולמרכזי ההדרכה.

בברכה,

נח שלו

מנהל מינהל חברה ונוער

מנהיגות ומעורבות חברתית

שם הרשות: באר שבע

שם היוזמה: פרויקט תקשורת לנוער

אוכלוסיית היעד: בני נוער מכיתות י' ומעלה ממגמת תקשורת בבתי הספר

שם האחראית: ענבל לב, רכזת נוער-כיוונים, טלפון: 050-2222204

דוא"ל: inbalev@013.net

גורמים שותפים ליוזמה: המכללה האקדמית ספיר, חברת כיוונים-אגף הצעירים, עמ"ן

מסגרת וארגון: בני הנוער המתנדבים בפרויקט, מקבלים הדרכה, הכשרה וליווי על ידי חמישה סטודנטים לתקשורת ממכללת ספיר, פעם בשבוע לפחות, ויוצאים לשטח לתיעוד תקשורת פעם בשבוע או בהתאם לצורך.

מטרות היוזמה:

1. פיתוח מנהיגות התנדבותית-קהילתית בקרב בני נוער.
2. מיצוי כישורים אישיים של בני נוער וניתובם לפרויקטים למען הקהילה.
3. פיתוח קבוצת נוער העוסקת בתקשורת ומתעדת אירועים עירוניים.

תיאור היוזמה:

היוזמה נועדה לפתח קבוצת נוער מתנדבת בתחום התקשורת. הקבוצה תגויס ממגמת התקשורת בבתי הספר התיכוניים בעיר, תזכה להדרכה, ליווי והכשרה על ידי סטודנטים ממכללת ספיר. הרעיון הוא מעין "מערכת תקשורת", שחבריה משתלמים, כותבים, עורכים וידאו, מפיקים מגזינים בטלוויזיה קהילתית, מראיינים אישי ציבור, כותבים כתבות לאתרי אינטרנט מקומיים בעיר, בנושאים רבים ומגוונים.

בצד ההכשרה המקצועית ייחשפו בני הנוער לתכנים בתחום החברתי: החברה הישראלית, נושאים אקטואליים מגוונים ועוד, ויתעדו פעילות חברתית קהילתית: במרכז קליטה, בבתי אבות, במועדוניות ובמוסדות שונים, והידע שירכשו יסייע להם בעבודתם. אנו מאמינים כי המודעות החברתית של בני הנוער תגבר על ידי שיקוף המציאות הישראלית דרך העשייה בתחום התקשורת.

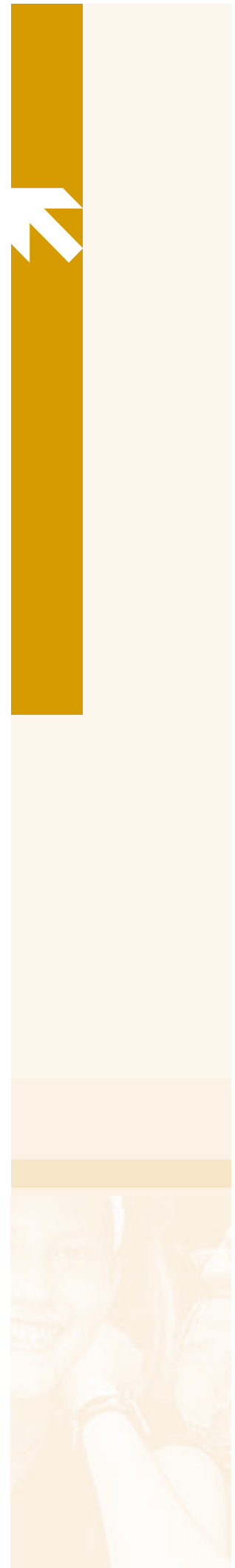
יעדי היוזמה:

- ☛ חשיפת בני הנוער למציאות הישראלית באמצעות "המגע עם השטח" במהלך עבודה תקשורתית של פעם בשבוע.
- ☛ בניית מודל לאפיקי התנדבות ייחודיים: התנדבות המתבססת על כישורים אישיים כאב טיפוס ליוזמות ייחודיות נוספות בעיר.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ התמדה של 70% מבני הנוער בפעילות השבועית.
- ☛ התמקצעות קבוצת נוער המתמחה בתחום התקשורת ומתגייסת למשימות עירוניות בתחום התקשורת, כמו: צילום, סיקור ותיעוד עשייה קהילתית.
- ☛ הפקת שלושה מגזינים בשנה לפחות, שיועלו בטלוויזיה קהילתית.

שנה ב'

- הגדלת קבוצת הפעילים ב- 50% לפחות.
- הפקת שלושה סרטים קצרים העוסקים במציאות הישראלית: עולים, נזקקים, קשישים ועוד.

שנה ג'

- שימור ההתמדה של בני הנוער.
- ניתוב בני הנוער למיזמים שונים של התנדבות.

באר שבע, פרויקט תקשורת לנוער

שם הרשות: אור יהודה

שם היוזמה: מנהיגות ייעודית צעירה

אוכלוסיית היעד: כיתות ה'ו-ז'

שם האחראית: שרה בכר, טלפון: 054-4922788, דוא"ל: sbe12@walla.com

גורמים שותפים ליוזמה: רכזות חינוך חברתי, מנחה מחוזית, מנהלת מחלקת חינוך, מנהלת מחלקת נוער

מסגרת וארגון: תלמידים מכל בתי הספר באור יהודה – מבתי הספר היסודיים ומחטיבות הביניים. נפגשים אחת לשלושה שבועות במרכז המחשבים בעיר.

מטרות היוזמה:

1. הקמת מנהיגות קהילתית צעירה.
2. ניהול הקבוצה תוך דגש על תהליכים דמוקרטיים.
3. ריכוך המעבר מיסודי לחטיבה.
4. פיתוח מודעות לצרכי העיר.
5. עידוד התנדבות בקהילה.
6. לימוד השימוש בטכנולוגיה מתקדמת.

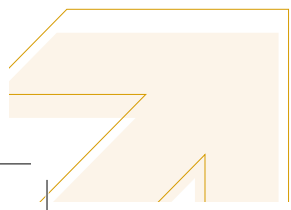
תיאור היוזמה:

"חינוך למעורבות חברתית בגיל צעיר משפיע על התנדבות בעתיד ועל יחסם של בני נוער לחברה ולקהילה בבגרותם" (Janoski musick&Wilson, 1998).

נבחרים מתוך מועצות התלמידים שקמו בשליש הראשון של השנה בכל בתי הספר בעיר (תלמידי שכבות ה'ו-ז'), ייבחרו להיות מנהיגים קהילתיים פעילים.

הנציגים יפגשו אחת לחודש ויתגבשו כקבוצה ייחודית בעלת גאוות יחידה, שתעבור סדנאות לפיתוח כישורי מנהיגות ותרכוש כלים על מנת להוביל תהליכים בתוך בתי הספר. המנהיגים הצעירים יזמו ויקדמו נושאים חברתיים-קהילתיים, בהתאם לצרכי הקהילה שלהם או על פי יעדים שייתוו על ידי ועדות המינהלת, אגף החינוך בעירייה או מנהלי בתי הספר. עיקרון חשוב ביותר בתהליך העבודה של המנהיגים הוא השיתופיות. כשמגיעים המנהיגים לבית הספר אחרי מפגש מנהיגות, עליהם לדווח להנהלה, לרכזת החברתית ולמועצת התלמידים. בשלב הבא, יחד עם המועצה הם מתכננים פעולות ודרכי ביצוע. לדוגמה: מעגלי הידברות: שלב א' - בתוך בתי הספר בשכבות ו' בקבוצות מעורבות מכיתות השכבה. שלב ב' - ברמה עירונית, כשבמעגלים יושבים תלמידי כיתות ו-ז' מכל בתי הספר בעיר אור יהודה ונציגי המנהיגות הצעירה מנחים את הדיונים בסיוע הרכזות החברתיות. דוגמה נוספת: הובלת תוכנית הרצפים לסיוע לתלמידי ו' לעבור ביתר קלות מבתי הספר היסודיים לחטיבות הביניים בכל כיתות ו' בעיר.

כלי נוסף העומד לשירות המנהיגים הצעירים הוא אתר, בחסות פסגת רמת גן ומרכז המחשבים באור יהודה, המלווה את היוזמה. באתר מתואר התהליך, מתועדים כלים וחומרים ומועלות שאלות וסוגיות כדי שאפשר יהיה להחליף דעות ולהתקדם ביוזמות גם בדרך וירטואלית.

יעדי היוזמה:

- העצמת מקורות הכוח של המנהיג הצעיר.
- מעורבות, שותפות ואחריות על ידי המנהיגים הצעירים דרך ערנות לסובב אותם ודרך שיתוף של מתנדבים נוספים בבית הספר בהוצאת היוזמות לפועל.
- דיאלוגים בין אוכלוסיות נוער בבתי הספר וברשות.
- הגעה למעגלים רחבים נוספים של בני נוער שאינם פעילים בדרך כלל.
- קשר וירטואלי עם מנהיגויות צעירות בערים אחרות.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- גיבוש קבוצה של 21 בני נוער והעצמת הכישורים של ניהול שיח, ניהול קונפליקטים, קבלת החלטות, הובלת פרויקט על ידי התנסות בסדנאות ללמידת הכישורים ויישומם בשטח.

שנה ב'

- שלושה מפגשים בין המנהיגים הצעירים למנהיגים הבוגרים בעל יסודי לקידום מיזמים.
- הוצאה לפועל של מיזם משותף אחד.

שנה ג'

- שני מפגשים בין המנהיגים הצעירים למנהיגי העיר על מנת להביא למודעות את צרכי הנוער ולקבל סיוע למיזמי המנהיגים הצעירים.
- יצירת קשר אישי עם שלושה חברי מועצת העיר לגבי פרויקטים רלוונטיים על מנת לצאת לפעולה.

שם הרשות: מ.א. מגידו

שם היוזמה: השפה הביוספרית האזורית

אוכלוסיית היעד: כלל בני הנוער במועצה, ההורים, עובדי החינוך במועצה, עובדי החינוך ביישובי המועצה

שם האחראית: קרין שטרן, טלפון: 04-9598474, 052-3236156, דוא"ל: noar@megido.org.il

גורמים שותפים ליוזמה: נוער המועצה, מחנכי ומדריכי חברת הנעורים האזורית והיישובית, רכזות נעורים, רכזות חינוך, מזכירי יישובים ומנהלי הקהילות, אגף חינוך ורווחה ואמ"ן.

מסגרת וארגון: היוזמה מתפרסת על פני כל יישובי המועצה, בכל ימות השבוע.

מטרות היוזמה:

1. יצירת שפה משותפת בין כלל בני הנוער וגורמי החינוך במועצה, כחלק אינטגרלי מהקמת המרחב הביוספרי באזור.
2. מעורבות של ההורים, הקהילות ומסגרות החינוך הבלתי פורמלי ביוזמה.

תיאור היוזמה:

המועצה נכנסה לתהליך שבו היא מגדירה עצמה כמרחב ביוספרי שמשמעותו:

- ◆ שימור הטבע והסביבה (מיחזור, מניעת זיהום אוויר וכד').
  - ◆ שימור התרבות האזורית (ערכים, שמירה על האזור ככפרי, שימור ולימוד ההיסטוריה המקומית והאזורית, שמירה על הקיים ועוד).
  - ◆ שמירה על יחסי גומלין אנושיים, תרבותיים, ערכיים.
- המרחב הביוספרי מתמקד בקשרים שבין האדם, המרחב והזמן וביחסי הגומלין בין מגוון הפרטים, התרבויות, הקהילות והסביבה. כחלק אינטגרלי ומהותי מהקמת המרחב מאגמת המועצה כוחות כדי ליצור מציאות בה מצד אחד שומרים על מגוון התרבויות והחי ומצד שני מצליחים להתנהל יחד על-ידי גיבוש הסכמות רחבות וצמצום האלימות. לשם כך בונה מחלקת החינוך הבלתי פורמלי מספר במות ליצירת שפה משותפת, קבלת החלטות ועשייה משותפת:
- ◆ הוקמו צוותי עבודה של נציגי כל היישובים ונציגים מאגף חינוך ורווחה במועצה כדי להגיע להסכמות בנושאי התנהגויות סיכוניות ותרבות הפנאי של בני הנוער באזור.
  - ◆ הוקם צוות של כל עובדי הנוער ברשות שנפגש ללמידה אודות הגישה הביוספרית ואודות בני נוער.
  - ◆ הוקם צוות של מחנכי כל היישובים ליצירת שפה משותפת בנוגע לבני הנוער.
  - ◆ הוקמו צוותי עבודה בתחומים: מעורבות הורים, מנהיגות נוער ותרבות הפנאי, בהשתתפות הורים, בעלי תפקידים בקהילה, מחנכים וצוות אגף חינוך ורווחה.
  - ◆ נערכים מפגשים של כלל עובדי המועצה.

◆ ביישובים נערכים מפגשים של כל בעלי התפקידים.

◆ הוקמה מועצת נוער אזורית שנפגשת אחת לשלושה שבועות.

כל המפגשים מונחים על-ידי מחלקת הנוער ומחלקת הרווחה במשותף ומתנהלים לאור הערכים המכוננים שהוסכמו והתקבלו בתהליך הביוספרי.

דוגמאות לפעילויות:

שימור הטבע והסביבה:

הוקמה חווה חקלאית שבה בני נוער עובדים בהתנדבות יחד עם אנשי מקצוע. בחווה בעלי חיים וחקלאות אורגנית. בני הנוער עוברים קורס הכשרה ובמסגרתו הם נפגשים עם מומחים בתחומים השונים ומבקרים במקומות שונים בארץ הפועלים בגישה הביוספרית.

תוכניות "ירוקות" (מעורבות ואחריות סביבתית) מופעלות בבתי הספר בשיתוף פעולה עם החינוך הבלתי פורמלי (תנועות הנוער וחברת הנוערים האזורית).

שימור התרבות האזורית:

בכל יישוב מתקיים מיזם למען הקהילה שמובל על ידי בני הנוער באותו יישוב (גינה מסביב לבית הקשישים ותחזוקה שוטפת, חוגים לקהילה שבני הנוער מעבירים, שיפור חזות היישוב, ארגון וניהול חגים ביישוב ועוד).

שמירה על יחסי גומלין אנושיים, תרבותיים, ערכיים:

הוקמה מועצת נוער אזורית שמארגנת פעילויות אזוריות לכלל תושבי המועצה ולנוער. מועצת הנוער מארגנת מפגשים בין בני הנוער הבאים מצורות התיישבות שונות, בין בני נוער חילוניים ודתיים ועוד.

יעד היוזמה:

↪ יחסי הגומלין שבין האדם, המרחב והזמן יאפשרו את שימור הקיים מצד אחד וצמיחה והתפתחות מצד שני.

מדדים להצלחה:

שנה א'

↪ קיום כל המפגשים המתוכננים בנוכחות מלאה.

↪ שלוש פעילויות אזוריות בהובלת מועצת הנוער האזורית.

↪ צמצום של 20% בתופעות האלימות, השתייה ושאר התנהגויות סיכוניות.

↪ הגברת מעורבות ההורים בתהליכי קבלת ההחלטות ובפעילות הקשורה לנוער.

↪ בכל יישוב יתבצע פרויקט למען הקהילה, בהובלת בני הנוער.

↪ 80% מבני הנוער ייקחו חלק בפעילות אחת לפחות.

שנה ב'

- ☛ חמש פעילויות אזוריות בהובלת מועצת הנוער האזורית.
- ☛ צמצום של 50% בתופעות האלימות, השתייה ושאר התנהגויות סיכוניות.
- ☛ הגברה נוספת של מעורבות ההורים בתהליכי קבלת ההחלטות ובפעילות הקשורה לנוער.
- ☛ בכל יישוב יתבצע פרויקט למען הקהילה, בהובלת בני הנוער.
- ☛ 90% מבני הנוער ייקחו חלק בפעילות אחת לפחות.

שנה ג'

- ☛ שבע פעילויות אזוריות בהובלת מועצת הנוער האזורית.
- ☛ צמצום של 75% בתופעות האלימות, השתייה ושאר התנהגויות סיכוניות.
- ☛ הגברת נוספת של מעורבות ההורים בתהליכי קבלת ההחלטות ובפעילות הקשורה לנוער.
- ☛ 90% מבני הנוער ייקחו חלק בפעילות אחת לפחות.

שם הרשות: מעלה אדומים

שם היוזמה: מנהיגות חברתית

אוכלוסיית היעד: בני נוער מחטיבות הביניים בעלי מוטיבציה לפעול בקהילה, אשר אינם פעילים בתנועות נוער, מד"צים, מט"צים, מועצות תלמידים או במסגרות נוער פעיל אחרות. בני נוער שהדימוי העצמי שלהם בינוני ורמת הביטחון האישי שלהם נמוכה-בינונית.

שם האחראית: אורית לוי, טלפון: 02-5913112, 052-3811803, דוא"ל: orit_n5@walla.com

גורמים שותפים ליוזמה: חברת "משכוכית", בית ספר דקל וילנאי חטיבה א' וחטיבה ב', עיריית מעלה אדומים, מתנ"ס מעלה אדומים.

מסגרת וארגון: ההכשרה ניתנת בבתי הספר בשעות אחרי הצהריים, פגישות העבודה למימוש המיזם נערכות במתנ"ס בשעות אחרי הצהריים.

מטרות היוזמה:

1. העצמת בני נוער משכבת "האמצע" שבדרך כלל אינם לוקחים חלק בפעילות ובמעורבות קהילתית.
2. מתן כלים והזדמנויות לבני נוער לבטא את עצמם ואת צורכיהם ולממש את חלומותיהם.

תיאור היוזמה:

היוזמה נובעת מכך שבני הנוער שפונים לתפקידי מנהיגות באים בדרך כלל מחתך חברתי קבוע. היוזמה באה למשוך לתפקידי מנהיגות בני נוער מחתכים נוספים, בולטים פחות, נחבאים אל הכלים, שעד כה לא השתלבו בתוכניות המנהיגות השונות הקיימות בעיר.

נערך מיון קפדני כדי לאתר את בני הנוער בעלי היכולות המנהיגותיות החבויות אשר יתאימו למטרות היוזמה. המיון נערך על-ידי מדריך אגף הנוער ומדריך מטעם חברת "משכוכית". המיון כלל פגישה אישית ופגישה קבוצתית. כל קבוצה מקבלת הכשרה בנושאי מנהיגות ובחרת מיזם מנהיגותי שאותו תפעיל, בתום תקופת ההכשרה.

שלוש קבוצות בני נוער יפעלו השנה בעיר מעלה אדומים:

1. קבוצה ראשונה שקיבלה את הכשרתה בשנה שעברה. בין נושאי ההכשרה: זהות אישית וקבוצתית ובניית חזון, מנהיגות, מנהיגים ויזמות, העצמה אישית ומיומנויות הדרכה, בניית פרויקט קבוצתי וקהילתי.

השנה תפעיל קבוצה זאת את המיזם שבחרה: הפעלת בית קפה לבני הנוער בשעות הפנאי.

2. שתי קבוצות חדשות של תלמידי כיתות ח', משתי חטיבות הביניים, שעברו את שלב המיונים. הן יקבלו את ההכשרה שקיבלה הקבוצה הראשונה ויבחרו לעצמם מיזמים להפעלה בקהילה. המיזמים יפעלו בשנה זו או בשנה הבאה - תלוי באופי המיזם ובמידת ההערכות הדרושה לקראת הפעלתו.

יעד היוזמה:

בני הנוער שאינם עוסקים בפעילות מנהיגותית יוכשרו ויעסקו בפעילות התנדבותית בקהילה.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ גיבוש שתי קבוצות של 15 משתתפים כל אחת והכשרתם על-ידי חברת "משכוכית" לקראת מיזם קהילתי בעיר.
- ☛ השתתפות של 80% מבני הנוער שנבחרו, במפגשים.
- ☛ פיתוח תחושת העצמה אישית אצל כל אחד מחברי הקבוצה. העצמה אישית זו תימדד באמצעות שיחות אישיות עם מדריכי הקבוצה.
- ☛ העברת משובים בקרב בני הנוער לבדיקת מידת שביעות הרצון של בני הנוער מהמיזם, מאיכותו, מתדירותו, מאופן הביצוע, מהפרסום והשיווק ועוד.

שנה ב'

- ☛ הפעלת המיזמים בקהילה בהצלחה: מעורבות של כ-200 בני נוער בכל מיזם, הפעלת המיזם על-ידי בני הנוער עצמם, בליווי מבוגר מטעם אגף הנוער למשך שנה אחת לפחות.
- ☛ העברת משובים בקרב בני הנוער לבדיקת מידת שביעות הרצון של בני הנוער מהמיזם, מאיכותו, מתדירותו, מאופן הביצוע, מהפרסום והשיווק ועוד.

שנה ג'

- ☛ הפעלת המיזמים בקהילה בהצלחה: מעורבות של כ-200 בני נוער בכל מיזם, הפעלת המיזם על-ידי בני הנוער עצמם, בליווי מבוגר מטעם אגף הנוער למשך שנה אחת לפחות.
- ☛ העברת משובים בקרב בני הנוער לבדיקת מידת שביעות הרצון של בני הנוער מהמיזם, מאיכותו, מתדירותו, מאופן הביצוע, מהפרסום והשיווק ועוד.

מעלה אדומים, מנהיגות חברתית

שם הרשות: אזור

שם היוזמה: מנהיגות נוער

אוכלוסיית היעד: באופן ישיר: כיתות ז'- י"ב, באופן עקיף: כיתות א'-ג' שיופעלו על-ידי הנוער הבוגר בפרויקטים שונים.

שמות האחראיים:

סמי עטר – מנהל מחלקת הנוער, טלפון: 050-4005 168, דוא"ל: sammya@azor.muni.il

מיכל ביסטריצר – מנהלת מדור הנוער, טלפון: 052-3963722, דוא"ל: micmal@walla.com

גורמים שותפים ליוזמה: עמותת "אתגרים" - פרויקט "מעגן מבטחים", עמותת "בית חם", מחלקת הרווחה, חטיבת הביניים על-שם "רבין".

מסגרת וארגון:

הפעילות תיערך בתוך מתחם מדור הנוער ומחוץ למדור (לדוגמה בפרויקט "מעגן מבטחים" הפעילות תתקיים במרינה בת"א), בחופשות הפסח והקיץ. צפויה השכרת מועדון נוער לשעות הלילה המאוחרות.

בזמן הלימודים בבית הספר תתקיים הפעילות משעות אחר הצהריים המוקדמות ועד הערב-לילה, ובזמן חופשות מהלימודים - גם בשעות הבוקר.

בימי ראשון אחר הצהריים - נפגשים המד"צים (מדריכי נוער צעירים) מכיתות ח' עם מדריך נוער וחיילת.

בימי שלישי אחר הצהריים - נפגשים חברי מועצת הנוער בכיתות י'-י"ב עם רכז הנוער וחיילת.

בימי רביעי אחר הצהריים - נפגשים בוגרי קורס מדריכי רכיבה על אופניים עם רכז נוער וחיילת.

בימי חמישי מיד עם סיום הלימודים בבית הספר - יוצאים בהסעה מרוכזת 20 נערים מכיתות ח', ט' ו' למרינה בת"א לפעילות העצמה דרך השיט.

בימי ראשון בערב משעה 18:00 - נפגשת קבוצה של נוער בסיכון עם מדריך מועדון לפעילות מנהיגותית סביב הנושא: "הנוער אומר לא לסמים".

מטרות היוזמה:

1. הגדלת מספר בני הנוער הפעילים והמעורבים בקהילה.

2. שיפור אקלים יישובי-צמצום אלימות ביישוב.

3. יצירת רצף חינוכי-חברתי לאורך כל היום.

תיאור היוזמה:

היוזמה מתעתדת ליצור רצף חינוכי-חברתי-ערכי לאורך כל היום כדי לתת לכל אוכלוסייה את המענה המתאים לה סביב תחום העניין שלה. המפגשים משותפים לכלל בני הנוער ביישוב.

שלב א': בשנה הראשונה יוצמד לכל קבוצה (הכוללת מספר קבוצות גיל) מדריך חברתי / טיפולי שיעביר לקבוצה פעילות שנתית שנושאה "המנהיגות בהדרכה". הקבוצה תעסוק בעולם תוכן מסוים כמו שיט ימי, מניעת שימוש בסמים ואלכוהול ועוד, ובאמצעותו תעסוק בנושא המנהיגות, בהעצמה אישית ובמיומנויות הדרכה.

שלב ב': בני הנוער שעברו את שלב א' יתחילו להדריך קבוצות גיל נמוכות יותר החל משלב החיזור אחריהם, דרך בניית קבוצה והדרכתה. במקביל להדרכת שכבות גיל צעירות, בני הנוער המדריכים יתארגנו יחד לפעילות לכלל בני הנוער ביישוב, למען אוכלוסיות חלשות ולכלל תושבי היישוב (ערב לפתיחת חופשת הקיץ, שיפוץ בתי קשישים לקראת הפסח, נטיעת עצים בחורשה ביישוב ועוד).

יעדי היוזמה:

- ✦ יצירת רצף חינוכי-חברתי-ערכי לאורך כל היום.
- ✦ בני הנוער ביישוב יעסקו בפעילות חברתית-ערכית.
- ✦ רמת האלימות ביישוב תצטמצם.

מדדים להצלחה:

שנה א'

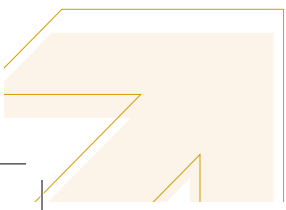
- ✦ הקמת קבוצת מנהיגות נוער משכבות ז'-י"ב (20 בני נוער מכל שכבת גיל) והכשרתם.

שנה ב'

- ✦ שבעה בני נוער מכל שכבת גיל יפעילו את תלמידי בית הספר היסודי בשעות אחר הצהריים.
- ✦ 20 תלמידים מכל שכבה, בשכבות א'-ו' יופעלו על ידי בני הנוער.
- ✦ הכשרה של שכבות ז'-י"ב חדשות כדי ליצור רצף הדרכתי.

שנה ג'

- ✦ 100 בני נוער משכבות ז'-י"ב יהיו פעילים בהדרכה.
- ✦ 70 בני נוער (י-י"ב שאינם לומדים ביישוב) יהיו מעורבים בפעילות חברתית-ערכית.
- ✦ פיתוח פעילות פנים יישובית: ערב מוזיקה ללהקות צעירות, יוזמות להעסקת בני נוער במקומות עבודה ביישוב, פעילויות שונות לכלל תושבי היישוב ולאוכלוסיות מיוחדות כמו קשישים, ילדי מועדונית וכו'.

שם הרשות: בנימינה-גבעת עדה

שם היוזמה: יזמויות עסקיות לבני נוער

אוכלוסיית היעד: בני נוער גילאי 14-18

שם האחראית: נעמי אלמוג, טלפון: 050-9986420, דוא"ל: naomialmog@gmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: מחלקת הנוער במתנ"ס, מנחים הקשורים לתחומי היזמות, מועצה מקומית בנימינה - גבעת עדה, מנהלת מחלקת החינוך של בנימינה - גבעת עדה ומתנדבים מנחים מעולם העסקים.

מסגרת וארגון: ימי א', ג' במועדון להבה, וימים באולפן הקלטות לפי הצורך. ימי ד' 17:00 בחדר אלגרו.

מטרות היוזמה:

1. ללמד את בני הנוער מהן יזמויות כלכליות-קהילתיות.
2. לעודד את בני הנוער להיות מעורבים בקהילה ולתרום לה באמצעות הקמת יזמויות.
3. לעודד את בני הנוער לקחת תפקיד מנהיגותי ביזמויות שיקמו.
4. ליצור תחושת השתייכות לקהילה.

תיאור היוזמה:

בני הנוער יעודדו להקים עסקים שונים התורמים לקהילה. עסקים אלה, נוסף על רוחיותם עבור הנוער, יהיו גורם מעודד למעורבות חברתית בקהילה וללקיחת תפקיד מנהיגותי ביוזמה. מתנדבים מעולם העסקים ילוו את בני הנוער לאורך כל תהליך החשיבה על היוזמה, הקמתה והפעלתה, ומנחים חברתיים ידריכו אותם בנושאים הקשורים למעורבות חברתית-ערכית ומנהיגות.

היזמות:

- ◆ להקת "ראפ" של בני נוער ממוצא אתיופי.
- ◆ פעילות של נערות (בהמשך, פעילות גם של נערים) להפקת אירועים בנושאים שונים, לאוכלוסיית הילדים.
- ◆ הכנת חוברת ובה מאגר נתונים אודות כישורי בני נוער שתשמש כמדריך לחיפוש בני נוער מתאימים לתעסוקה ביישובים (בני נוער שמעוניינים לעסוק בשמרטפות, בצביעת בתים ועוד).
- ◆ להקת "מוזיקה מזרחית" של בני נוער בסיכון.

יעדי היוזמה:

- בני הנוער יהיו מעורבים בקהילה ויחוו אחריות כלפיה.
- בני הנוער ילמדו להקים עסק: הצבת יעדים, הכנת תוכנית עסקית והגשמת היעדים אשר הציבו לעצמם.
- יצירת מנהיגות קהילתית מקרב בני הנוער שמשתתפים ביוזמה.

מדדים להצלחה:

שנה א'

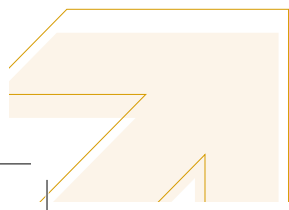
- ☛ הוצאת דיסק ללהקת "ראפ".
- ☛ הקמת להקת "מוזיקה מזרחית".
- ☛ שתי הזמנות לחברת ההפקה לילדים ושתי הזמנות לקייטנות בקיץ.
- ☛ 20% מבני הנוער ביישוב יצינו בסקר שנערוך כי הם מרגישים תחושת השתייכות למסגרת החינוכית של המתנ"ס.
- ☛ ירידה של 20% בבני נוער משוטטים.
- ☛ 20% מבני הנוער ישתתפו בפעילויות בנושאי מנהיגות והצבת יעדים ערכיים-חברתיים והגשמתם.

שנה ב'

- ☛ הוצאת דיסק שני ללהקת "ראפ".
- ☛ הוצאת דיסק ללהקת "מוזיקה מזרחית".
- ☛ הקמת יזמות אחת לפחות עם נערות במצוקה.
- ☛ 30% מבני הנוער ביישוב יצינו בסקר שנערוך כי הם מרגישים תחושת השתייכות למסגרת החינוכית של המתנ"ס.
- ☛ 30% מבני הנוער ישתתפו בפעילויות בנושאי מנהיגות והצבת יעדים ערכיים-חברתיים והגשמתם.

שנה ג'

- ☛ הוצאת דיסק נוסף ללהקות המוזיקה.
- ☛ שש הזמנות לפחות לחברת ההפקה לילדים.
- ☛ הקמת מאגר נתונים רחב של תעסוקת בני נוער.
- ☛ 40% מבני הנוער ביישוב יצינו בסקר שנערוך כי הם מרגישים תחושת השתייכות למסגרת החינוכית של המתנ"ס.
- ☛ 40% מבני הנוער ישתתפו בפעילויות בנושאי מנהיגות והצבת יעדים ערכיים-חברתיים והגשמתם.

שם הרשות: מועצה אזורית מטה בנימין

שם היוזמה: שליחים

אוכלוסיית היעד: שכבות ט' - י"ב, נוער בנימין (נערים ונערות המתגוררים בתחומי המועצה האזורית מטה בנימין, ב-34 יישובים).

שם האחראית: יהודית לב יונה, טלפון: 02-9977101, 052-5666182, דוא"ל: noar1@matnas-binyamin.org.il

גורמים שותפים ליוזמה:

סגנית יו"ר המועצה, מחלקת חינוך ורווחה, קצין ביקור סדיר, מנהל המתנ"ס, מחלקת הנוער, היחידה לקידום נוער, המדור לעבודה קהילתית, אולפנת עופרה, ישיבת בית אל, ישיבת "נר תמיד", אולפנת נריה, רכזי נוער, רכזי תנועות הנוער, תושבים ובני נוער.

מסגרת וארגון:

תוכנית רשותית מערכתית המשולבת בארבעה מוסדות חינוך אזוריים במועצה: אולפנת עופרה ביישוב עופרה, ישיבת תיכונית בית אל ביישוב בית אל, ישיבת "נר תמיד" ביישוב חשמונאים ואולפנת נריה ביישוב נריה. היוזמה תתקיים בבוקר במסגרת שיעורי החברה בבתי הספר ובשעות אחר הצהריים ביישובים, בפעילות הנוער במרכז הנוער ובסניפי תנועות הנוער על ידי רכז הנוער ורכז התנועה. הפעילויות במסגרות הבלתי פורמליות יתקיימו בימי השבוע אחר הצהריים ובחופשות.

מטרות היוזמה:

1. לחנך את הנוער לאחריות ולמעורבות.
2. להעצים בקרב הנוער את תחושת ההשתייכות לקהילה ולחברה ולעודד את הרצון לנתינה.
3. לעודד את הנוער לגלות מנהיגות חינוכית.
4. לעודד את הנוער ליזום בקהילה פרויקטים חינוכיים-התנדבותיים.
5. להכשיר "שליחים" מקצועיים לנתינה בקהילות.

תיאור היוזמה:

בבנימין ישנה עשייה של נתינה וחיבור של בני הנוער לקהילתם ולקהילות שונות בארץ. כמו כן פועלים בבנימין 26 סניפים של שבע תנועות נוער.

דוגמאות לעשייה זו של הנוער:

- ◆ תפעול התנועות ביישובים והקמת תנועות נוער ותגבור צוות ההדרכה ביישובים אחרים שאין להם היכולת לכך.
- ◆ עשייה בתוך הקהילה וחיבור בין יישובי בנימין לקהילות שונות בארץ בסיוע בעבודות קהילתיות שונות: במועדוניות, עם הקשישים, שיפוץ מבנים וכד'.

זיהינו צורך משותף של החינוך הפורמלי (מחנכים ורכזים חברתיים במוסדות החינוך) והבלתי פורמלי (רכזי הנוער היישוביים ורכזי תנועות הנוער) בהעצמה ובשכלול של עשייה זו בכמה היבטים:

- ◆ בני הנוער המדריכים בתנועות הנוער זקוקים להעצמה של תפיסתם החינוכית ולכלים שבעזרתם ישכללו את הדרכתם.
- ◆ בני הנוער שיוצאים לעשייה בקהילות שונות בארץ זקוקים להעצמה מקצועית כמו: פיתוח שיחה עם אנשים בקהילה, כלים לעבודה במועדוניות, עבודה עם קשישים ועוד.

לאור זאת החלטנו לחבור לתוכנית משותפת מערכתית, בה נעצים את "השליחים": את בני הנוער המדריכים בתנועות הנוער ואת בני הנוער התורמים לקהילתם ויוצאים לקהילות שונות בארץ.

- ליוזמת "שליחות" שני מסלולים:
- ◆ מסלול של שליחות פנים יישובית.
- ◆ מסלול של שליחות חוץ יישובית.

השילוב בין שני המסלולים יתבצע באופן הבא:
 בחוגים הבית ספריים ובשיעורי החברה תועבר תוכנית מנהיגות, הכשרה והעצמה.
 בפעילויות אחר הצהריים ילוו רכזי הנוער ורכזי תנועות הנוער את השליחים באמצעות יחידות ההכשרה שיעבירו לבני הנוער ביישוב ובליווי צמוד של השליחים בשליחותם.

יעדי היוזמה

- ☛ הכשרת מדריכים מקצועיים בתנועות הנוער.
- ☛ העצמת בני הנוער לעשייה משמעותית בקהילתם ובקהילות אחרות.
- ☛ העצמת אנשים בקהילה לעשייה משמעותית בקהילתם.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ 80% מהמשתתפים ביוזמה יביעו את שביעות רצונם ממנה. (על פי משוב שביעות רצון שנעביר).
- ☛ 90% מהמשתתפים יתמידו בהשתתפות ביוזמה.
- ☛ 80% מהמלווים יביעו שביעות רצון מהתקדמות השליחים ורצינותם (רכזי הנוער ותנועות הנוער) (על פי משוב שביעות רצון שנעביר למלווי השליחים בשטח).
- ☛ יעלה מספר החניכים המשתתפים באופן קבוע בפעילויות בתנועות הנוער.
- ☛ בני נוער נוספים ירצו להצטרף ולהיות "שליחים".
- ☛ 80% מאנשי הקהילה יביעו את שביעות רצונם מהיוזמה. (על פי משוב שביעות רצון שנעביר).

שנה ב'

- כל המדדים של השנה הראשונה.
- מספר השליחים יהיה לפחות כמו בשנה א'.
- תנועות הנוער יצמחו כמותית.
- 80% מהשליחים יתמידו להגיע ל- 80% מהפעילויות בקהילה.

שנה ג'

- כל המדדים של שנים א' ו-ב'.
- הפרויקט יהפוך למסורת.

מ.א. מטה בנימין, שליחים

שם הרשויות: רחובות, יבנה, אריאל, כוכב יאר, לוד

שם היוזמה: "יש מ.צ.ב"-בית ספר למנהיגות נוער יישובית

אוכלוסיית היעד: בני נוער המייעדים עצמם להשתלב בתפקידי מנהיגות ומעורבות בקהילה, ממגוון רחב של מסגרות חינוכיות: מנהיגות בית ספרית (מש"צים, מועצת תלמידים ומחויבות אישית), פעילי תנועות הנוער, מד"צים, מד"בים, מועצת הנוער היישובית, פעילי קידום נוער ופעילים מתמחים.

שם האחראי: הוגה הרעיון וכותב התוכנית: פיני זמיר, טלפון: 050-6283437
דוא"ל: pz00@walla.co.il

גורמים שותפים ליוזמה: יחידת הנוער, החינוך והרווחה, יחידת קידום נוער, תנועות הנוער, מערך חוגי הנוער, הספורט והתרבות ביישוב.

מסגרת וארגון: בית הספר למנהיגות יקום במרכז הנוער היישובי או במתנ"ס ויהיה פתוח בשעות אחר הצהריים והערב ויציע מגוון רחב של תוכניות להכשרה, העצמה והתנסות.

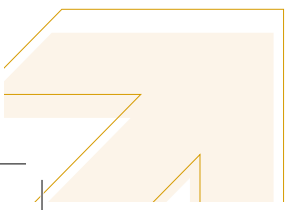
מטרות היוזמה:

1. איגום של הידע המקצועי-יישובי והניסיון שנרכש בתחום הכשרת מנהיגות נוער.
2. פיתוח תוכניות חדשות בתחום הכשרת מנהיגות נוער ומסלולי הכשרה המותאמים לצורכי הנוער, הרשות המקומית והחברה הישראלית.
3. העצמת שיתופי הפעולה בין המסגרות העוסקות בהכשרת בני נוער לתפקידי מנהיגות ומעורבות קהילתית.
4. פיתוח כישורי מנהיגות ומימוש הפוטנציאל האישי אצל בני הנוער.
5. הגדלת מספר בני הנוער הלוקחים חלק במערך המנהיגות וההתנדבות המעשית בקהילה ותגמולם.
6. פיתוח תחושת ההשתייכות, המעורבות והאחריות החברתית אצל בני הנוער.

תיאור היוזמה:

הקמת מרכז יישובי העוסק בהכשרה ובטיפוח של בני נוער לתפקידי מנהיגות ומעורבות קהילתית פעילה, באמצעות שיתופי פעולה של כלל הגופים העוסקים בהכשרה למנהיגות נוער ביישוב. המרכז יישם ראייה כוללת ותפיסת עולם כלל יישובית בהפעלת בני הנוער ובהכשרתם למנהיגות, תוך מיזוג עולמות תוכן שונים. המרכז יביא לידי ביטוי את הייחודיות והמומחיות של כל אחת מהמסגרות שיצטרפו לתוכנית (לדוגמה: המרכז ישתמש בידע שצברו המש"צים בפעילויות הבית ספריות לטובת הדרכה במרכז, בשעות אחר הצהריים והערב, מועצות תלמידים בית ספריות יפגשו במרכז לצורך החלפת מידע וגיבוש מדיניות משותפת ועוד).

בני הנוער יוכשרו בבית הספר למנהיגות באמצעות תוכנית אינטגרטיבית: הפעלה בזמנית של מגוון רחב של תוכניות ופעילויות שייתנו מענה למרבית הצרכים של בני הנוער.

בית הספר יענה על ארבעה צרכים מרכזיים:

- ◆ צורכי הפגה ופנאי.
- ◆ צורכי העשרה, הכשרה ולמידה בתחומי מנהיגות (לדוגמה: קורס למנהיגים בתחום הספורט או האמנות או החונכות האישית).
- ◆ צרכים חברתיים (פעילות במסגרת קבוצת השווים).
- ◆ צורכי מעורבות חברתית והתנסות בפעילות התנדבותית.

יעדי היוזמה:

- ☛ פיתוח של חזון כללי יישובי שעיקרו טיפוח ערכי הנהגה והתנדבות בקרב בני הנוער.
- ☛ ביטוי הייחודיות והמומחיות של כל אחת מהמסגרות שיצטרפו לתוכנית.
- ☛ העצמת שיתופי הפעולה בין המסגרות העוסקות בהכשרת בני הנוער לתפקידי מנהיגות ומעורבות קהילתית.
- ☛ יצירת תוכניות עדכניות ואטרקטיביות המותאמות לתרבות הייחודית של בני הנוער.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ יצירת השותפויות ביישוב (צוותי חשיבה והיגוי).
- ☛ מיפוי כוח האדם, תחומי התוכן והמומחים בתחומים.
- ☛ תכנון בית הספר על מסלולי ההכשרה שלו.
- ☛ שיווק ופרסום הרעיון.

שנה ב'

- ☛ פתיחת מספר מסלולי הכשרה.
- ☛ מענה לצרכים העולים מהשטח.

שנה ג'

- ☛ שותפות של בני הנוער בניהול בית הספר למנהיגות.
- ☛ הרחבה של מסלולי ההכשרה.
- ☛ פיתוח הידע שנרכש בשנים א' ו-ב' לטובת היוזמה.
- ☛ יצירת מאגר תוכניות.
- ☛ גיוס בני הנוער שמשתתפים ביוזמה למשימות התנדבות.
- ☛ ניהול של מפת ההתנדבות היישובית.
- ☛ הקמת מערך מתגמל, כללי יישובי, לנוער הפעיל.

הכרת הארץ ואהבתה

שם הרשות: קרית אתא

שם היוזמה: יישום רשותי של תוכנית הליבה להכרת הארץ ואהבתה

אוכלוסיית היעד: כלל גני הילדים ובתי הספר ביישוב

שמות האחראיים: מרים הר ציון, מנהלת בית הספר פינסקר, קרית אתא,

טלפון: 04-8449948, דוא"ל: pinskerschool@walla.co.il

יעקוב טאוב, מנהל אגף החינוך, טלפון: 052-3744125 דוא"ל: ata026@zahav.net.il

גורמים שותפים ליוזמה: מנהלי בתי הספר ביישוב, הרכז היישובי (מורה לשל"ח וידיעת הארץ), מנהל אגף החינוך, מנהלת המוזיאון העירוני, ועדת סיורים שבה חברים שני מנהלי בתי ספר יסודיים, מנהל האולפנה, יו"ר ועד ההורים היישובי, מפקחים כוללים ויו"ר מועצת התלמידים.

מסגרת וארגון: במהלך שנת תשס"ז נבנתה היוזמה על ידי הגורמים השותפים. במהלך שנת תשס"ח מופעלת היוזמה ובמסגרתה על כל מוסד חינוכי לערוך לפחות שלושה סיורים.

מטרות היוזמה:

1. התלמידים יכירו את היישוב שלהם ואת סביבתו.
2. להעמיק בקרב התלמידים את הכרת הארץ ואהבתה.
3. לטפח אחריות לארץ ישראל ולמדינת ישראל מתוך תחושת השתייכות ומחויבות.
4. לקשר בין הסיורים להכרת הארץ לבין ההווה הלימודית והחברתית-ערכית של בית הספר.

תיאור היוזמה:

בתשס"ז גובשה התוכנית הארצית להכרת הארץ ואהבתה. היא התקבלה על ידי מנכ"ל משרד החינוך וצורפה לליבה החינוכית של מערכת החינוך. הטמעת התוכנית הוטלה על תחום של"ח וידיעת הארץ, בשיתוף עם מינהלת הטיולים.

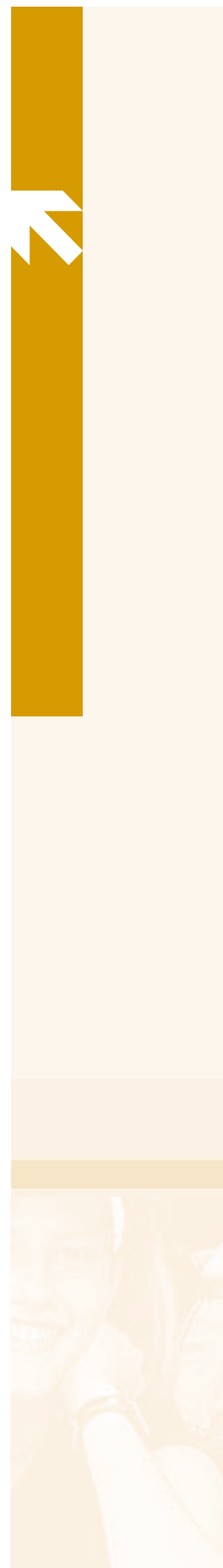
בתשס"ז ניתנה הסכמה לבניית תוכנית סיורים יישובית בקרית אתא על ידי מנהלי בתי הספר ומנהל אגף החינוך ביישוב בשיתוף עם ועדת הטיולים המחוזית.

תחום של"ח וידיעת הארץ מינה רכז יישובי, והוא שערך מספר מפגשים עם רכזי הסיורים בבתי הספר היסודיים ובהם גובשה תוכנית סיורים שהוצגה לאישור הרשות.

בתשס"ח הותאמה התוכנית היישובית לתוכנית הליבה הארצית להכרת הארץ ואהבתה.

הוקמה ועדת סיורים יישובית בראשות מנהל אגף החינוך ומנהלת בית הספר פינסקר.

התקיימו מפגשים עם כל מנהלי בתי הספר היסודיים והתיכוניים ורכזי הסיורים, והוצגו בפניהם עקרונות תוכנית הסיורים היישובית. ניתנה הסכמת המנהלים ומנהל אגף החינוך ברשות להתאמת התוכנית לבתי הספר.

הצוות החינוכי של בית הספר: רכז הסיורים להכרת הארץ, רכזי השכבות, רכזי המקצועות הרלוונטיים, רכז החינוך החברתי והמחנכים שותף בבניית התוכנית הבית ספרית.

עיקרי התוכנית הבית ספרית:

- ◆ כל סיור יהיה חלק בלתי נפרד מהלימוד של מקצוע מסוים. מקצועות אלה נקראים "מקצועות הסיור".
- ◆ כל סיור יהיה שיאו של תהליך חינוכי שיכלול הכנה לסיור וסיכום מהיבטים לימודיים, חברתיים, ערכיים וארגוניים, תוך שילוב ממדי החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, בהשתתפות פעילה של הצוות החינוכי, ההורים והתלמידים.
- ◆ מערך הסיורים מובנה מהקרוב לרחוק, מהגן ועד כיתה י"ב, כך נרכשת היכרות שיטתית עם הארץ ונמנעת חזרה מיותרת לאזורים ואתרים "נחשבים".
- ◆ המש"צים, המעורבים בהפעלת התוכנית, מדריכים בסיורים של כיתות ד', אחראים לפעילות שדאית הקשורה למעבר מבית הספר היסודי לחטיבות הביניים "מעברים", בכיתות ו', ולהפעלת תחנות בטבע בפעילות שיא של כל כיתות בית הספר.

כיתה	מקצוע הסיור	התאמה יישובית - קריית אתא
א'	מדע וטכנולוגיה	הסביבה הטבעית-בתאי הנוף (אזור ביה"ס), יער קרית אתא, חורשת הארבעים
ב'	מדע וטכנולוגיה	הסביבה - בתאי הנוף (תחבורה), נחל קטיע תורת ישראל - חיבור לקבלת ספר התורה, מסורת ישראל בבתי הכנסת ביישוב (הושעייה, בית שערים)
ג'	מולדת, חברה ואזרחות	עבודת האדמה - חיבור לפעילות חקלאית, השכונה שלי, אפק
ד'	מולדת, חברה ואזרחות	היישוב שלי - היכרות עם היישוב קריית אתא (בנתיבי היישוב שלי בשילוב מש"צים) ועם העיר חיפה. מישור החוף מדע וטכנולוגיה - נושא המים (רגבה, נחל השופט)
ה'	גיאוגרפיה	ירושלים - בירת ישראל וראשית הציונות, מורשת קרב יישובית. הכרמל, התיישבות

ו'	גיאוגרפיה	אגן הים התיכון - סיפורי יוון ורומא, מישור החוף, "מקומציוני". מישור החוף הדרומי, גליל עליון, תהליכי שימור מול פיתוח. פארק הקישון
ז'-ח'	גיאוגרפיה ושל"ח	ז' - גליל תחתון ירושלים (דתיים) ח' - של"ח וידיעת הארץ - מבואות ירושלים, שפלת יהודה
ט'-י'	מקצוע של"ח וידיעת הארץ	ט' - הר הנגב (ירושלים) דתי - רמת הגולן י' - רמת הגולן (ירושלים) דתי - הר הנגב
י"א-י"ב	מקצוע של"ח וידיעת הארץ	החברה הישראלית - מדבר יהודה, הכנה לצה"ל וסמינר זהות זהות ישראלית ויהודית - הרי אילת וסמינר זהות

יעד היוזמה:

כל תלמיד יסיים את מסגרת הלימודים אחרי שטייל בארץ לאורכה ולרוחבה.

מדדים להצלחה:

שנה א'

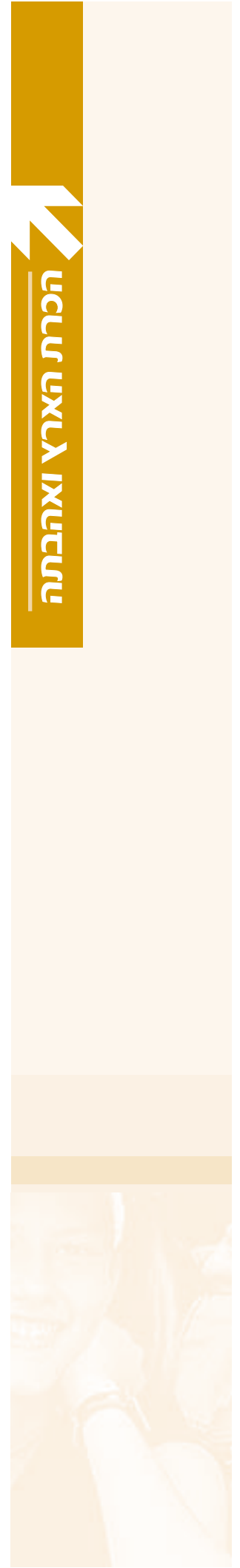
- כל חדרי המורים יכירו את היוזמה.
- בתי הספר היסודיים יתאימו את היוזמה לתוכנית הלימודים שלהם.

שנה ב'

- הטמעת פרופיל יום הסיור בבתי הספר היסודיים.
- כל בתי הספר ברשות יסיירו על פי פרופיל יום הסיור.

שנה ג'

- לפני כל סיור ואחריו יתקיימו הכנה וסיכום במישור החברתי-ערכי.
- כל סיור יהווה מרכיב בהוראת מקצוע לימודי כלשהו.

רשויות נוספות שבהן מתקיימת היוזמה בתשס"ח:

פרטי האחראי/ת			שם הרשות
דוא"ל	טלפון	שם	
salehkhatab@yahoo.com	0506-289095	סאלח חטיב	בית ג'אן
ylsd@netvision.net.il	0526-505810	סמי דהאן	דימונה
Noimark0@walla.co.il	0528-637304	אוריאל נוימרק	יהוד
Bassel_zh@hotmail.com	0507-904001	באסל זחלאקה	כבול
gershoncoh@education.gov.il	0572-200349	גרשון כהן	מעלה אדומים
zacaad@bezeqint.net	0526-899265	צפריר אכאד	עכו
bzilan@netvision.net.il	0577-773608	אילן בן זאב	קרית אונו
Noimark0@walla.co.il	0528-637304	אוריאל נוימרק	שהם
Noimark0@walla.co.il	0528-637304	אוריאל נוימרק	תל מונד

הכנה לקראת שירות משמעותי בצה"ל

שם הרשות: באר שבע

שם היוזמה: הכנה לשירות משמעותי בצה"ל בראייה רשותית

אוכלוסיית היעד: כלל הנוער בעיר גילאי י"ב

שם האחראי: רוביק דנילוביץ, ממלא מקום ראש העיר ומחזיק תיק החינוך, יו"ר המינהלת הרשותית, טלפון: 08-6463898, דוא"ל: rubikd@br7.org.il

גורמים שותפים ליוזמה: מינהל החינוך, הרווחה, יחידת הנוער, קידום נוער, רכז מעורבות חברתית-עמ"ן, המערך הבלתי פורמלי, מנהלי בתי הספר, רכזי החינוך החברתי, תנועות הנוער, משרד הביטחון, מועצת נוער עירונית, צה"ל - חיל חינוך נוער ונח"ל, לשכת הגיוס, "אחר", "בת עמי", "אלומה", ועד ההורים העירוני, הרשות למלחמה בסמים, מציל"ה, משטרת באר שבע, ארגוני מתנדבים רשותיים.

מסגרת וארגון: בבתי הספר התיכוניים בשעות הלימודים, במסגרות הבלתי פורמליות אחר הצהריים (במועדונים ועוד), במרכז ההכונה לבני נוער במשך כל שעות היום.

מטרות היוזמה:

1. להביא לידיעת בני הנוער את כל אפשרויות הגיוס לצה"ל, האתגרים וההזדמנויות לשירות משמעותי.
2. להדגיש את החשיבות הרבה שיש בגיוס לצה"ל להעצמה האישית ולמיצוי היכולות האישיות.
3. להגביר את המודעות לשירות משמעותי בצה"ל בקרב בני הנוער והקהילה.
4. להגביר את המוטיבציה לגיוס/לשירות בקרב בני הנוער.
5. להעלות את מספר בני הנוער שמשרתים שירות משמעותי צבאי ואחר.
6. להפוך את נושא הגיוס והשירות ליעד שמשותף לכל המערך החינוכי-עירוני-חברתי הפועל ברשות.
7. לחזק את תחושת הקשר והמחויבות לקהילה, לעם ולמדינה.

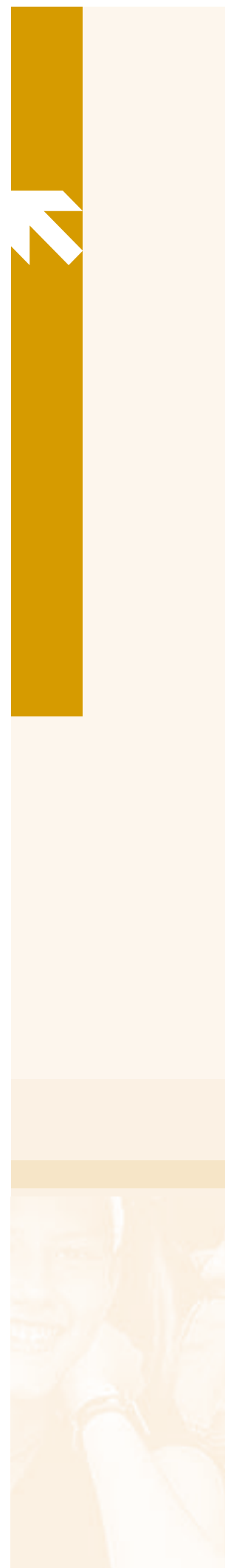
תיאור היוזמה:

בהתאם לתפיסה הרשותית שכל נושאי הנוער נידונים בפורום של צוות ההיגוי העירוני, עלה לדין נושא ההכנה לצה"ל.

לאחר דיון בנתוני הגיוס העירוניים התגבשה תוכנית עירונית מקיפה, שלה שלושה מסלולים המשלימים זה את זה ותומכים זה בזה:

מסלול ראשון:

הקמת שולחן עגול בית ספרי שבו שותפים מנהל בית הספר, מחנכים, מורה של"ח, יועצת, רכז חינוך גופני, רכזת פדגוגית, רכזי בית, רכז החינוך החברתי, רכז מעורבות חברתית, צה"ל-אגף נוער ונח"ל, נציגי משרד הביטחון, מפקחת החינוך החברתי. גובשה תוכנית בית ספרית שמטרתה להתאים את תוכנית ההכנה לצה"ל לבית הספר, על פי נתוני הגיוס הבית ספריים, תוך שילוב זרועות של כל השותפים.

מסלול שני:

הפיכת תוכנית ההכנה לצה"ל לחלק מהתוכנית הכוללת של המחלקה לנוער בעיר, מה שהביא להרחבת פעילויות שמכוונות להכנה לצה"ל בשעות אחר הצהריים.

מסלול שלישי:

הקמת מרכז הכוונה לבני נוער לשירות בצה"ל, לשירות לאומי ולהתנדבות. המטרה המרכזית היא להביא לידיעת בני הנוער, החל מכיתה י', לפני צו ההתייצבות, את כל אפשרויות הגיוס לצה"ל, האתגרים וההזדמנויות לשירות משמעותי. במרכז יבנו שני מסלולים: לבנות ולבנים. על מנת שהמרכז הייחודי ימשוך אליו את בני הנוער, נותני השירות יהיו צעירים, קצינות וקצינים שהשתחררו מצה"ל ודמויות מרכזיות שעשו שירות משמעותי בתחומים שונים (כמו בעלי מוגבלויות ששירתו בצה"ל ועוד). המרכז ייתן מענה ממוקד גם לאוכלוסיות ייחודיות כמו: מסורבי גיוס, פטורי גיוס, חרדים ועוד. הגורמים המפנים יהיו: לשכת הגיוס, המד"נים, הצוות החינוכי בבית הספר, מדריכי הנוער, מדריכי קידום נוער ושאר הגורמים המטפלים בבני הנוער.

יעד היוזמה:

כלל בני הנוער בעיר יתגייסו לצה"ל, בנות דתיות שהצהירו יתרמו למדינה על ידי שירות לאומי. מוגבלים או בלתי כשירים רפואית יכוונו למסלול התנדבות בצה"ל או בקהילה.

מדדים להצלחה:

שנה א':

- הטמעת המסלול הראשון בכל בתי הספר בעיר.
- פיתוח תוכניות חדשות להכנה לצה"ל במערך הבלתי פורמלי העירוני.
- השלמת תכנון מרכז ההכוונה העירוני.

שנה ב':

- המשך עבודה משותפת של כל הגורמים המעורבים בליווי היוזמה הרשותית.
- שיפור נתוני הגיוס בבתי הספר.
- הפעלת מרכז ההכוונה העירוני.
- חיבור תוכנית התעודה החברתית/מעורבות חברתית למרכז ההכוונה העירוני.

שנה ג':

- המשך עבודה משותפת של כל הגורמים המעורבים בליווי היוזמה הרשותית.
- שיפור נוסף בנתוני הגיוס.
- שיפור בנתוני השירות המשמעותי במסלולים השונים.
- מרכז ההכוונה העירוני ישרת את כל המועמדים לגיוס.
- יתקיים שיתוף פעולה הדוק בין מרכז ההכוונה העירוני למרכז ההפעלה של המעורבות החברתית בעיר.

שם הרשויות: תל אביב, אור יהודה, בת ים

שם היוזמה: מעגלי שותפות לקידום "מוכנות ונכונות לשירות משמעותי בצה"ל" בקרב בני הנוער

אוכלוסיית היעד: צוותי חינוך, אנשי מקצוע הנוגעים בחינוך, בני נוער, הורים

שם האחראי: ד"ר משה רובוביץ, מנהל מינהל חברה ונוער, מחוז תל אביב,

טלפון: 050-6282390, דוא"ל: mosheru@education.gov.il

גורמים שותפים ליוזמה: צה"ל – מערך מגן וממד"ה, משרד הביטחון, שפ"י כולל שפ"ח, מערך הפיקוח על החינוך הגופני, פיקוח כולל, הרשות המקומית על כל יחידותיה הנוגעות בנושא.

מסגרת וארגון: סדרת ישיבות של מינהל חברה ונוער עם נציגי הצבא ומשרד הביטחון.

שני ימי השתלמות לנציגי צה"ל, מינהל חברה ונוער, מפקחי משרד החינוך מתחום שפ"י וחינוך גופני והפיקוח הכולל ונציגי שלוש הרשויות שנבחרו על ידי צה"ל.

בכל אחת משלוש הרשויות, השולחן העגול (תוך שילוב גורמים נוספים) נפגש לאורך השנה.

נציגי צה"ל ומפקחי מינהל חברה ונוער מקיימים עם מנהלי בתי הספר, פגישות משותפות, בתוך בתי הספר.

מטרות היוזמה:

1. העלאת הנושא על סדר היום הרשותי בהתאם לדחיפות שלו.
2. ניתוח נתוני הגיוס לשם קביעת יעדים ותוכנית פעולה מותאמת על פי עקרון "תפירת חליפה אישית".
3. גיוס גורמים שונים לשם חיזוק היכולת של הרשות להתמודד עם סוגיות שיעלו במהלך ההיערכות.

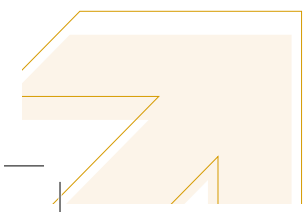
תיאור היוזמה:

היוזמה נולדה לאור ניתוח נתוני הגיוס של הערים במחוז תל אביב.

במסגרת שולחן העבודה המחוזי, הכולל את כל השותפים, עלה הצורך לפעול בדרך שונה מזו שהיתה נהוגה עד כה, לטיפול בנושא "מוכנות ונכונות לשירות משמעותי בצה"ל" במסגרות החינוך השונות.

הוקם שולחן עבודה מחוזי של כל השותפים על מנת לבחון את סוגיית הגיוס לצה"ל במחוז, תוך שימת דגש על ניתוח הנתונים ולמידה משותפת של התרומה המקצועית הייחודית של כל אחד מהשותפים לנושא.

הצוות המחוזי נערך לעבודה מול שלוש רשויות שנבחרו על ידי המחוז, להשקיע בהן את מירב המשאבים (משאבי זמן וידע של כל השותפים) העומדים לרשות השותפים בשולחן העבודה.

המחוז יפעל במספר מעגלים:

1. המעגל המחוזי - למידה משותפת, ניתוח התהליך וליווי והדרכה בשטח.
2. המעגל הרשותי (יופעל בשלוש רשויות לפחות) - בכל רשות יפעל שולחן שותפים להבניית תוכנית עבודה וטיפול בנושא. התוכנית תישען על ממצאים ונתוני גיוס של הרשות, כפי שיועברו על ידי נציגי הצבא. דגש מיוחד יושם על ראיית בני הנוער בכל מסגרות החינוך בעיר מבוקר עד ערב.
3. המעגל הבית ספרי - בכל בית ספר יוקם שולחן עבודה הבנוי ממארג שותפויות של כל העוסקים בנושא בבית הספר וברשות. הצוות הבית ספרי יפעל לבניית תוכנית עבודה, הנשענת על נתוני הגיוס הבית ספריים ונתוני שאלוני העמדות הכיתתיים, תוך מכוונות למתן מענה ברמה פרטנית, כיתתית ושכבתית. דגש מיוחד יושם על הכנה לצה"ל בשלבים מוקדמים יותר מאלה שהיה נהוג עד כה.

עקרונות פעולה:

עיקרון א': "עקרון תפירת חליפה אישית":

הבסיס לבניית תוכניות הפעולה חייב להיות מותאם לכל מסגרת חינוכית בנפרד בהתאם לנתוני הגיוס.

עיקרון ב': "עקרון הצבע האדום":

הפעולה תמוקד בהתאם למורכבות ולצרכים שצה"ל יגדיר כצורך דחוף לשינוי דרך הפעולה.

עיקרון ג': "עקרון המענה ההוליסטי":

כל תוכנית פעולה שתיקבע אמורה לתת מענה רחב מנקודות מבט ויכולות שונות ומגוונות.

עיקרון ד': "עקרון השותפויות":

כל תוכנית פעולה שתיבנה תכלול את סך השותפים בשולחן העבודה הן ברמת ישוב והן ברמת בית ספר.

עיקרון ה': בכל אחת ממסגרות הפעולה יבוצעו בקרה והערכה לבדיקת האפקטיביות של התוכניות שייבנו.

יעדי היוזמה:

- ☛ הקמת שולחן עבודה מחוזי רחב - לתכנון מודל ההיערכות לנושא במחוז.
- ☛ הקמת שולחנות עבודה רשותיים לתכנון תוכנית פעולה רשותית.
- ☛ הקמת שולחנות עבודה בית ספריים לתכנון הפעילות הבית ספרית.
- ☛ שיפור בנתוני הגיוס בהתאם ליעדים שנקבעו בכל רשות ובית ספר.

מדדים להצלחה:

שנה א':

כל השותפים בכל אחד מהמבנים הארגוניים שנבנו ברמת המחוז, הרשות והמוסד החינוכי, פועלים יחד ליצירת תוכנית פעולה מתואמת ונפגשים לפחות ארבע פעמים בשנה.

כל השותפים בשולחנות העגולים ביצעו הערכת מצב, הגדירו יעדים לשיפור הניתנים להערכה ומדידה ויצרו תוכניות מותאמות לכל יישוב ולכל מוסד בנפרד.

שנה ב':

שיפור בנתוני הגיוס בהתאם ליעדים שהרשות/המוסד החינוכי קבעו.

נבנו והופעלו כלי הערכה ובקרה למדידת תוצרי הפעולה.

שנה ג':

כל יישוב הקים שולחן עבודה קבוע עם כלל בעלי העניין לפיתוח תוכנית ההכנה לצה"ל בהתאם לנתוני הגיוס.

מערכת הבקרה וההערכה מציגה שיפור נוסף מתמשך בנתוני הגיוס.

נוער בסיכון

שם הרשות: טבריה

שם היוזמה: סירת חברים

אוכלוסיית היעד: ילדים ובני נוער, מכל שכבות האוכלוסייה בעיר טבריה גילאי 10-18, נוער בסיכון

שם האחראי: איציק פורטל, טלפון: 050-666 1878, דוא"ל: itzikip@tiberias.muni.il

גורמים שותפים ליוזמה: עיריית טבריה, המשרד לביטחון פנים, קרן הידידות.

מסגרת וארגון: התוכנית פועלת בשני מוקדים: רחבת מתנ"ס שיכון ד' הסמוכה לגן הציבורי.

מועדון "גן אלעד" הסמוך לגן הציבורי. בקיץ הפעילות מתקיימת בגן הציבורי עצמו ובחורף במועדון הסמוך לגן. זמני הפעילות: בין השעות 21:00 - 01:00.

מטרות היוזמה:

1. הקמת מסגרות פעילות אלטרנטיביות לשעות הפנאי.
2. מניעת שוטטות, ונדליזם וחוסר מעש של בני הנוער בעיר בשעות הלילה המאוחרות.
3. פיתוח מנהיגות ומעורבות חברתית בקרב בני הנוער.
4. הקניית כלים ומיומנויות לפתרון קונפליקטים ובעיות.

תיאור היוזמה:

בשל אופייה המסורתי של העיר טבריה אין בה מקומות בילוי הפתוחים לבני הנוער בסופי השבוע.

בני הנוער משוטטים בסופי שבוע (חמישי, שישי, שבת) בגנים הציבוריים ברחבי העיר. מעשנים נרגילות במקומות ציבוריים ועושים מעשי ונדליזם בגנים הציבוריים. תופעות אלה מפירות את שלוות התושבים הגרים בסמיכות.

היוזמה תציע לבני הנוער המשוטטים בגנים הציבוריים פעילויות חברתיות שונות בגנים עצמם, ובימי החורף תועתק הפעילות למבנה סגור. השאיפה היא ליצור קבוצה קבועה של בני נוער ומתוכה להצמיח הנהגה שתיקח אחריות על הפעילות.

מדריכי היוזמה הם חיילים בפרק המשימה הלאומית בשירותם הצבאי, מתנועת הנוער העובד והלומד, וסטודנטים ממכללת "כנרת" בעלי אוריינטציה לעבודה חברתית עם בני נוער. הסטודנטים יעברו הכשרה לטיפול בבני נוער ויקבלו מלגה עבור פעילותם. לבני הנוער המשוטטים אין בדרך כלל מוטיבציה להתגייס לצה"ל או ללמוד לימודים גבוהים. המדריכים החיילים והסטודנטים יהיו מודל לחיקוי לבני הנוער המגיעים לגנים, הן בנושא הגיוס לצה"ל והן בנושא הלימודים הגבוהים.

המדריכים יזהו בני נוער בעלי קשיים מיוחדים ויפנו אותם לטיפול מקצועי אצל הגורמים המוסמכים ברשות המקומית.

יעד היוזמה:

☛ בני הנוער המשוטטים ייקחו חלק בפעילויות החברתיות-ערכיות ותעלה המוטיבציה שלהם להתגייס לצה"ל וללמוד לימודים גבוהים.

מדדים להצלחה:

שנה א'

☛ גיוס עשרה סטודנטים ממכללת "כנרת".

☛ 50% מבני הנוער המשוטטים ייקחו חלק קבוע בפעילויות.

☛ 60% מבני הנוער הפעילים ישתפרו בהישגיהם הלימודיים ותעלה רמת המוטיבציה שלהם להתגייס לצה"ל.

שנה ב'

☛ 70% מבני הנוער המשוטטים ייקחו חלק קבוע בפעילויות.

☛ 80% מבני הנוער הפעילים ישתפרו בהישגיהם הלימודיים ותעלה רמת המוטיבציה שלהם להתגייס לצה"ל.

שנה ג'

☛ 100% מבני הנוער המשוטטים ייקחו חלק קבוע בפעילויות.

☛ 100% מבני הנוער הפעילים ישתפרו בהישגיהם הלימודיים ותעלה רמת המוטיבציה שלהם להתגייס לצה"ל.

טבריה, סיירת חברים

שם הרשות: קריית אונו

שם היוזמה: נבחרת החלומות

אוכלוסיית היעד: בני נוער בסיכון

שם האחראיות: אסתר רגב, מנהלת אגף החינוך, טלפון: 03-5311171, 050-6815826
דוא"ל: esterr@kiryatono.muni.il

חנה שוורץ, מפקחת במינהל חברה ונוער, טלפון: 050-6282987

גורמים שותפים ליוזמה: צוות עיר מצומצם (פיקוח על כל סוגיו), אנשי מציל"ה, רווחה, נוער, קידום נוער, ספורט.

מסגרת וארגון:

צוות היגוי שנפגש אחת לחודש.

מינהלת רחבה יותר שכוללת צוותי ניהול – אחת לחודש.

מפגשים שבועיים עם בני הנוער.

מפגשים חודשיים של כל בני הנוער והחונכים.

מטרות היוזמה:

1. ליצור מרחב מוגן לבני הנוער בקריית אונו.
2. לאפשר לכל בני הנוער בקריית אונו להיות שותפים במיזמי נוער.
3. חניכה אישית של נוער בעלי אפיוני התנהגות בסיכון.

תיאור היוזמה:

היוזמה נועדה לתת תמיכה וליווי לבני נוער בעלי אפיוני התנהגות בסיכון. בשלב ראשון נערך מיפוי של בני הנוער בסיכון בקריית אונו שלומדים במוסדות החינוך (סיכון התנהגותי).

בד בבד גויסו מבוגרים משמעותיים בתוך המערכת ומחוצה לה (מפקחים, אנשי רשות, עובדי יחידת הנוער וקידום נוער המוכרים לילדים) האמורים לחנוך בני נוער אלה. החניכה האישית תתבצע לפחות פעם אחת בשבוע למשך שעתיים לאורך כשלוש שנים. החונכים, שיחנכו את בני נוער באופן קבוע, ינהלו במפגשים שיחות "בגובה העיניים" עם החניכים. פעם בחודש יערכו ערבים משותפים לחונכים ולחניכים (פעילויות חברתיות, ספורט אתגרי, טיולים ועוד). בני הנוער יראו בחונכים חברים תומכים.

החונכים יעודדו את החניכים להשתתף במיזמי הנוער, בחוגים ובכל שאר הפעילויות לנוער בעיר, במטרה לחברם לנוער הנורמטיבי. הם יהיו שותפים בכל הפעילויות במתנ"ס, על פי בחירתם שלהם, ולמיזמי הנוער ברשות (משחקים בגנים בשעות הלילה, מיזמי ניקיון ועוד).

חלק חשוב בקשר בין החונך לחניך הוא הגשמת חלום: במהלך תהליך החניכה ילמדו החונכים על חלומותיהם האישיים של החניכים ויעזרו להם להגשים אותם.

יעד היוזמה:

קריית אונו תהיה עיר מופחתת אלימות, שבני הנוער רואים בה את ביתם הבטוח ומוצאים בה מגוון אפשרויות לבילוי זמנם הפנוי.

מדדים להצלחה:

שנה א'

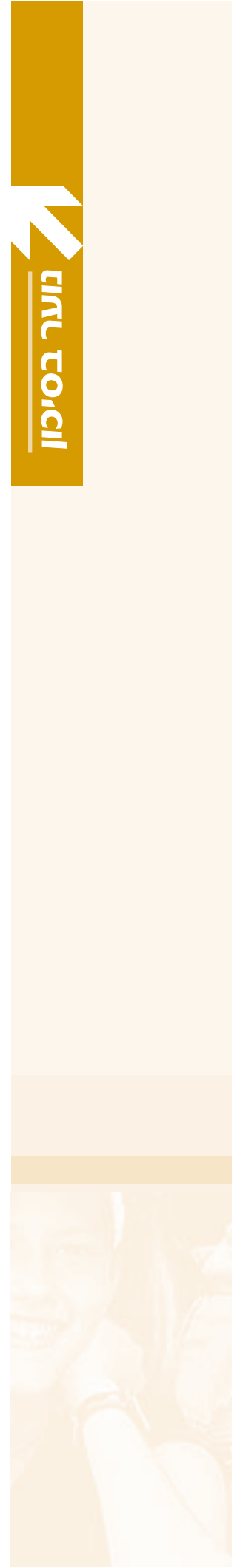
- ☛ הפעלת 15 חונכים.
- ☛ הפעלת 15 חניכים.
- ☛ 95% מבני הנוער המאותרים ישתפו פעולה עם החונכים.
- ☛ 75% מהחניכים ייקחו חלק בפעילות נורמטיבית של בני הנוער בעיר.
- ☛ הפחתה של 30% במקרי אלימות הנוער בעיר.
- ☛ 40% מבני הנוער המשתתפים ביוזמה יגשימו את חלומם.

שנה ב'

- ☛ הפעלת 25 חונכים.
- ☛ הפעלת 25 חניכים.
- ☛ 95% מבני הנוער המאותרים ישתפו פעולה עם החונכים.
- ☛ 75% מהחניכים ייקחו חלק בפעילות נורמטיבית של בני הנוער בעיר.
- ☛ הפחתה של 50% במקרי אלימות הנוער בעיר.
- ☛ 70% מבני הנוער המשתתפים ביוזמה יגשימו את חלומם.

שנה ג'

- ☛ הפעלת 40 חונכים.
- ☛ הפעלת 40 חניכים.
- ☛ 95% מבני הנוער המאותרים ישתפו פעולה עם החונכים.
- ☛ 75% מהחניכים ייקחו חלק בפעילות נורמטיבית של בני הנוער בעיר.
- ☛ הפחתה של 80% במקרי אלימות הנוער בעיר.
- ☛ 100% מבני הנוער המשתתפים ביוזמה יגשימו את חלומם.

שם הרשות: מועצה מקומית אכסאל

שם היוזמה: מועדונית מתבגרים

אוכלוסיית היעד: תלמידים גילאי 11 - 18 המתאפיינים ברקע סוציאקנומי קשה

שם האחראי: חבשי מוחמד, טלפון: 04-6562573, 050-5771519

דוא"ל: habashi@iula.org.il

גורמים שותפים ליוזמה: משרד החינוך-אגף שח"ר, הפיקוח הכולל, אגף הרווחה ברשות המקומית, אגף שפ"י ברשות.

מסגרת וארגון: היוזמה תופעל בחטיבת הביניים אכסאל ובבית הספר התיכון אכסאל, בימי שישי וראשון בין השעות 8:00-12:00.

מטרות היוזמה:

1. שיפור התפקוד האישי והחברתי של המתבגר.

2. שיפור יכולות לימודיות והקניית כלים להצלחה בבית הספר.

3. מניעת נשירה מבית הספר.

4. שיפור היחסים בין המתבגרים להוריהם.

5. העשרת אופקיו של המתבגר.

תיאור היוזמה:

המועדונית מיועדת למתבגרים המתקשים לתקשר עם הוריהם, הסובלים מבעיות רגשיות וקשיי התנהגות והזקוקים לקשר אישי קרוב עם דמויות קבועות.

המועדונית תפעל לאורך השנה חוץ מבחגים. בחופשים היא תפעל בשעות שונות ובצורה מורחבת. המועדונית תופעל בתוך בית הספר על ידי עובד סוציאלי, מדריך ומורה לשיעורי עזר.

במועדונית תתקיים פעילות לימודית קבועה על מנת לעזור לתלמידים בתחום זה. לכל תלמיד תיבנה תוכנית לימודית מתאימה לצרכיו וקשייו.

התוכנית תכיל גם פן טיפולי בקבוצות ובאופן פרטני על מנת להתמודד עם הקשיים השונים של בני הנוער: קשיים חברתיים, דפוסית התמודדות חברתית, גיל התבגרות, מיניות, קשר עם ההורים, גבולות, עצמאות ועוד נושאים הקשורים לגיל ההתבגרות. יופעלו חוגי הסברה להורי המתבגרים שיהוו חלק אינטגרלי מתוכנית העבודה עם המתבגרים.

התוכנית תעוצב בשיתוף הנער המתבגר והוריו ובשיתוף גורמים בית ספריים ואחרים, במידת הצורך.

התלמידים יהיו שותפים בתפעול היומי השוטף של המועדונית.

יעד היוזמה:

➡ הנוער בסיכון יראה במועדונית את מקום המפגש שלו בשעות הפנאי וישפר את השתלבותו בחברה, את יחסיו עם הוריו ואת הישגיו הלימודיים בעקבות הפעילות בה.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ יצירת שיתוף פעולה בין כל הגורמים הקשורים ליוזמה.
- ☛ צמצום הנשירה הגלויה במעבר מהחטיבה לתיכון בחצי אחוז: מ-3.8% ל-3.3%.
- ☛ המחנכים ידווחו, בשאלון שיתבקשו למלא, על שיפור בהתנהגות של 40% מהתלמידים בכיתות, הן בקבוצות והן כיחידים.
- ☛ 50% מההורים ידווחו על התקרבות בינם לבין ילדיהם.

שנה ב'

- ☛ צמצום הנשירה הסמויה בחטיבה מ-6% ל-4%.
- ☛ 70% מההורים ידווחו על התקרבות בינם לבין ילדיהם.
- ☛ המחנכים ידווחו על שיפור בהתנהגות של 50% מהתלמידים.

שנה ג'

- ☛ צמצום הנשירה הסמויה בחטיבה מ-4% ל-2%.
- ☛ 80% מההורים ידווחו על התקרבות בינם לבין ילדיהם.
- ☛ המחנכים ידווחו על שיפור בהתנהגות של 60% מהתלמידים.

אכסאל, מועדונית מתבגרים

שם הרשות: קריית שמונה

שם היוזמה: מרכזים לנוער בסיכון

אוכלוסיית היעד: בני נוער בכיתות ז'-י"ב

שם האחראי: אלעד הרשקוביץ, טלפון: 050-5324862, 04-6944419

דוא"ל: eh1981@gmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: שירות מבחן לנוער, "הפוך על הפוך", משטרת קריית שמונה, תיכונים וחטיבות ביניים, עיריית קריית שמונה, הורים, עמותת לבנות ולהיבנות, מועצת נוער עירונית ויחידת הנוער העירונית.

מסגרת וארגון: בית הנוער העירוני משעות הצהריים ועד שעות הלילה.

מטרות היוזמה:

1. יצירת מערך מניעתי מקיף בכל בתי הספר הפזורים בעיר.
2. הקמת קבוצות טיפוליות לבני נוער בגילאי 12-15.
3. הפעלת מוקדי נוער שונים בעיר.

תיאור היוזמה:

הפעלת בית הנוער העירוני החל משעות הצהריים ועד שעות הלילה כמרכז תרבות ופנאי לבני הנוער, במגוון תחומי עניין. מכיוון שחלק מהילדים והנוער גרים במקומות מרוחקים ואין באפשרותם להגיע למתנ"ס ולפעילות בלתי פורמלית אחרת בעיר, יצאו מדריכי המתנ"ס לפעילות בשכונות, ובהמשך יוקמו מוקדי פעילות בשכונות השונות בעיר.

התוכנית תחולק לשלושה חלקים השזורים זה בזה:

- א. חידוש פרויקט את"ק: איתור 10 בני נוער גילאי 12-14 אשר ביצעו עבירת את"ק (אי תביעת קטין), בשיתוף משטרת קריית שמונה ושירות מבחן לנוער. הקטינים ישובצו בפעילות שבועית בת ארבעה ימים, שעתיים בכל יום:
יום א': מפגש חברתי של הקבוצה בליווי עובד סוציאלי.
יום ב': שיפור אחד מציוניו של התלמיד במקצוע שבו הוא מתפקד באופן סביר על מנת ליצור חוויית הצלחה.
יום ג': פגישה לכל הקבוצה. בכל פגישה פעילות שונה: טיולי מורשת קרב באזור, ימי כ"ף ועוד.
יום ד': פעם בחודש תפעיל הקבוצה פרויקט התנדבותי בקהילה אותו היא תתכנן ותוביל.
- ב. עיבוי תחום המניעה בבתי הספר על ידי הגורמים המוסמכים: "מטמון": מרכז טיפולי לנוער הפועל מתוך בית הנוער העירוני, מרכז "הפוך על הפוך": שייך לעלם ומפעיל סדנאות בית ספריות ומרכז סיוע לנפגעות תקיפה מינית ואונס.
התוכנית תפעיל קבוצות מניעה בתוך הכיתות.

השאיפה היא ליצור תוכנית מניעה בכל אחד מבתי הספר הפועלים בעיר ולהגיע לכלל בני הנוער.

ג. הפעלת ארבעה מקלטים ששופצו לאחר המלחמה והפעלתם כמתנ"סונים קטנים עבור פעילות לילה מבוקרת, לבני נוער משוטטים. בשלב ראשון תתבצע עבודת רחוב של שני עובדי נוער בשעות הערב והלילה במוקדי שיטוט ידועים לנו. עובדי הנוער יתקרבו לבני הנוער ויצרו אווירה של אמון. בשלב השני תחל הפעילות הערכית עם בני הנוער במקלטים. המקלטים יאובזרו במחשב, בטלוויזיה, במשחקי קופסה ועוד. כל זאת כדי ליצור פעילויות איכותיות לבני הנוער לבילוי בשעות הפנאי המאוחרות בהדרכת מבוגרים.

יעד היוזמה:

ירידה משמעותית בצריכת האלכוהול והסמים, בשוטטות ובוונדליזם בקרב בני הנוער בעיר.

מדדים להצלחה:

שנה א'

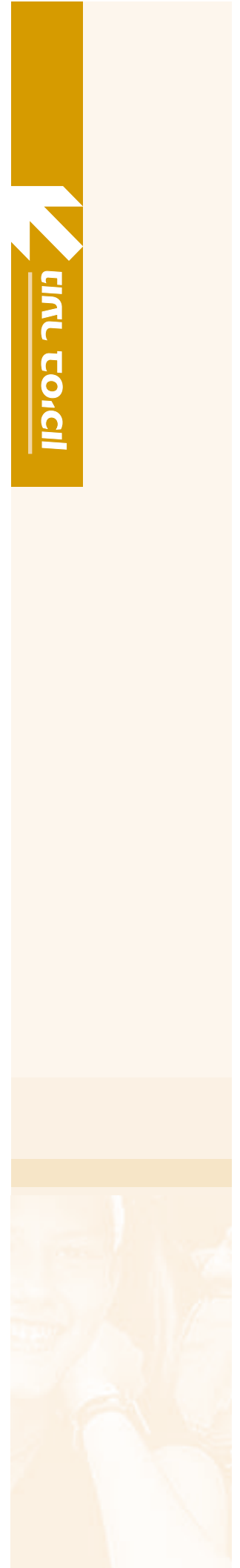
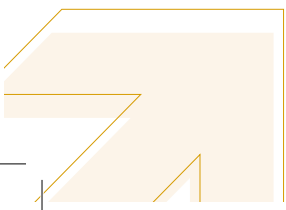
- כ. כל נער ונערה ישתתפו לפחות בשלוש סדנאות.
- כ. הקמת חמישה מיזמים שונים במהלך שנת הפעילות בבתי הספר.
- כ. הקמת שתי קבוצות טיפוליות לנוער שיפעלו לפחות שלוש פעמים בשבוע במשך שעתיים בכל פעם.
- כ. הפעלת ארבעה מוקדי פעילות שונים ברחבי העיר בשעות הלילה.
- כ. גיוס 150 בני נוער כפעילים בארבעת מוקדי הפעילות.

שנה ב'

- כ. ירידה של 20% בצריכת אלכוהול וסמים, בשוטטות ובוונדליזם.
- כ. מעורבות אקטיבית של בני הנוער במערכי ההסברה בנושאי מניעה בבתי הספר היסודיים.
- כ. שימור מספר בני הנוער הפעילים.

שנה ג'

- כ. ירידה של 30% נוספים בצריכת אלכוהול וסמים, בשוטטות ובוונדליזם.
- כ. הפעלת תוכניות הסברה להורים.
- כ. מעורבות הורית משמעותית בתוכניות המניעה.
- כ. גדילה של 20% במספר בני הנוער הפעילים.

שם הרשות: אריאל

שם היוזמה: העצמה אישית-פרויקט נאס"א

אוכלוסיית היעד: בני נוער (תלמידים) בעלי התנהגות שלילית במסגרת בית הספר ובעלי הישגים לימודיים נמוכים

שם האחראי: שלומי עמר, טלפון: 5691286 - 054, דוא"ל: shlomiamar@gmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: עיריית אריאל (מנכ"לית העיר בראש ועדת אס"א), אגף החינוך, אגף הרווחה, בית ספר מקיף "אריאל", חט"ב "היובל", מחלקת הנוער, מתנ"ס אריאל, עמותת "ידידים".

מסגרת וארגון: פעילויות ומפגשים לאורך כל השבוע מבוקר ועד ערב בבתי הספר.

מטרות היוזמה:

1. העצמה אישית של בני הנוער המתגרים.
2. צמצום תופעת הנשירה ממערכת החינוך.
3. צמצום תופעת הוונדליזם בעיר ותופעות של שימוש באס"א.

תיאור היוזמה:

היוזמה החלה לפני כארבע שנים כאשר הוקם שולחן עגול בראשות מנכ"לית העירייה ובליווי הגורמים המוזכרים. הוצגו רעיונות לצמצום תופעות ונדליזם ותופעות של שימוש באלימות, סמים ואלכוהול. נוצר שיתוף פעולה מול בתי הספר שבחרו במשותף עם רכז הפרויקט את בני הנוער לתוכנית. הוקמו שתי קבוצות (אחת בכל בית ספר). במסגרת הפרויקט מתקיים מפגש חד שבועי חברתי אחר הצהריים ומפגש נוסף בשעות הבוקר בבית הספר. בני הנוער נהנים מסיוע לימודי מחונכות, ומשתלבים בסדנאות מקצועיות, ימי שיא, פרויקט בית ספרי, תרומה לקהילה ועוד.

כיום מתנהל הפרויקט בהצלחה זו השנה הרביעית, והוא מלווה בועדת היגוי עירונית כללית ובית ספרית מיוחדת לפרויקט בבית הספר.

יעד היוזמה:

☛ העצמה אישית וטיפוח בני נוער המוגדרים בסיכון.

מדדים להצלחה:

שנה א'

☛ סקר שיועבר בקרב מורי בתי הספר יעיד על ירידה של 70% במספר אירועי המשמעת שבהם מעורבים בני הנוער המשתתפים ביוזמה.

שנה ב'

☛ שיפור הישגים לימודיים בקרב המשתתפים ביוזמה.
☛ שילוב 100% מבני הנוער המשתתפים ביוזמה בפעילות של תרומה לקהילה.

שנה ג'

☛ צמצום של 80% בהיקפי הנשירה ממערכת החינוך.
☛ צמצום של 80% בתופעות ונדליזם ואס"א ביישוב.

התנדבות בקהילה

שם הרשות: מועצה מקומית אלפי מנשה

שם היוזמה: עיר מתנדבת נוער

אוכלוסיית היעד: נוער וצעירים ביישוב, החל מכיתה ו' וכלל הקהילה

שם האחראית: נאוה ארצי, מנהלת יחידת הנוער, טלפון: 050-4036030

דוא"ל: Navakartzi1@walla.co.il

גורמים שותפים ליוזמה: מועצה מקומית (ראש המועצה כמוביל ויו"ר הוועדה), ועדת נוער יישובית, בתי ספר, עמ"ן, מחלקת החינוך והמתנס"ס, מציל"ה, מחלקות המועצה (רווחה- עובדים סוציאליים, ביטחון, גני ילדים, הנדסה, אחזקה), אסיפה מייצעת בתוכנית ה"נוער במרכז העניינים", מנהיגות הנוער ביישוב, רכזת ספורט יישובית, רכזת תרבות וקהילה, תחום התקשורת הקהילתית.

מסגרת וארגון: ההתנדבות תתקיים במהלך שעות הלימודים בתוך בתי הספר ובשעות אחר הצהריים והערב בקהילה. ההכשרה להתנדבות תתקיים במסגרת שיעורי החינוך ובמסגרת הוועדות המובילות את תחומי ההתנדבות השונים.

מטרות היוזמה:

1. הרחבת מעגל בני הנוער המעורבים בפעילות התנדבותית משמעותית בחברה ובקהילה.

2. העצמה של הפעילות ההתנדבותית של בני הנוער בבתי הספר ובקהילה.

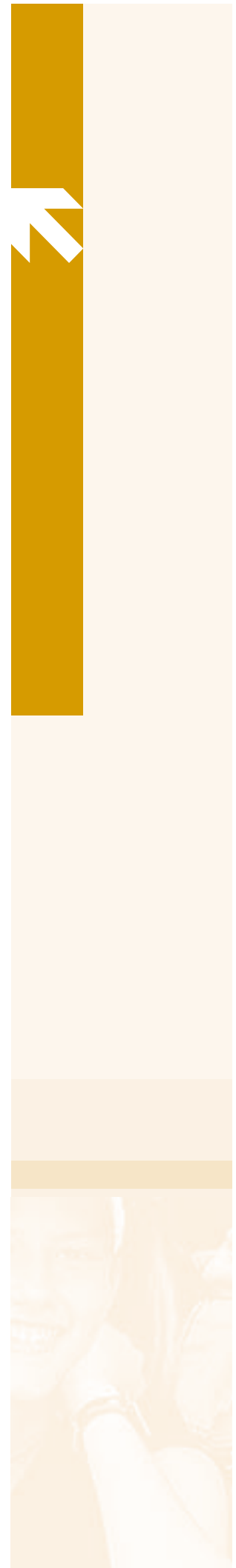
תיאור היוזמה:

בעקבות אימוץ התפיסה של "הנוער במרכז העניינים" על ידי אלפי מנשה הוקמה ועדת הנוער היישובית, שהתכנסה והגדירה את תפקידה. הוקמה האסיפה המייצעת לתפיסה "הנוער במרכז העניינים" בראשות ראש המועצה ובהשתתפות 30 נציגים, בהם: אנשי חינוך, מנהלת יחידת הנוער ומדריכי הנוער ברשות, נציגי תושבים, נציגי מנהיגות הנוער, בעלי תפקידים בקהילה - כגון ראש הקהילה הדתית, השוטר הקהילתי, הרווחה ועוד. בהתכנסות הראשונה של הפורום היישובי הוצגה מטרת התהליך ותפקידו של הפורום בתהליך. בהמשך התקיימו ארבעה מפגשי חשיפה לארבעה נושאים מרכזיים - התנדבות, נוער מאתגר, מעורבות חברתית, ובית הספר למנהיגות. בהנחיית יועץ ארגוני קבעו המשתתפים קריטריונים לתוכנית הראויה ש"תשים את הנוער במרכז העניינים", ודירגו את הנושאים השונים בהתאם לקריטריונים. בתהליך דמוקרטי זה נבחר נושא ההתנדבות כעונה על מרבית הקריטריונים שגובשו.

לאחר בחירת מסלול היוזמה, נבחרו רכזי התנדבות בבתי הספר, בצהרונים וברשות, והחלה הכשרת הלבבות לקראת כניסת היוזמה לרשות.

כונסו ועדי הורים, נערכה פעילות חינוכית בשיעורי החינוך בבתי הספר, הוכשרו הסייעות בגני הילדים, המורים בבתי הספר, וארגוני התנדבות על ידי רכזת עמ"ן ועמותת נדב.

כנס יישובי "המרחב הפתוח" בהשתתפות 203 תושבים, ילדים ובני נוער אפשר לתושבים להגדיר כיווני פעילות ביישום הציר "עיר מתנדבת נוער". הנושאים שהועלו בכנס הוצגו בפני חברי "השולחנות העגולים". אלה הקימו ועדות היגוי יישוביות לקידום נושא ההתנדבות בתחומים השונים.

יעד היזמה:

להטמיע את ערך ההתנדבות בקרב בני הנוער באלפי מנשה ולהפוך אותם לתושבים מעורבים, בעלי יכולת להוביל שינוי בקהילה.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- הבניית תוכנית פעילות יישובית להטמעת ערכי ההתנדבות בבתי הספר.
- הקמת ועדות התנדבות יישוביות בהן שותפים תושבים ובני נוער.
- הכשרת מקומות ההשמה לקליטת מתנדבים.
- הכשרת בני הנוער להתנדבות תוך ראיית הפעילות כתהליך של העצמה אישית, חברתית וקהילתית.

שנה ב'

- 50% מבני הנוער והצעירים באלפי מנשה, החל מגן חובה, ישתתפו באופן פעיל, בהתאם לקריטריונים של עמ"ן, בפעילות התנדבותית משמעותית.

שנה ג'

- 85% מבני הנוער והצעירים באלפי מנשה, החל מגן חובה, ישתתפו באופן פעיל, בהתאם לקריטריונים של עמ"ן, בפעילות התנדבותית משמעותית.
- 30% מתושבי היישוב ישתתפו באופן פעיל בפעילות התנדבותית משמעותית.

אלפי מנשה, עיר מתנדבת נוער

שם הרשות: נתניה

שם היוזמה: התנדבות מערך לדרך

אוכלוסיית היעד: ילדים גילאי 6 - 18 מבתי הספר היסודיים והעל יסודיים.

שם האחראיות:

חיה גוזלן – מנהלת המחלקה לחברה ונוער, טלפון: 09-8872268
דוא"ל: haya@biltiformali.org.il

אדוה כץ – מנהלת תחום התנדבות נוער וצעירים, טלפון: 050-4088522
דוא"ל: adva@biltiformali.org.il

אורית עזגד – רכזת תוכנית בית ספר מתנדב, טלפון: 054-2032049
דוא"ל: orita@biltiformali.org.i

גורמים שותפים ליוזמה:

מרכז הדרכה עירוני, נדב-מרכז ישראלי להתנדבות, המחלקה להתנדבות מבוגרים, אגף חינוך עירוני, בתי הספר, הפיקוח על בתי הספר, המחלקה לחברה ולנוער, עמ"ן-ג'וינט, עמותת ערכי חיים-אונסקו

מסגרת וארגון:

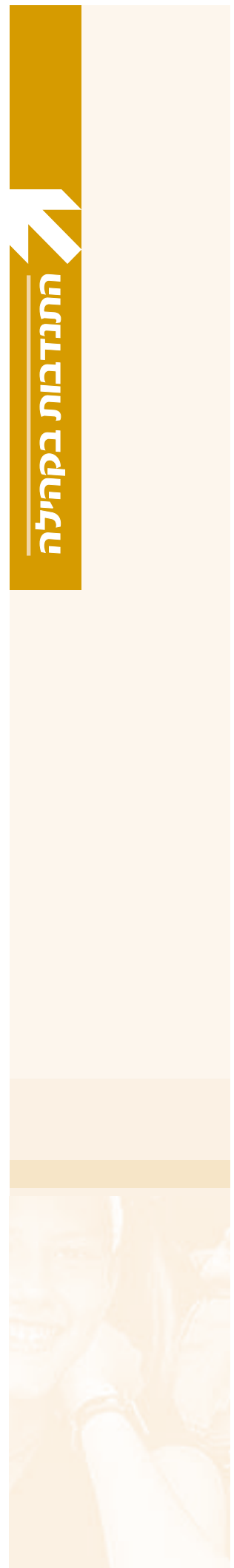
אוגוסט - צוות היגוי ראשוני מתכנס עם השותפים.
ספטמבר - כניסה לחדרי מורים לשם הצגת הנושא ומציאת מתאמת מתאימה.
אוקטובר - מפגש ראשון של מתאמי ההתנדבות במרכז ההדרכה העירוני.
נובמבר - ינואר - מפגשי השתלמות קבועים, שבהם יוכנו מיפויים בית ספריים וירוכוז פעילויות התנדבות.
פברואר - יוני - יצירת פעילויות התנדבות חדשות לתלמידי בתי הספר תוך כדי הטמעת ערך ההתנדבות בקרב התלמידים על ידי מערכי שיעורים מתאימים.

מטרות היוזמה:

1. הטמעת ערך ההתנדבות בכל מסגרות החינוך בבתי הספר ובקהילה.
2. יצירת רצף של פעילויות התנדבותיות מבוקר עד ערב.
3. הרחבת היקף ההתנדבות בעיר.

תיאור היוזמה:

בשלב הראשון יוקם צוות רשותי שיפעל למיפוי, איתור צרכים, איגום של ארגונים, בעלי תפקידים ומשאבים, כתיבת תוכנית העבודה, ליווי התהליך, הערכה ובקרה.
בשלב השני יוכשרו בעלי תפקידים בבתי הספר ובקהילה ותתקיים פעילות חינוכית בנושאים של התנדבות ואזרחות פעילה בבתי הספר ובארגוני הנוער.

הפעילות תבצע במסגרת שיעורי חברה ותתמקד בנושאים ערכיים, במקביל לפעילויות בית ספריות המבטאות את ערכי הנתינה והסולידריות בין התלמידים לבין עצמם ובין בית הספר לקהילה. בכל בית ספר תהיה מתאמת התנדבות אשר תבחר על ידי מנהל/ת בית הספר ותתמקד ביצירת תוכנית שנתית ובליווי הוצאתה אל הפועל, יחד עם צוות המורים והצוות הניהולי של בית הספר.

בשלב השלישי יוקם מרכז שימש להדרכה ולמאגר ידע ברשות: מקומות התנדבות, רעיונות, למידת עמיתים, פרסום, אתר אינטרנט. המרכז יפעל במחלקה לחברה ונוער, וישמש גם כמרכז להכשרת נוער מתנדב עירוני. במרכז יתקיימו השתלמויות למתאמי התנדבות ולרכזי מתנדבים בארגונים אשר פועלים עם בני נוער, ולבני נוער מתנדבים.

יעדי היוזמה:

- שילוב ההתנדבות בתוך תוכניות הלימודים הפורמליות והבלתי פורמליות.
- יצירת שפה אחידה בבית הספר ובקהילה.
- הטמעת ערכי ההתנדבות כדרך חיים.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- הכשרות בהיקף של 28 שעות למתאמי ההתנדבות.
- שילוב של עשרה בתי ספר יסודיים בתהליך.
- הגדלת מספר תוכניות ההתנדבות בבתי הספר כך שכל תלמיד יעסוק בהתנדבות כלשהי במסגרת בית הספר.

שנה ב'

- הגדלת מספר בתי הספר היסודיים המשתתפים בתוכנית.
- חיבור חטיבות ביניים לתוכנית ההתנדבות, באופן שתהיה המשכיות מבתי הספר היסודיים שמהם החטיבה מוזנת.
- חיבור תוכניות התנדבות לפעילות הקהילתית, באופן כזה שתהיה המשכיות של פעילות ההתנדבות גם במסגרות בלתי פורמליות: תנועות נוער וחונכות ילדים אחר הצהריים במרכזים קהילתיים, על פי אמות מידה של קבוצות מנהיגות אשר יוכלו לקיים את הרצף ולהוביל אותו במסגרת הבית ספרית.

שנה ג'

- הטמעת היוזמה ב- 22 בתי ספר, מתוכם שתי חט"ב.
- הטמעת נושא ההתנדבות בתוך מסגרות ותוכניות בלתי פורמליות אחר הצהריים. לדוגמה: הצטרפות לתנועות נוער, גיבוש קבוצות התנדבות מכל בית ספר וגיבוש קבוצה של מנהיגים סביב תכנים של העצמה ומנהיגות אשר יכללו פעילות התנדבותית ענפה ויחודית.

- ✦ שילוב תוכני ההתנדבות בתוכניות הלימודים: הכנה להתנדבות, עשייה יום יומית וחודשית והפקת לקחים לאחריה.
  - ✦ ליווי והנחיה צמודה של מתאמות בתי הספר.
  - ✦ 'צירת שני ימי שיא בעיר בנושא התנדבות.
  - ✦ הפקת שלושה עלונים המסקרים את פעילות ההתנדבות ברשות.
- שנה ד'**
- ✦ שימור הקיים.
  - ✦ 30 בתי ספר שבהם מוטמעת היוזמה.

התנדבות בקהילה

מרכזים לנוער

שם הרשות: עיריית אופקים

שם היוזמה: קפה לנוער

אוכלוסיית יעד: בני נוער גילאי ז'-י"ב מכל שכבות האוכלוסייה

שם האחראים: מרטין קראוס, חייל גרעין, טלפון: 052-4251745
דוא"ל: martin.k@hotmail.com

דניאל אורי, מנהל יחידת נוער במתנ"ס, טלפון: 050-8257350

גורמים שותפים ליוזמה: שותפות 2000, עיריית אופקים, מתנ"ס אופקים

מסגרת וארגון: מועדון נוער שפירא, כל יום, משעות הצהריים ועד שעות הערב.

מטרת היוזמה:

ליצור לבני הנוער מקום מפגש ללא גורמי סיכון לשעות הפנאי.

תיאור היוזמה:

הקמת בית קפה שמשמש מקום פעילות להרצאות, סדנאות ועוד, לבני הנוער ביישוב. המקום הוקם ושופץ על ידי גרעין נח"ל בפרק משימה, בשיתוף בני נוער בעיר. בני הנוער מפעילים את המקום, החל מתחזוקה, שמירה על ניקיון, הכנה והגשה של המוצרים הנמכרים וכלה בארגון ערבי כיף ותוכן. בני הנוער אף מסייעים ביצירת אווירה נעימה בבית הקפה ובפתרון בעיות התנהגות במקרה הצורך. כל זאת, מתוך תחושת שותפות ואחריות למקום שהוא שלהם ולמענם.

יעד היוזמה:

יצירת מקום מפגש לכל בני הנוער, נורמטיבי ומנותק, שיהווה אלטרנטיבה לשוטטות ולונדל'זם.

מדדים להצלחה:

שנה א'

הקמת המקום והכנתו להפעלה סדירה יום-יומית.

שנה ב'

לפחות 50 בני נוער מבליים במועדון חמישה ערבים בשבוע.

שלושה ערבים פעילים מדי שבוע:

ערב חווייתי מדי שבוע (קריוקי, משחקים, מסיבה וכד').

ערב ערכי (שיחה, הרצאה, קפה-דילמה בנושאי חברה, אקטואליה, מדינה ומורשת).

ערב מעשיר (הכוונה לצה"ל, יעוץ והקשבה של אנשי מקצוע).

שנה ג'

ירידה בנתוני הפשיעה בעיר.

המבנה משמש מודל לערים אחרות באזור כגון נתיבות, שדרות ועוד.

50

שם הרשות: מועצה מקומית ג'לג'וליה

שם היוזמה: מרכז לניצול שעות הפנאי

אוכלוסיית היעד: גילאי 14 - 18

שם אחראית: בוראק עינאט, טלפון: 03-9396791, 03-9397493, 057-7217346
דוא"ל: kabasburaq@hotmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: מחלקת החינוך, המחלקה לשירותים חברתיים, מחלקת הספורט, שפ"י, היחידה לקידום נוער.

מסגרת וארגון: הפעילות תרוכז בבית ספר יסודי א' ביישוב, במרכז הספורט, בבניין התרבות ובחלל פתוח, בהתאם לסוג הפעילות. זמני הפעילות: בימים א'-ה' בשעות אחרי הצהריים ובימי שבת לפעילות מרוכזת או אירועים מיוחדים.

מטרות היוזמה:

1. הכוון והדרכה לבני הנוער לניצול יעיל של זמן הפנאי שלהם.
2. מתן מענה לצרכים מיוחדים של קבוצות תלמידים בסיכון.
3. חיזוק תחושת הערך העצמי של בני הנוער.
4. עידוד כושר ההתארגנות וגילויי האחריות אצל בני הנוער.

תיאור היוזמה:

בג'לג'וליה אין מסגרת לבני הנוער בשעות שאחרי הלימודים. היוזמה מציעה לראשונה, לבני הנוער, אפשרויות לפעילות בחוגים לאחר מסגרת הלימודים.

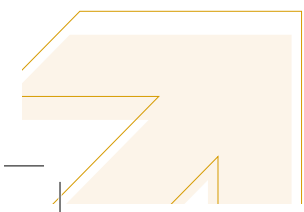
היוזמה תתפרסם בבתי הספר. הליך רישום יתבצע בכיתות על ידי הנציגים שיבחרו.

החוגים יאפשרו לבני הנוער להעסיק את עצמם, להיפגש עם בני גילם, ללמוד מימוניות שונות, להכיר תחומי עניין חדשים, לחוות חוויות של הצלחה ולעסוק בנושאים המטרידים אותם. בכל אחד מהחוגים יחתם חוזה עם המשתתפים לגבי הקפדה על הגעה בזמן, השתתפות רציפה ועוד. תהליכים אלה יגבירו את תחושת האחריות והמחויבות של בני הנוער ויעבירו מסר של שיתוף פעולה וכבוד הדדי.

כל חוג ילווה על ידי מדריך מקצועי. בני הנוער יפעלו בחוגים פעם עד פעמיים בשבוע.

להלן דוגמאות לתהליך שיעברו בני הנוער במסגרת החוגים השונים:

1. רכיבה על סוסים: החוג מוצע כמפגש טיפולי לנערים ולנערות במצוקה. המפגשים צפויים להקנות לבני הנוער המשתתפים יכולת שליטה, יצירת אמון ופיתוח קשרים באופן הדרגתי (שיפור דפוסית תקשורת). הרישום לחוג נעשה לאחר מיון בידי גורמי טיפול מעורבים כמו עו"ס, פסיכולוג והקב"סית. בני הנוער יקיימו את הפעילות כמפגש שבועי קבוע.
2. חוגי יצירה: התלמידים יעברו חוויות אישיות של עשייה והפקה אשר יתרמו לתחושת המסוגלות העצמית. עם סיום החוגים תיערך תצוגה של יצירות התלמידים ואליה יוזמנו ההורים וגופים נוספים. התלמידים ייהנו גם מפרסום באתר היישוב ובערוצי תקשורת נוספים.

3. שחמט: התלמידים יתאמנו בעזרת מורי שחמט מקצועיים. ישולבו בו משחקי חשיבה. התלמידים ישתתפו בתחרות הארצית לשחמט בסוף השנה ובמחנה קיץ לשחמט. הלמידה תעודד הפעלת שיקול דעת, איפוק, כושר התארגנות וקבלת החלטות.

4. חוגי גוף ונפש: יוגה, אינטליגנציה רגשית ועוד. אלה, יחד עם המיומנויות החברתיות שירכשו התלמידים תוך כדי העיסוק בחוגים, יתרמו רבות לאיזון ולרוגע ועשויים לצמצם מתחים בחיי התלמידים ולתרום ליכולתם להתמודד עם קשיים. התלמידים יגבירו את המודעות שלהם לתהליכים נפשיים שהם עוברים וילמדו לנהל את חיי היום יום ביתר אחריות כלפי עצמם וכלפי האחר.

5. פעילויות ספורט: הכשרת קבוצות משחק יישוביות שמטרתן לשחרר אנרגיה, לחנך לאחריות עצמית ולאחריות כלפי הקבוצה ולהקנות כישורי התארגנות, תיאום, שיתוף פעולה ומנהיגות.

בנוסף לחוגים יתקיימו סדנאות והרצאות דו-שבועיות או חודשיות, הצגות, ימי כיף וטיולים. נושאי הסדנאות וההרצאות נקבעו לאחר דיון עם חברי מועצות התלמידים בשני בתי הספר, בנוסף לנושאים שהוצעו על ידי נציגי השירותים החברתיים והפסיכולוגיים, כמו: מצוקת גיל ההתבגרות, אלימות מילולית ואלימות פיזית, עישון וסמים, מפגש עם האני ומפגש עם האחר, זהות והשתייכות, קשר משפחתי ועוד.

פעילויות אלה יגבירו את הלכידות החברתית, יתרחשו בהן תהליכי הכוון, הגברת מודעות לנושאים כמו קשרי משפחה, מצוקת גיל ההתבגרות ועוד, ויוקנו בהן מיומנויות במגוון תחומים הנוגעים לבני הנוער. על בני הנוער המשתתפים מוטלת האחריות לתכנון המפגשים ולארגונם ולניהולם בעזרת מדריך מחברי המינהלת.

יעדי היוזמה:

☛ חיזוק תחושת ההשתייכות של בני הנוער לקהילה.

☛ חיזוק תחושת הלכידות של בני הנוער כקבוצה משמעותית המשפיעה על הקורה בקהילה ועל אורח חייהם שלהם.

מדדים להצלחה:

שנה א'

☛ 66% מבני הנוער ייקחו חלק בחוגים ובפעילויות השונות.

☛ לא יותר מ-20% מהנרשמים יפסיקו את פעילותם במהלך השנה.

☛ 78% מבני הנוער יביעו תחושה של הנאה וניצול יעיל של זמן הפנאי שלהם.

☛ 33% מבני הנוער ידווחו על שינוי חיובי שחל בהם ועל יישום הנלמד בפעילויות בחיי היום יום.

☛ הקמת נבחרות כדור סל, כדור עף.

☛ הקמת להקת ריקוד עממי.

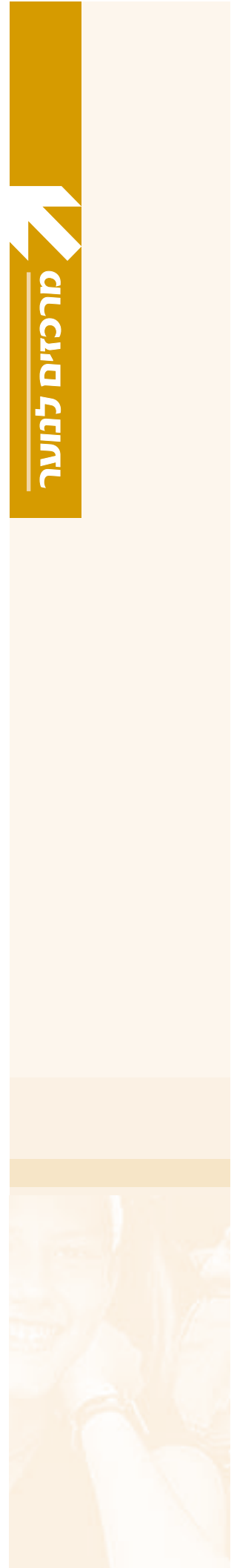
☛ תערוכה מיצירות התלמידים המשתתפים בחוג ציור ובחוגי אמנויות.

שנה ב'

- 83% מבני הנוער ייקחו חלק בחוגים ובפעילויות השונות.
- לא יותר מ-5% מהנרשמים יפסיקו את פעילותם במהלך השנה.
- הפחתה ב-7% בכמות הנשירה הסמויה.
- ירידה ב-7% במקרי האלימות בחצר, בזמן ההפסקות.

שנה ג'

- 91% מבני הנוער ייקחו חלק בחוגים ובפעילויות השונות.
- לא תהיה נשירה מהחוגים ומהפעילויות.

שם הרשות: מועצה מקומית ירוחם

שם היוזמה: "מחסן 52" – המתנ"ס של הנוער

אוכלוסיית היעד: כלל בני הנוער ביישוב

שם האחראי: יובל לביא, טל': 050-6319378, דוא"ל: noar@yeruham.matnasim.co.il

גורמים שותפים ליוזמה: מתנ"ס ירוחם, קבוצת פישמן, ציונות 2000, כוח לתת, צעירים בירוחם, סלקום.

מסגרת וארגון: כל יום, משעות הצהריים ועד שעות הערב במחסן 52 בעיר.

מטרות היוזמה:

1. פיתוח תחומי עניין וכישורים אישיים אצל בני הנוער.
2. יצירת אירועי תרבות ופנאי איכותיים לנוער.
3. מתן מסגרת אלטרנטיבית המספקת ייעוץ, הכוונה, תחושת השתייכות ובית, ומעגלי תמיכה משמעותיים.
4. חיזוק מנהיגות ומעורבות בקרב בני נוער.

תיאור היוזמה: מחסן 52 מהווה את אחד המוקדים המרכזיים לפעילות הנוער ביישוב. למחסן פוטנציאל גבוה לזמן אליו בני נוער רבים ממאפיינים ורקע שונים באווירה לא פורמלית ולספק מסגרת וגבולות ממסדיים.

תיאור הפעילות:

- ◆ במחסן חלל גדול ומאובזר היטב בצידוד הגברה ותאורה לאירועים גדולים המכילים עשרות בני נוער. בחלל זה מתקיימים אחת לשבועיים אירועי תרבות ופנאי רבי משתתפים (ערבי נושא, הצגות, מופעים, הקרנות סרטים וכו').
- ◆ בחדרי פעילות במחסן נפגשות באופן שבועי שוטף קבוצות נוער בתחומי עניין שונים כגון אמנות, תיאטרון ומוזיקה. התחום המוזיקלי הוא כיום התחום המפותח ביותר לפעילות בתחומי עניין - במחסן חדר הרכבים המיועד לחזרות ואולפן הקלטות עם ציוד חדיש. בחדרים אלה פועלים ומתפתחים מספר קבוצות והרכבים מוזיקליים מיוחדים המקבלים תמיכה והכוונה מאיש מקצוע. קבוצת נוער נוספת, שהוכשרה בהגברה ובתקליטנות, פועלת ומתאמנת במחסן בליווי איש סאונד מקצועי.
- ◆ במחסן פועל במתכונת של שלושה ערבים בשבוע "קפה בנה" (בין היתר קפה). הקפה משמש כמועדון חברתי שאליו מגיעים בני נוער, כדי להיות בסביבה מאפשרת, מקבלת ובטוחה. בקפה יכולים הנערים לפגוש דמות של מבוגר משמעותי שיסייע להם ויכוונם בנושאים שונים הקשורים לחייהם (הורים, מורים, לימודים, חברים ועוד). המפגש מסייע לבני הנוער להימנע מ"מעידות" שונות בעקבות קבלת החלטות שגויה.
- ◆ קבוצת בני נוער מהווה את מנהיגות המועדון. נציגי הקבוצה עוסקים בתכנון אירועים ובהפקתם, כולל יחצנות, שיווק ופרסום, ובעתיד גם יפעילו את בית הקפה.

יעד היוזמה:

בני הנוער בירוחם, ממאפיינים ורקע שונים, יראו ב"מחסן 52" את האפשרות המועדפת עליהם לבילוי זמן איכותי וייקחו חלק בפעילות המתרחשת בו.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- כ 70 בני נוער פעילים קבועים, וכ- 250 בני נוער פעילים באירועים.
- כ שלושה חוגים פעילים.
- כ 12 משתתפים בקבוצת נוער מוביל.
- כ הוצאת דיסק בעל עשר רצועות של הלהקות.
- כ 12 אירועים גדולים.
- כ הפקה של קבוצת התיאטרון.
- כ תערוכה של קבוצת האמנות.
- כ הפעלת קפה בנה (שלוש פעמים בשבוע, 12 מתנדבים, כ-30 נהנים בערב)

ירוחם, "מחסן 52"

שנה ב'

- 90 בני נוער פעילים קבועים וכ-300 בני נוער פעילים באירועים.
- חמישה חוגים פעילים.
- 12 משתתפים בקבוצת נוער מוביל.
- הוצאת דיסק בעל עשר רצועות של הלהקות.
- 12 אירועים גדולים.
- הפקה של קבוצת התיאטרון.
- תערוכה של קבוצת האמנות.
- הפעלת קפה בנה (חמש פעמים בשבוע, 12 מתנדבים, כ-40 נהנים בערב).

שנה ג'

- 100 בני נוער פעילים קבועים וכ-350 פעילים באירועים.
- שבעה חוגים פעילים.
- 18 משתתפים בקבוצת נוער מוביל.
- הוצאת דיסק בעל עשר רצועות של הלהקות.
- 12 אירועים גדולים.
- הפקה של קבוצת התיאטרון.
- תערוכה של קבוצת האמנות.
- תוצרי חוגים נוספים (מחשבים, מחול, רכיבה ועוד).
- הפעלת קפה בנה (חמש פעמים בשבוע, 20 מתנדבים, כ-50 נהנים בערב).

שם הרשות: מועצה אזורית בקעת הירדן ומועצה מקומית מעלה אפרים

שם היוזמה: מרכז נוער אזורי משותף לבקעת הירדן ומעלה אפרים

אוכלוסיית היעד: שכבות ט'-י"ב

שם האחראית: לילך גבע, טלפון: 02-9941410 , 050-7439470

דוא"ל: lilach53@walla.co.il

גורמים שותפים ליוזמה: יחידות הנוער של בקעת הירדן ומעלה אפרים, המתנ"סים של בקעת הירדן ומעלה אפרים, מחלקות החינוך ומנהלי בתי הספר.

מסגרת וארגון: המרכז יפעל פעם בשבוע בימי ה', ויכלול מפגש של כלל בני הנוער, במועדון הנוער במעלה אפרים, בין השעות 20:00 – 24:00.

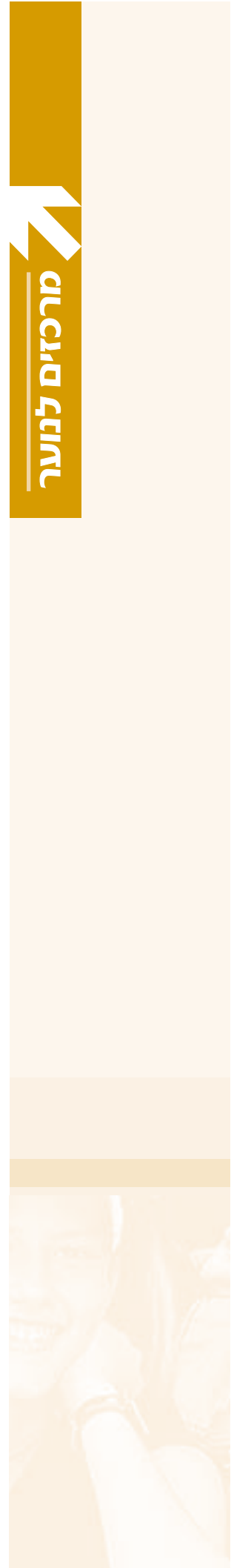
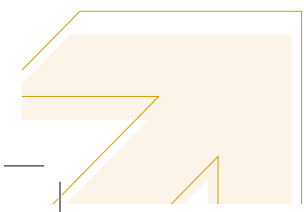
מטרות היוזמה:

1. יצירת מקום מפגש אטרקטיבי, נקי מסמים ואלכוהול, המאפשר לבני הנוער מפגש עם קבוצת השווים.
2. פיתוח יוזמות חברתיות על ידי בני הנוער למען בני הנוער ולמען הקהילה.
3. בנייה של מנהיגות נוער והעצמתה.
4. עיצוב תרבות פנאי איכותית ועשירה.

תיאור היוזמה:

נכון להיום פעילות הנוער של בקעת הירדן ומעלה אפרים מתרכזת ביישובים עצמם, שברובם מספר בני הנוער קטן מאוד. פעילות במתכונת זו אינה עונה על צרכי בני הנוער למפגש חברתי מגוון. מסיבה זאת הוחלט על הקמת מרכז נוער אזורי, שייתן לנערים ולנערות מכל היישובים הזדמנות למפגש חברתי לאחר שעות הלימודים, בשעות הערב והלילה, בליווי מדריכיהם. המרכז יאפשר לבני הנוער לפעול לפי העדפותיהם: שיחה, משחק, גלישה מבוקרת באינטרנט, יצירת מוזיקה, תיאטרון וכו' באופן חופשי אך מבוקר.

מרכז הנוער במעלה אפרים הוא מרכז פיס, שפעל עד כה לרווחת ילדי מעלה אפרים בלבד. מרכז הנוער יופעל בשיתוף פעולה מלא של צוות מוביל מקרב בני הנוער, חברי מועצת הנוער הרשותית, רכזי הנוער ומדריך המלווה את מועצת הנוער. המרכז יכלול מפגש שבועי, שבו בני הנוער ישתתפו בקורס מקצועי אחד, על פי בחירה אישית ותחומי עניין. הקורסים יהיו קצרי-מועד ובעלי אופי אטרקטיבי. הקורסים יוצעו לאחר שיועבר סקר צרכים ותחומי עניין בקרב בני הנוער. הסקר נבנה על ידי חברי מועצת הנוער והם אלה אשר יעבירו אותו, ינתחו את התוצאות ואף יקבלו את החלטות בנוגע לעיצוב שעות הפנאי שלהם. המפגשים יעסקו בנושאים מגוונים כמו: אקטואליה, 40 שנה לבקעה, 30 שנה למעלה אפרים, חיבור לחגים ולאירועים לאומיים, מיניות בגיל ההתבגרות, דימוי עצמי, דימוי גוף, קבלת החלטות ונושאים נוספים אשר יבחרו יחד עם בני הנוער.

יעד היזמה:

המרכז יהווה מקום מפגש חברתי, לאחר שעות הלימודים, לכל בני הנוער מהמועצה האזורית בקעת הירדן ומהמועצה האזורית מעלה אפרים.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ביצוע סקר הצרכים.
- 40% השתתפות של כלל בני הנוער בפעילות באופן קבוע.
- פתיחת 90% מהמסגרות המתוכננות.
- הגעה של כל המשתתפים ל-80% ממפגשי ועדת ההיגוי.
- השתתפות של כ-70% מכלל בני הנוער בפעילות חודשית.
- העברת משוב במהלך חודש אפריל ובניית תוכנית לשנת הפעילות הבאה עד חודש יוני.

שנה ב'

- הקמת צוות מרכז בו יהיו חברים בני הנוער. הצוות יתכנן ויפעיל את שנת הפעילות במרכז.
- 50% מבני הנוער ישתתפו בפעילויות באופן קבוע ו-20% מבני הנוער יהיו משתתפים מזדמנים.

שנה ג'

- הפיכת המשתתפים המזדמנים למשתתפים קבועים.
- בחירת הקורסים לטווח ארוך במטרה ליצור התמקצעות בתחומי עניין.

שם הרשות: מעלות תרשיחא

שם היוזמה: מרכזי נוער רב תכליתיים

אוכלוסיית היעד: גילאי ז'-י"ב על הרצף בין נורמטיבי לבסיכון

שם האחראית: אדוה עמית, מנהלת מדור הנוער, טלפון: 04-9974048 שלוחה 2

נייד: 050-6868176, דוא"ל: advaamit79@walla.com

גורמים שותפים ליוזמה: רשת המתנ"סים, בתי הספר, קידום נוער, רווחה, מציל"ה, מינהל חינוך, קרנות חיצוניות, מרכז לימודי שדה (של"ח), הורים, בני נוער, אל-סם, מדריכים חיצוניים ועוד.

מסגרת וארגון: מתנ"ס גרס מעלות ובית הפיס בתרשיחא. פעילות לאורך כל השנה בדגש על חופשות. מעלות: ימים א'-ה' בין השעות 17:00 – 21:00, תרשיחא: ימים ב'-ו' בין השעות 17:00 – 21:00

מטרות היוזמה:

1. מתן מענה לנוער בשעות הפנאי.
2. פיתוח מנהיגות ולקחת אחריות בקרב בני הנוער.
3. יצירת דיאלוג ועשייה משותפת בין כלל העוסקים בנוער ברשות.

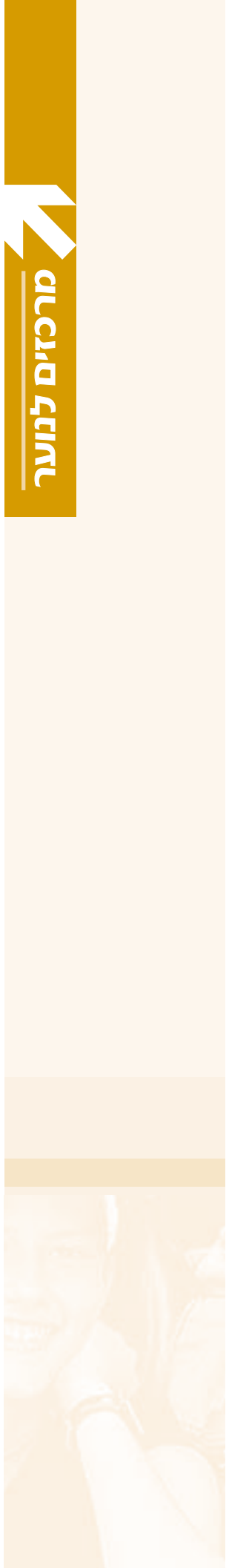
תיאור היוזמה:

הפעלת שני מרכזי נוער במעלות ובתרשיחא, חמישה ערבים בשבוע, ובהם: עזרה בהכנת שיעורי בית ובלימוד למבחנים, סדנאות בנושאי טיפול ומניעה בגיל ההתבגרות, קורסים למתן כישורי חיים עם תעודות מקצועיות, בית קפה, במה פתוחה למופעי נוער, שולחנות משחק ועוד. בני הנוער שותפים מלאים בתכנון ובתפעול המרכזים.

נציגי מועצת הנוער מכינים ערב חברתי אחת לשבועיים ומעבירים אותו (כמו ערבי להקות צעירות), מפעילים בית קפה עם תפריט במחיר סמלי ושותפים בקביעת נושאי הסדנאות החיצוניות שמועברות במרכז (איידס, אלכוהול, סמים, מיניות, אלימות, גרפולוגיה, קלפי טארוט, נהיגה נכונה, זכויות הנוער בעבודה ועוד). מועצת הנוער ובני נוער נוספים שותפים בפורום הנוער העירוני על ידי המדריכות/חיילות ועל ידי מנהלי מרכז הנוער.

יעד היוזמה:

כל בני הנוער נמצאים במסגרת חברתית - ערכית המאפשרת להם לקחת אחריות על זמן הפנאי שלהם ולעצבו, לאורך כל השנה.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- פתיחת שני מרכזי נוער במעלות ובתרשיחא שיפעלו חמישה ימים בשבוע, חמש שעות ביום, במהלך השנה ובחופשות.
- 3 - 4 מפגשי שולחן עגול במהלך השנה בהשתתפות 15 נציגים: קידום נוער, רווחה, חינוך, אל-סם, קרן רש"י, בית הספר, הורים, מרכז לימודי שדה, חיילות, מדור נוער, אחראית פרויקטים ברשות, נציגי מועצת הנוער, מפקח משרד החינוך, רכזי נוער, מנהל רשת המתנ"סים.
- 200 בני נוער פעילים במרכזי הנוער.

שנה ב'

- 3 - 4 מפגשי שולחן עגול במהלך השנה בהשתתפות 20 נציגים.
- 400 בני נוער פעילים במרכזי הנוער.

שנה ג'

- 3 - 4 מפגשי שולחן עגול במהלך השנה בהשתתפות 25 נציגים.
- 600 בני נוער פעילים במרכזי הנוער.

שם הרשות: מצפה רמון

שם היוזמה: המרכז לילדים ולנוער

אוכלוסיית היעד: נוער וילדים תושבי היישוב

מסגרת וארגון: המרכז יוקם במועדון נוער של מתנ"ס ע"ש רובין – מצפה רמון והפעילויות יתקיימו במועדון הזה ובמתקני המתנ"ס עצמו. שעות הפעילות: חמישה ימים בשבוע 16:30 - 22:00

שם האחראית: רותי כנפו ביטון, מנהלת יחידת הנוער במצפה רמון, טלפון: 054-2145121, 054-9184841, דוא"ל: matnasmizpe@walla.com

גורמים שותפים ליוזמה:

מועצה מקומית – המחלקה לשירותים קהילתיים, בית הספר הממלכתי יסודי והתיכון לאמנויות, מציל"ה, משרד החינוך, מחלקת השכלה ותחום הורים בקהילה, קרן גלנקור, הסוכנות היהודית, מועצת נוער.

מטרות היוזמה:

1. מתן מענה חברתי לכלל בני הנוער וילידים.
2. הכשרת מנהיגות מקומית של בני הנוער ביישוב.
3. מתן כלים להדרכה לבני הנוער.
4. הדרכת פערים לימודיים באמצעות מרכזי הלמידה.
5. שיפור יכולות הלמידה.
6. הקניית ערכי טבע וסביבה.
7. הקניית ערכי אהבת המולדת.

תיאור היוזמה:

מצפה רמון מבודדת ולכן בני הנוער זקוקים למגוון פעילויות בתוך היישוב עצמו ללא צורך בנסיעות.

"מרכז לילדים ונוער" יהיה בית לכל הילדים ובני הנוער ביישוב. הוא יכשיר מנהיגות צעירה מקומית חזקה אשר תפעל באופן עצמאי וללא תלות בגורמים חיצוניים. מנהיגות זאת תפעל להעצים ולקדם את היישוב ותחזור אליו לאחר הצבא והלימודים.

המרכז יתפקד גם כמרכז הסברתי וכמרכז בילוי לבני הנוער וילידים. במרכז יתקיימו פעילויות הדרכה קבועות, פעילויות חברתיות על פי קבוצות, יזום, תכנון וביצוע של פרויקטים קהילתיים על ידי בני הנוער ועוד. גורמים מקצועיים ידריכו את בני הנוער בתכנון ובהובלה של פעילויות יישוביות, מסיבות, קייטנות ועוד.

חלק מהתכנים יועברו באמצעות סדנאות ופעילויות מיוחדות, כגון: מניעת התמכרויות, תזונה נכונה, גיוס לצה"ל, השתייכות לקהילה, מנהיגות צעירה.

חלק מהתוכניות שיופעלו במרכז:

1. מד"צים למדריכים צעירים מכיתות י'.
2. הכנה למד"צים לכיתות ט'.
3. קבוצת מדריכים לעתיד מכיתות ח' לקראת שילובם לדרג הכנה למד"צים (סדנאות, פעילויות גיבוש, דינמיקה קבוצתית ופעילות התנדבותית בקהילה).
4. אתגרים, פרויקט "להיות שייך" לכיתה י' שמטרתו להגביר את תחושת ההשתייכות לארץ באמצעות המסורת, ההווה הישראלית-היהודית והשהייה בטבע.
5. אתגרים לבוגרי כיתות ט' שייטנו כלים להדרכת קבוצות בתחום האתגרי ובסדנאות בנושא יהדות ומסורת. במהלך ההכשרה הקבוצה מתנדבת למען הקהילה בפרויקטים של המתנ"ס.
6. "להיות שייך" לכיתות ח'-ט', הכנה וגיבוש לקראת הקבוצה הבוגרת. במהלך ההכשרה הקבוצה מתנדבת למען הקהילה בפרויקטים של המתנ"ס.
7. מועדון "זיגזג", בהדרכת המד"צים, מיועד לכיתות ב'-ו'. המועדון פועל על פי חלוקה גילאית. המדריכים שמים דגש על אהבת הארץ, המקום בו הם חיים (מצפה רמון) ומעורבות קהילתית.
8. שגרירים: קבוצה של בני נוער גילאי 15-18 שמייצגים את היישוב כלפי גורמים פנימיים וחיצוניים, מקיימים קשר עם נוער מכל הארץ ומארגנים פעילויות ומפגשים במתנ"ס.
9. "חלב על הזמן": קבוצה של בנות גילאי 17-18 המשובצות במסגרת נוער בסיכון. הנערות עברו הכשרה שבסימה הקימו מיזם עסקי להפעלת ימי הולדת לילדי היישוב. הרווח מהפעילות מושקע בתוספת הכשרה, ציוד ופעילות חברתית לקבוצה עצמה. הקבוצה מתנדבת בחלק גדול מהפרויקטים היישוביים. קבוצה של צעירות מכיתות ח' עוברת גיבוש חברתי כהכנה להצטרפות ל"חלב על הזמן".
10. "צעירי מצפה רמון": בני נוער מכיתות ח'-ב הפועלים כלהקת שירה המייצגת את היישוב בכל מיני פעילויות ומופעים.
11. תיאטרון נוער: קבוצת בני נוער המוכשרת בתחום ומעלה הפקות מקוריות בעיקר מחיי היום יום ביישוב.
12. גרעין נחל עירוני: בני נוער שעתידים להתגייס, במסגרת הנח"ל, לשרת בגרעין ביישוב או מחוצה לו.
13. מרכזי למידה: שיפור טכניקות למידה וצמצום פערים לימודיים - התמקצעות על פי תחומים: מתמטיקה, שפות, טכנולוגיה, מחשוב ועוד.

יעד היוזמה:

➤ איחוד כל פעילויות הנוער תחת "המרכז לילדים ונוער" תוך כיבוד הנהלים והאידיאולוגיה של כל אחת מהתנועות הפועלות ביישוב.

מדדים להצלחה:

שנה א'

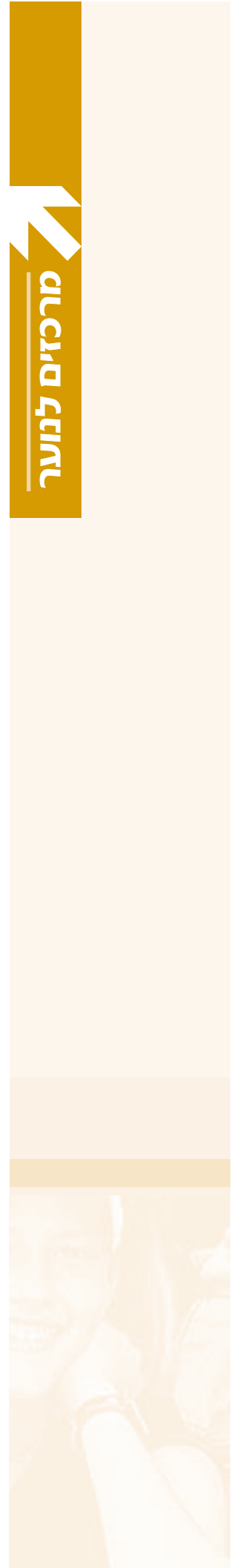
- ☛ שיתוף פעולה מלא עם כל המוסדות המקומיים והארציים הקשורים למרכז.
- ☛ מפגשים בין עירוניים בין בני נוער.
- ☛ ישיבת עבודה עם כל קבוצת גיל, לפחות פעם בחודש.
- ☛ ישיבת עבודה עם כל המדריכים, לפחות אחת לשבוע.
- ☛ מעקב והערכה על פעילות קיימת ו/או חדשה באופן עקבי על ידי משובים, הסתכלות, דיונים עם הצוות ובין המשתתפים, כדי לבדוק את נכונות הצעדים שנקטים ואת הצורך - אם ישנו - לשינויים.
- ☛ מעורבות ישירה של משתתפי הפרויקט בתכנון המשכו לשלבים נוספים.
- ☛ הקמת קבוצת מנהיגות.
- ☛ הגדלת מספר הילדים המשתתפים בפעילויות ל-250.

שנה ב'

- ☛ שיתוף פעולה מלא עם כל המוסדות המקומיים והארציים הקשורים למרכז.
- ☛ מפגשים בין עירוניים בין בני נוער.
- ☛ ישיבת עבודה עם כל קבוצת גיל, לפחות פעם בחודש.
- ☛ ישיבת עבודה עם כל המדריכים, לפחות אחת לשבוע.
- ☛ מעקב והערכה על פעילות קיימת ו/או חדשה באופן עקבי על ידי משובים, הסתכלות, דיונים עם הצוות ובין המשתתפים כדי לבדוק את נכונות הצעדים שנקטים ואת הצורך - אם ישנו - לשינויים.
- ☛ מעורבות ישירה של משתתפי הפרויקט בתכנון המשכו לשלבים נוספים.
- ☛ הרחבת קבוצת המנהיגות של בני הנוער ל-150 בני נוער.
- ☛ קיום ארבעה פרויקטים למען הקהילה על ידי בני הנוער.
- ☛ הגדלת מספר הילדים המשתתפים בפעילויות ל-270.

שנה ג'

- ☛ כל אוכלוסיית הילדים והנוער ביישוב תשתתף בפעילות אחת לפחות בקבוצה, על פי העדפת תחום פעילות, גיל וכישרון אישי.

שם הרשות: קצרין

שם היוזמה: מועדון ווליום

אוכלוסיית היעד: גילאי ז'-י"ב בדגש על כלל הנוער

שם האחראית: מירב מערבי, טלפון: 04-6964111, 050-9394021

דוא"ל: ravi6@walla.com

גורמים שותפים ליוזמה: מועצה מקומית, מחלקת החינוך, המחלקה לשירותים חברתיים, בית הספר נופי גולן, ברנקו וייס, קידום נוער, מועצת נוער, קב"סים, מתאם הרשות למלחמה בסמים, מתנ"ס, מדריכי נוער, מנהל יחידת נוער, מרכז לימודי שדה (של"ח), סירת הורים, משטרה, מועצת נוער

מסגרת וארגון: מועדון נוער שיוגדר כמועדון ווליום ויהיה פתוח בימים א'-ה' בין השעות

18:00 – 22:00

מטרות היוזמה:

1. לאפשר לבני הנוער לחיות בשגרת חיים מוכרת תוך ליווי, הדרכה והקשבה לצורכיהם.
2. החזרת הביטחון האישי והחברתי לבני הנוער.
3. לאפשר לבני הנוער לבלות את שעות הפנאי בסביבה מוכרת.
4. גיבוש חברתי בקרב בני הנוער והקמת קבוצות עניין נוספות.
5. לקיחת אחריות של בני הנוער לחייהם ולחיי הקהילה שלהם.
6. יצירת יזמות חברתית למען עצמם ולקהילה הסובבת אותם.

תיאור היוזמה:

שעות הערב והלילה יכולות להיות שעות למפגש משמעותי של בני הנוער עם בני גילם ועם מדריכיהם. מועדון ווליום יפתח כדי לאפשר לבני הנוער להימצא במרחב מוגן בו יוכלו להיפגש עם קבוצת השווים ולבחור את הפעילויות המועדפות עליהם. הפעילויות למועדון ייבחרו על פי סקר צרכים שיועבר בקרב בני הנוער. הפעילות במועדון תאפשר לבני נוער משכבות שונות ומקבוצות שונות ליצור קבוצת "שווים" חדשה באמצעות השתתפות בפעילות משותפת.

בין הפעילויות שייזום "מועדון ווליום":

1. מפגשי נוער מאזורים שונים בארץ.
  2. הקמת קבוצות עניין משותפות כגון: מרכז אתגרים, יזמות עסקית, תיאטרוןנוער, הפקת אירועים על ידי הנוער למען הנוער ועוד.
- ההחלטות אודות הפעילויות במועדון תהיה בידי בני הנוער וצוות המדריכים הבוגר. במועדון תהיה אווירה תומכת אשר תאפשר לבני הנוער לשתף את קבוצת השווים ומדריכיהם בבעיות המציקות להם ולקבל כלים להתמודד עם הבעיות, תוך שיתוף

פעולה עם הגורמים הטיפוליים ברשות המקומית.
 תהליך גיוס הנוער 'בוצע בתיאום ושיתוף כל הגורמים:
 בבתי הספר - באמצעות פלקטים, לוחות המודעות ובני הנוער (מפה לאוזן).
 בשטח המועצה - באמצעות שלטי חוצות.
 הורים - באמצעות תמיכה ועידוד לבוא לפעילות.
 מקומות ריכוז של הנוער - שכנוע אישי ו/או קבוצתי.
 הפנייה תתבצע לכלל הנוער ביישוב ובצורה פרטנית לאותם בני נוער אשר מוגדרים
 ב"סיכון" ואינם מגיעים לפעילות בבתי הנוער.

יעדי היוזמה:

- ☛ הקמת קבוצות עניין חדשות לבני הנוער על ידי הנוער.
- ☛ 'צירת קבוצות "שווים" חדשות מתוך קבוצות העניין.
- ☛ הגברת הביטחון העצמי והמוטיבציה בקרב הנוער.
- ☛ 'צירת אירועים לנוער על ידי הנוער משלב התכנון ועד שלב הביצוע.

מדדים להצלחה:

שנה א

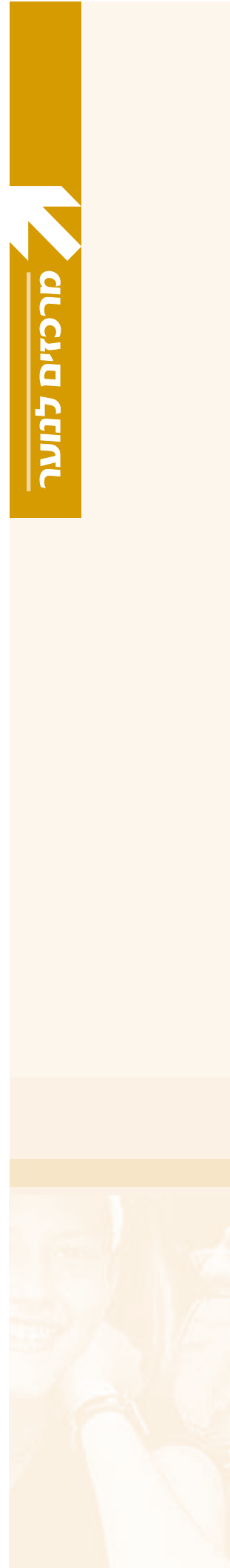
- ☛ 30% השתתפות של כלל בני הנוער בפעילות.
- ☛ פתיחת 90% מהמסגרות המתוכננות.

שנה ב'

- ☛ פתיחת שתי מסגרות נוספות פרט למסגרות שכבר פועלות.

שנה ג'

- ☛ הגעה של כל המשתתפים ל- 80% ממפגשי ועדת ההיגוי.

נוער עולה

שם הרשות: בני ברק (פרדס כץ)

שם היוזמה: מרכז למידה והעצמה

אוכלוסיית היעד: ילדים עולים מהעדה האתיופית הלומדים בבית הספר "מקור חיים"

שם האחראי: ליעד קלוש, טלפון: 054-8182574, 077-5243600

דוא"ל: liadefa@gmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: עיריית בני ברק (קליטת עלייה, רווחה חינוכית) שיקום שכונות, סמינר הקיבוצים, מתנדבים, תלמידי מחויבות אישית בבני ברק וברמת גן.

מסגרת וארגון:

שלוש פעמים בשבוע בין השעות 16:00 - 19:00 מרכז הלמידה.

פעם בשבוע בין השעות 16:00 - 17:30 סיוע פרטני של סטודנטים בסמינר הקיבוצים.

מטרות היוזמה:

1. לאפשר לכל תלמיד ותלמידה תגבור לימודי שיביאם לשליטה במיומנויות הלמידה ובעקבותיה לחווית הצלחה בלימודיהם בבית הספר.

2. לאפשר לתלמידים פעילויות העשרה חווייתיות, במשולב עם כלל ילדי השכונה, כדי לחזק את הקרבה בין הקבוצות.

תיאור היוזמה:

מרכז הלמידה הוקם כדי לקיים בעבור העולים המתגוררים בשכונת פרדס-כץ תמונת קליטה שונה מזו הארצית. מרכז הלמידה מעמיד לרשות התלמידים תמיכה, בהתאם למידת הסיוע הלימודי שכל תלמיד זקוק לו. יודגש כי למעט החוגים, כל שאר השירותים ניתנים לתלמידים במתכונת של עבודה פרטנית.

מועדונית: שלוש פעמים בשבוע מופעל מרכז הלמידה כמועדונית. המועדונית פועלת בין השעות 16:00-19:00 במבנה חיצוני של חצר בית הספר "מקור חיים".

סדר היום: 16:00-16:30 משחק קבוצתי (בדרך כלל ספורט); 16:30-18:00 הכנת שיעורי בית בעזרת תלמידות המחויבות-האישית, חונכי שח"ק ומתנדבים אחרים; 18:00-19:00 הפעלה בנושא מדעים, בעיקר באמצעות תוכנית הטלוויזיה "אוטובוס הקסמים".

מרכז לסיוע בהכנת שיעורי-בית: בכל יום עשרה תלמידים מקבלים סיוע בהכנת שיעורי הבית. הסיוע ינתן על ידי תלמידות התיכונים המוזכרים, חונכי שח"ק, פר"ח ומתנדבים אחרים.

הוראה מתקנת באוריינות ובאנגלית במכללת סמינר הקיבוצים: שירות זה ניתן ל-19 התלמידים החלשים באוריינות, ול-18 תלמידים החלשים ברכישת השפה האנגלית. סיוע בתחום המתמטיקה ניתן על ידי סטודנטים מאוניברסיטת תל אביב הפועלים במסגרת מלגת "אדמאס".

חוגים: בתחום האמנות והדרמה מונחים על-ידי סטודנטיות מסמינר הקיבוצים באמצעות מלגות פר"ח. חוגים חווייתיים אלו יתקיימו במשותף עם כלל תלמידי השכונה כדי לסייע לתהליך ההתקרבות בין תלמידי הקהילה האתיופית לקהילת הישראלים הוותיקים והעולים מחבר המדינות החיים עמם בשכונתם.

תלמיד שמוגדר כתלמיד הזקוק לסיוע מרבי בלימודים, מקבל תמיכה ארבעה ימים בשבוע. תלמיד שמוגדר כזקוק פחות לסיוע לימודי, מקבל סיוע על-פני שלושה ימים.

יעד היוזמה:

המשתתפים ביוזמה יזכו לתהליך קליטה מוצלח שיאפשר להם חוויית הצלחה בלימודים ובהשתלבותם בקהילה.

מדדים להצלחה:

שנה א'

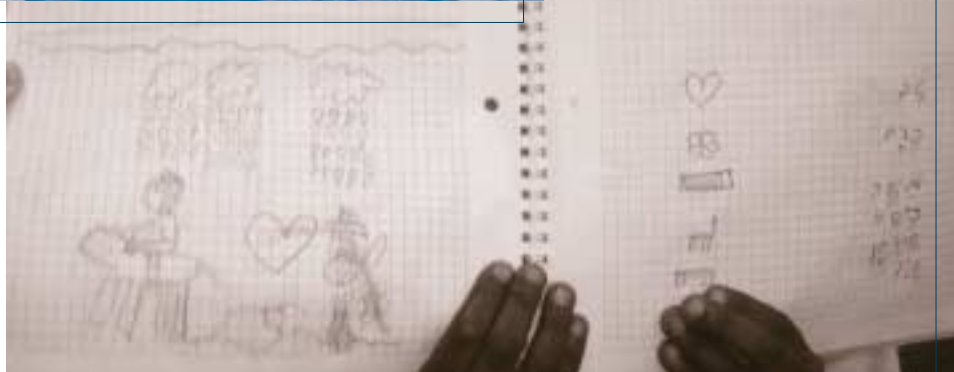
- הפרויקט מגיע לסימום עם נוכחות של 95% מהילדים והסטודנטים שהתחילו בו.
- ילדים ומתנדבים מביעים שביעות רצון של 90% מהתוצאות ומהתהליך על פי סקר שייכתב בתיאום עם הגורמים המפעילים.
- מנהלת בית הספר תדווח על התקדמות משמעותית בלימודים אצל הילדים שהשתתפו בפרויקט.
- הורים יביעו רצון להמשיך להיות בקשר עם מרכז הלמידה.

שנה ב'

גורמים נוספים יצטרפו ליוזמה.

שנה ג'

גורמים נוספים יצטרפו ליוזמה.

בני ברק (פרדס כץ), מרכז למידה והעצמה

שם הרשות: בת ים

שם היוזמה: אופק 2011

אוכלוסיית היעד: נוער עולה מאתיופיה

שם האחראי: איתן בר לב, טלפון: 050-8528808, דוא"ל: eytanbl@hotmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: מרכז הקליטה שיקום שכונות, המחלקה לתרבות נוער וספורט, ייעוץ בבית הספר, קרן רש"י, עמותת על"ם, השומר הצעיר

מסגרת וארגון: המגדלור-נוער, שלוש פעמים בשבוע אחר הצהריים ובחופשות בבקרים.

מטרות היוזמה:

1. מתן מענה ערכי, חינוכי ולימודי לבני נוער עולה יוצאי אתיופיה.

2. צמצום פערים לימודיים אצל בני הנוער יוצאי אתיופיה.

תיאור היוזמה:

במהלך שהיית בני הנוער במרכז נערכות פגישות קבועות עם מדריך חברתי יוצא אתיופיה ועם מדריך תנועת השומר הצעיר. מפגשים אלו כוללים פעילויות חברתיות ופעילויות בנושא מנהיגות ומורשת ישראל. אחת לחודש או חודשיים יוצאים בני הנוער לפעילות בקהילה (ניקוי גנים, צביעת מבנים של אוכלוסיות חלשות) כדי להגביר את תחושת ההשתייכות למקום. פעמיים בשבוע מקבלים בני הנוער תגבור לימודי תוך קשר קבוע של המדריך עם בית הספר. בשאר ימי השבוע בני הנוער פועלים במסגרת מרכז הנוער מגדלור בו הם מקבלים מענה לדילמות ולקשיי יום יום המעסיקים אותם.

יעדי היוזמה:

☛ שילוב מוצלח של נוער עולה מאתיופיה בקהילה בבת ים.

☛ הפחתת תחושות ניכור בין קבוצות נוער שונות בעיר.

מדדים להצלחה:

שנה א'

☛ שיפור הציון במתמטיקה לפחות ב-10%.

☛ השתתפות של בני הנוער בשתי פעילויות קהילתיות לפחות.

☛ השתתפות של בני הנוער בסיור אחד לפחות.

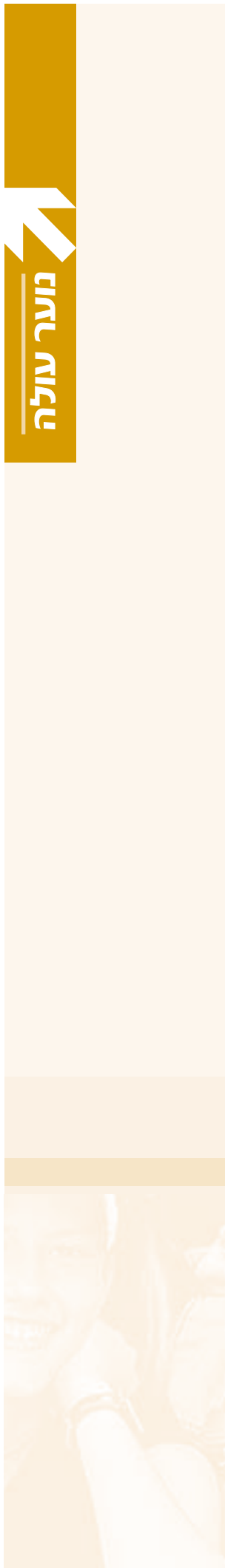
שנה ב'

☛ שיפור הציון במתמטיקה לפחות ב-10%.

☛ השתתפות של בני הנוער בשתי פעילויות קהילתיות לפחות.

☛ השתתפות של בני הנוער בסיור אחד לפחות.

☛ פתיחת קבוצת מנהיגות בקרב בני הנוער.

שנה ג'

- ❏ שיפור בציונים לפחות ב-10%.
- ❏ השתתפות של בני הנוער בשתי פעילויות קהילתיות לפחות עם תנועות נוער נוספות.
- ❏ השתתפות של בני הנוער בשתי פעילויות עירוניות.
- ❏ המשך פעילות קבוצת המנהיגות והגדלת מספר חבריה.

שם הרשות: בת ים

שם היוזמה: משחק העסקים

אוכלוסיית היעד: אנשי חינוך מהעיר וממשרד החינוך ובני נוער פעילים ולא פעילים בעיר

שם האחראי: איתן בר-לב, טלפון: 050-8528808, דוא"ל: eytanbl@hotmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: החברה למתנ"סים, החברה לתרבות פנאי וספורט בת ים, עיריית בת ים, משרד הקליטה, מציל"ה, הרשות למלחמה בסמים,

מסגרת וארגון: התארגנות לקראת השיא שיתקיים במהלך יומיים מחוץ לעיר (כנראה במעלה החמישה) בתחילת ינואר.

מטרות היוזמה:

1. גיוס כל הגורמים השותפים לבניית תוכנית עבודה עירונית.
2. הבניית תוכניות נוער ייחודיות, מקוריות וחוצות ארגונים.
3. שיתוף בני נוער (פעילים ולא פעילים) בקבלת ההחלטות.

תיאור היוזמה:

שלב ראשון:

נציגי כל הגופים השותפים יתכנסו סביב "שולחן עגול" לבירור הסוגיות המרכזיות שבהן הם רוצים לעסוק.

שלב שני:

במשך יומיים יעסקו גופים אלה, תוך כדי תהליך מובנה ומתודי, בליבון הסוגיות שעלו, בפיתוח ובכתיבת תוכנית פיתוח רעיונית. כל תוכנית תועד לחברה שלה מנכ"ל (מבני הנוער) וסמנכ"ל (מבוגר). אלה יתחרו על מכרז לפיתוח תחום נוער מתוך הסוגיות שעלו. כל חברה תציג בפני כל המשתתפים את עבודתה.

שופטים ויועצים המלווים את עבודת החברות, יקדמו ויעריכו את התהליך. בתום המשחק תוכרז החברה המנצחת. תוכניתה תעבור לשלב השלישי.

שלב השלישי – השלב המעשי:

לאחר גיבוש תוצרי המשחק למסמך שיהווה בסיס להמשך העבודה, מכנסים את "השולחן העגול" שוב ומחליטים יחד על דרכי עבודה, מקימים צוותי משימה, מגדירים לוחות זמנים, מגייסים משאבים, מבצעים ומעריכים.

יעדי היוזמה:

- בניית תוכנית רב שנתית לתחום הנוער בבת ים.
- הגדלת מספר בני הנוער הפעילים במסגרות הבלתי פורמליות.
- יצירת מנגנוני שיתוף פעולה בעיר בין ארגונים, עובדים ונוער.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ לפחות 40 בני נוער ו- 40 מבוגרים משתתפים ב"משחק העסקים".
- ☛ התנעת תהליך כתיבת התוכנית הרב שנתית.

שנה ב'

- ☛ כתיבת תוכנית רב שנתית בתחום הנוער.
- ☛ הפעלת מנגנוני תיאום והנחיה.
- ☛ קיום מפגשים קבועים למינהלת הנוער.
- ☛ פיתוח של לפחות שני מודלים חדשים בתחום הנוער.

שנה ג'

- ☛ הפעלת התוכנית הרב שנתית.
- ☛ פיתוח שלושה מודלים חדשים בתחום.
- ☛ הרחבה משמעותית של מספר המשתתפים בפעילויות השונות.

שם הרשות: זכרון יעקב

שם היוזמה: מחזון למעשה

אוכלוסיית היעד: בני נוער גילאי 13 - 18

אחראי: יקיר שטרניו, טלפון: 050-8645192, דוא"ל: Yakir74@zahav.net.il

גורמים שותפים ליוזמה: מחלקת החינוך, מחלקת הרווחה, היחידה לקידום נוער, הנהלת בית הספר האזורי, ועדת הנוער במתנ"ס, מועצת הנוער היישובית.

מסגרת וארגון: מועדוני הנוער, המתנ"ס ובתי הספר

מטרות היוזמה:

1. כתיבת חזון יישובי בשיתוף פעולה בין גורמי הרשות ובני הנוער.
2. יישום החזון היישובי בשיתוף פעולה עם בני הנוער ביישוב.
3. טיפוח יזמות של בני נוער.
4. חיזוק החיבור של בני הנוער ליישוב.
5. פתיחת מעגלי פעילים חדשים בקרב הנוער.
6. העמקת ההתנדבות בקרב בני הנוער.
7. טיפוח מנהיגות הנוער.

תיאור היוזמה:

חזון נוער יישובי אמור לאפשר לרשות ולבני הנוער לשתף פעולה בקביעת סדר היום החברתי-ערכי של בני הנוער.

הגורמים השותפים ליוזמה וחברי מועצת הנוער היישובית יתכנסו לסמינר ובמהלכו יכתב חזון הנוער היישובי. את הסמינר יובילו מומחים מתחומי הייעוץ הארגוני, המנהיגות והעבודה הקהילתית.

בתום הסמינר יצאו חברי מועצת הנוער, עם טיוטת החזון, אל קבוצות מיקוד של בני נוער ביישוב. שם הם יציגו את החזון המוצע וישמעו תגובות. על סמך תגובות אלה יתקיימו ישיבות נוספות של השותפים לכתיבת החזון, על מנת להתאימו לרוח בני הנוער.

במקביל יחזקו כל גופי הנוער: תנועות נוער, מד"צים, חוגי מוזיקה ועוד על ידי פורום רכזים הנפגש בקביעות ועל ידי ליווי של מנהל יחידת הנוער ביישוב, על מנת ליצור כר פורה להטמעת החזון.

יעד היוזמה:

כל גופי הנוער והרשות יפעלו בהתאם לחזון היישובי לרווחת בני הנוער ביישוב.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ יסתיים תהליך כתיבת החזון.
- ☛ גדילה של 35% בהיקף בני הנוער הפעילים בגופי הנוער השונים.

שנה ב'

- ☛ בניית בית נוער ביישוב והפעלתו.
- ☛ 60% מבני הנוער ישתתפו בפעילות שוטפת בבית הנוער.

שנה ג'

- ☛ בניית מרכז הדרכה יישובי שיהיה גורם מרכזי בהתפתחות ובהעשרה של גופי הנוער ביישוב.
- ☛ כל גופי הנוער ישתמשו במרכז ההדרכה להתפתחותם ולהעשרתם.

זכרון יעקב, שולחן עגול

שם הרשות: חולון

שם היוזמה: מאחוזים לשמות ופנים

אוכלוסיית יעד: תלמידים, מורים, מובילי מסגרות החינוך הבלתי פורמלי בעיר

שם האחראית: כרמי דפנה, מנהלת מחלקת הנוער, טלפון: 03-5027383
דואל: dafnac@holon.muni.il

גורמים שותפים ליוזמה: מנהל המחלקה לחינוך על יסודי והמחלקה לנוער, מתאמת רשותית לנושא מניעת אלימות – אס"א, נציגות מנהלי בתי ספר, נציגות החינוך הבלתי פורמלי, האגף לתכנון אסטרטגי עירוני, רשת קהילה ופנאי עירונית

מסגרת וארגון: בית הספר, מסגרות פעילות בלתי פורמליות עירוניות

מטרות היוזמה:

1. הרחבת מעגל ההצעות לצריכה של שעות הפנאי וחיזוק הדימוי העצמי של הנער דרך איתור ותגבור אזורי החוזק שלו.
2. יצירת מענים לשעות הפנאי הנשענים על מיפוי מצב קיים ואיתור צרכים.
3. יצירת מענים לשעות הפנאי בתכנון משותף של תלמידים, מורים ומובילי מסגרות החינוך הבלתי פורמלי בעיר.
4. העמקת הדיאלוג מורה-תלמיד.

תיאור היוזמה:

היוזמה תיצור מיפוי אישי שמי של תלמידי העיר בכיתות ז'-י"א במטרה לבנות מערך חינוך ופנאי משלים הולם את צורכיהם, ובד בבד לחזק את הדיאלוג מורה – תלמיד. לצורך כך יכתב שאלון מתאים, שבחיבור ובהדרכה של הגורמים הרלוונטיים יוצר מענה אישי הולם לכל בן נוער בעיר.

מהלך היוזמה:

1. הצעה לשני בתי ספר להצטרף ליוזמה.
2. כתיבת שאלון איתור הצרכים ומיפוי צריכת תרבות הפנאי ואיתור אזורי חוזק.
3. העברת השאלון לתלמידים בשאיפה לקיום שיחה אישית של מחנך הכיתה מול כל תלמיד.
4. השתלמות של שני מפגשים למחנכים.
5. העברת תוצאות השאלון לכל מחנכת.
6. לכל בית ספר יוקצה סכום כסף לצורך בניית מענה בהתאם לתוצאות השאלון. המענה יבנה על ידי מחנכת הכיתה, תלמידי הכיתה ונציגי המסגרות הבלתי פורמליות שבסביבת בית הספר.
7. יבנה שאלון שיבדוק את השפעת היוזמה על איכות הדיאלוג של המורה והתלמידים כקבוצה וכפרטים. השאלון יועבר בסוף שנת הלימודים.

יעדי היוזמה:

- ☛ שותפות ואחריות של מירב הגורמים העוסקים בנוער לצורך יצירת מענים מדויקים ככל האפשר לצריכה נבונה של הפנאי.
- ☛ ראיית נושא הנוער מבוקר עד ערב.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ 50% מהמורים ידווחו על שיפור ביחסים בינם לבין התלמידים.
- ☛ 80% מהתלמידים יעסקו בשעות הפנאי בתחום המעניין אותם.
- ☛ 70% מהתלמידים ידווחו כי המורה מתעניין בהם מעבר לחומר הלימודי.

שנה ב'

- ☛ הרחבת היוזמה לשלושה בתי ספר נוספים.

שנה ג'

- ☛ כל בתי הספר בחולון יעבירו את השאלונים לתלמידיהם ועל סמך התוצאות יוחלט האם הם רוצים להצטרף ליוזמה.

שם הרשות: רמת גן

שם היוזמה: הנוער שותף ביוזמה ובתכנון

אוכלוסיית היעד: נציגי מועצת התלמידים העירונית

שם האחראיות: אירית מנדלסון-מאיר, מנהלת מחלקת נוער, טלפון: 03-6753643

דוא"ל: irit-m@ramat-gan.muni.il

מרים ריקס, מלווה מועצה עירונית, טלפון: 050-2625362

דוא"ל: mriches01@hotmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: ראש העיר, חברת הנהלת העיר ומחזיקת תיק הנוער, מנכ"ל העירייה, מנהל אגף החינוך.

מסגרת וארגון: השתתפות בישיבות הדנות בתוכניות עתידיות לבני הנוער בעיר רמת גן ובתכנון מתקני נוער.

מטרות היוזמה:

1. פיתוח אורבאני המקדם מטרות של העלאת ערך העיר בעיני התושבים הצעירים בפרט ובעיני החברה שמחוץ לעיר.

2. יצירת מקומות עניין לבני הנוער לשעות הפנאי, שעונים על צורכיהם.

תיאור היוזמה:

הנוער מסמל קבוצת אוכלוסייה מרכזית בחשיבותה: זהו דור העתיד הנדרש לפתח זהות מקומית וגאווה עירונית על מנת לשמש כסוכן לפיתוח המקום. הנוער הוא פוטנציאל מרכזי בפיתוח העיר כסביבה של איכות, ביטחון וחזון דור העתיד, תוך שמירה על מורשת והוויה מקומית ייחודית.

במסגרת מפגשי המינהלת הרשותית של "נוער במרכז העניינים" הביעו בני הנוער רצון להשתתף בפרויקטים המתוכננים עבורם: בתכנון פארק הספורט והבריכה העירונית על מנת שיתאימו לצורכיהם. בעקבות בקשה זו פנתה מנהלת מחלקת הנוער לגורמים רלוונטיים ברשות, ובעקבות קידום הנושא הוזמנו נציגי מועצת הנוער העירונית להשתתף בוועדת המתאר העירונית שתפקידה לעסוק בתכנון עתידי של העיר. ההשתתפות היא על בסיס קבוע והעלאת האג'נדה של בני הנוער לשולחן הדיונים.

יעדי היוזמה:

➤ הפיכת רמת גן לעיר בעלת אוריינטציה לבני נוער ולצעירים – עיר המספקת מערך אורבאני איכותי, עכשווי ועדכני, עם הפנים לצעירים הגאים במקום ובמורשת העיר, שומרים על איכויותיה וחדורי מוטיבציה להמשיך ולגדול במקום ולפתח את העיר כסביבה איכותית.

➤ פיתוח מערכת עירונית המקשרת בין מגוון אוכלוסיית העיר, תוך מעורבות ויצירת "אקלים קהילתי" של מעורבות, הזדהות וגאווה אורבאנית, אזרחית וחברתית.

➤ פיתוח תוכנית שירותים עירונית המיועדת להתבסס על הפוטנציאל הטמון בנוער.

מדדים להצלחה:

שנה א'

☛ שני נציגי נוער שותפים בתהליך התכנון (נוכחות על בסיס קבוע והבעת דעה המייצגת את בני הנוער).

שנה ב'

☛ עריכת סקר זיהוי צרכים ורצונות בקרב בני הנוער והעלאת הצרכים בקרב חברי הוועדה.

☛ שדרוג הבריכה הקיימת והתאמתה לאוכלוסיית בני הנוער.

שנה ג'

☛ גיוס בני נוער נוספים לתהליך (השתתפות בוועדות נוספות הדנות בפיתוח פרויקטים המיועדים לנוער).

☛ הקמת פארק ספורט, בעיקר ספורט אתגרי.

רמת גן, בני הנוער יוזמים ומעורבים

שם הרשות: אבו סגאן

שם היוזמה: מדרכי אתגרים

אוכלוסיית היעד: כלל הנוער ביישוב גלאי 13 - 18

שם האחראי: כארם חזאן, טלפון: 04-9964527, 057-6660511

דוא"ל: karim-noar@hotmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: הורי הנערים, מחלקת החינוך, המחלקה לשירותים חברתיים, בתי הספר ביישוב, ועד ההיגוי של הנוער והצעירים, החברה למתנ"סים.

מסגרת וארגון: 19 מפגשים שנתיים שיתקימו במקומות שונים. כל מפגש בן כשעתיים - שלוש.

מטרות היוזמה:

1. העצמת בני נוער באמצעות פעילות אתגרית.
2. פיתוח כישורים אישיים וחברתיים סביב פעילות ערכית.
3. חיזוק הזיקה לסביבה ולטבע.
4. עידוד העיסוק באורח חיים בריא.
5. הקניית מיומנויות להתמודדות עם מצבי לחץ וחוסר.

תיאור היוזמה:

המשתתפים ביוזמה "אתגרים" ייקחו חלק בפעילויות אתגריות מגוונות ובמהלכן יפתחו מיומנויות בענפי האתגרים השונים, תוך דגש על פיתוח כישורים אישיים וחברתיים כמו מנהיגות, שיתוף פעולה, התגברות על קשיים, עזרה הדדית ועוד. היוזמה תבוצע בליווי ובהנחיה של מדריך מנוסה המוסמך בהפעלת מקצועות האתגרים תוך שימת דגש על הקניית מיומנויות אישיות וחברתיות. לרשות המדריך והחניכים עומד ציוד מקצועי חדיש ומגוון.

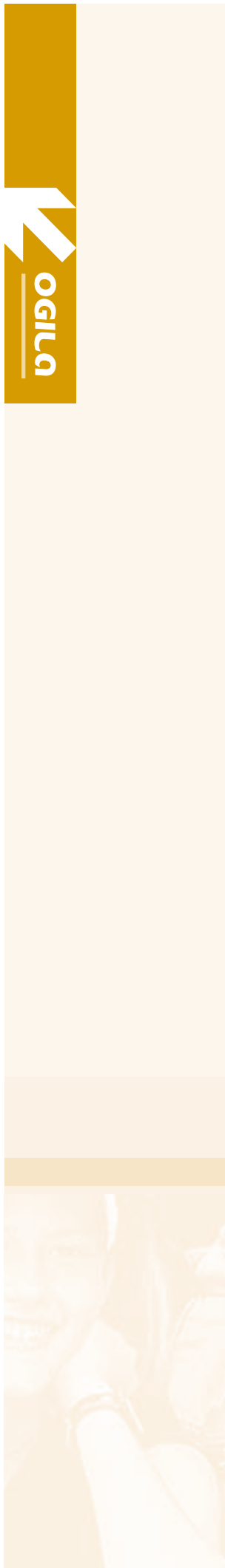
במהלך הפעילויות ייבחרו מתוך המשתתפים כעשרים בני נוער מצטיינים שיוכשרו להדריך ביוזמה "אתגרים". ההכשרה תיעשה באמצעות מדריכים מקצועיים של החברה למתנ"סים.

בני הנוער יוכשרו בנושאים של: מנהיגות, בניית קבוצות, בניית מערכת אמון, חשיבה אתגרית, חיזוק הזיקה לסביבה ולטבע, מחנאות, כישורי ספורט אתגרי ועוד.

מדריכים אלה יהיו שותפים מרכזיים בהדרכת בני הנוער ביישוב ויהוו מודל לחיקוי אצלם. הם יתמכו בבני נוער שבסיכון וייזמו מפעלים חינוכיים בנושאי ספורט.

יעד היוזמה:

➤ בני הנוער ביישוב ייקחו חלק פעיל ביוזמה וייזמו פעילויות נוספות לכלל בני הנוער.

מדדים להצלחה:

שנה א'

☛ פרסום הפעילות, יצירת שותפות עם גורמים רלוונטיים, גיוס מועמדים, תהליך מינון ובחירת המועמדים.

☛ מעורבות והשתתפות של בני הנוער מכל השכבות והעדות בפעילויות.

☛ מעורבות של 10% מקרב בני הנוער בחיי הקהילה.

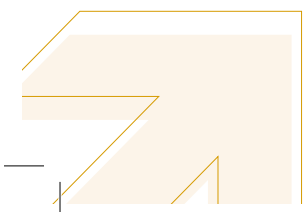
שנה ב'

☛ הכשרת קבוצת בני נוער להדרכה בספורט אתגרים.

☛ העלאה של מספר המשתתפים/ות מקרב בני הנוער בפעילויות ב-10%.

שנה ג'

☛ הפעלת יוזמת ה"אתגרים" על ידי מדריכים מקומיים שעברו הכשרה בשנה ב'.

שם הרשות: טבריה

שם היוזמה: מגרשים פעילים

אוכלוסיית היעד: ילדים ובני נוער מכל שכבות האוכלוסייה בעיר טבריה גילאי 10 - 18

שם האחראי: איציק פורטל, טלפון: 050-6661878, דוא"ל: itzikip@tiberias.muni.il

גורמים שותפים ליוזמה: עיריית טבריה, קרן הידידות, המשרד לביטחון פנים

מסגרת וארגון: היוזמה תופעל במגרשים הפתוחים ברחבי העיר, במגרשים הנמצאים בבתי הספר השונים, במגרשים הפזורים בשכונות בטבריה ומרכזים את פעולות הילדים בשכונה בין השעות 20:00 – 24:00.

מטרות היוזמה:

1. הקמת מסגרות ספורטיביות-חינוכיות במגרשי הספורט בעיר.
2. מתן אפשרויות עיסוק לילדים ובני נוער בשעות הפנאי המאוחרות.
3. העלאת רמת איכות חיי התושבים.

תיאור היוזמה:

חוסר פעילות של ילדים ובני נוער בשעות הפנאי מוביל לשעמום, תסכול, התנהגויות הרסניות. הפעלת מגרשי הספורט ברחבי העיר והארתם יתנו מענה לילדים ולבני נוער בשעות הפנאי. מדריכי ספורט מוסמכים מטעם מחלקת הספורט העירונית ילוו את הפעילויות וידריכו את בני הנוער.

מתוך הפעילות הדינאמית של המשחקים יטופלו נושאים ערכיים-חברתיים שיעלו תוך כדי משחק, כמו: כבוד הדדי, עבודת צוות, מנהיגות, אלימות ועוד. יתקיימו טורנירים עירוניים בכל המגרשים.

לפעילויות יתלווה פרסום בעיתונות המקומית, בבתי הספר באמצעות הרכזים החברתיים ומנשרים שיופצו, פרסום במתנ"סים, בעזרת מועצת הנוער העירונית ועוד.

יעדי היוזמה:

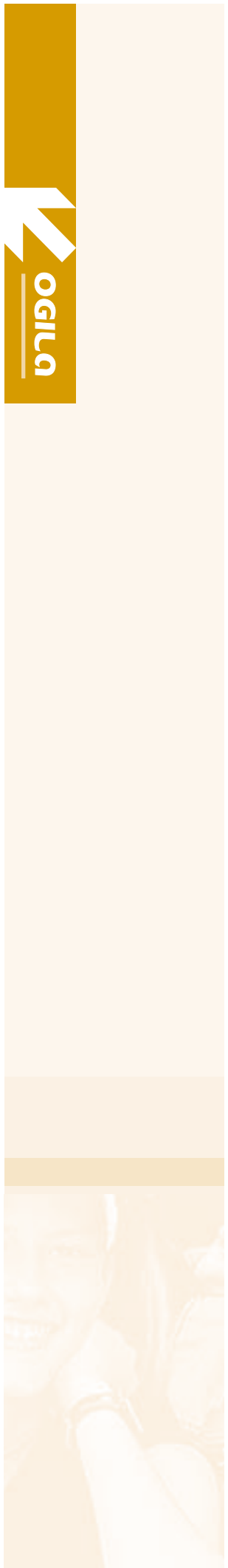
- המגרשים המוארים יהוו אלטרנטיבה לבילוי בשעות הפנאי לכל בני הנוער בטבריה ויעלו את איכות חיי תושבי העיר.
- יצירת אווירה עירונית: "הנוער אומר כן לספורט ולא לאלימות".

מדדי הצלחה:

שנה א'

- הארת שלושה מגרשים.
- כ-300 ילדים ובני נוער לוקחים חלק בפעילויות במגרשים.

שנה ב'

- ☛ הרחבת הפעילות לשישה מגרשים.
- ☛ כ-600 ילדים ובני נוער לוקחים חלק בפעילויות במגרשים.

שנה ג'

- ☛ הרחבת הפעילות לכלל המגרשים בעיר.
- ☛ כ-1500 ילדים ובני נוער לוקחים חלק בפעילויות במגרשים.

שם הרשות: אפרת

שם היוזמה: מרכז יצירה מוזיקאלית

אוכלוסיית היעד: נוער יוצר בתחום המוזיקה והרכבי להקות בכיתות ט'-י"ב

שם האחראי: אבי רגב, טלפון: 02-9932935, 050-7351190

דוא"ל: efrat@matnasim.org.il

גורמים שותפים ליוזמה:

תיכונים ביישוב ובאזור, מחלקת חינוך, יחידה לקידום נוער, מחלקת רווחה

מסגרת וארגון: התוכנית תתקיים בחלל מוזיקלי שיוחד ויועד למטרה זו. המרכז יהיה פתוח פעמיים בשבוע למשך ארבע שעות בכל פעם.

מטרות היוזמה:

1. להקים מרכז יצירה מוזיקלי שבו יוכלו בני נוער ליצור מוזיקה בצוותא ולקבל סיוע והכוונה מקצועית.
2. ליצור קבוצת מנהיגות נוער מוזיקלית שתהווה את המנוף המרכזי להוציא את הנוער המנגן מן המקלטים.
3. לפתח גאוות יחידה בקרב הנוער היוצר.
4. לתת משמעות נוספת לזמן הנגינה של הלהקות.

תיאור היוזמה:

חלק מבני הנוער באפרת יוצר מוזיקה במקלטים הפזורים ברחבי היישוב. כדי לרכזם למקום אחד יוקם חלל מוזיקלי שייתן להם מסגרת מובנית ומונחית. החלל המוזיקלי יאפשר להם לצאת מהמקלטים שבהם הם יוצרים מוזיקה כיום, להפגישם עם בני נוער נוספים ולקבל הדרכה ותמיכה מבעלי מקצוע. מנחה קבוע עם הכשרה בתחום החינוך ויכולות מוזיקליות ינחה וילווה את הקבוצה הן מבחינה רגשית והן מבחינה מקצועית.

בחלל המוזיקלי, שיבנה עם תקרה אקוסטית וקיר מבודד, יהיו כלי נגינה ומערכת מקצועית להקלטה. אלה יעזרו לבני הנוער לבטא את כישוריהם באופן המקצועי ביותר. בני הנוער המתעסקים במוזיקה יאותרו במסגרות הבית ספריות ובמסגרות הבלתי פורמליות. מתוך בני הנוער שייקחו חלק ביוזמה יוקם גרעין מנהיגות מוביל שיאתר וינחה קבוצות נוספות ויצג אלטרנטיבה טובה ליצירת מוזיקה איכותית ועדיין "יח". גרעין זה יקבל הכשרה לתפקידו על ידי אנשי מקצוע מתחומי החברה והמנהיגות. לאחר הכשרתם ישולבו המוזיקאים הצעירים באירועים בתוך הקהילה ומחוצה לה.

יעדי היוזמה:

- ליצור תהליך מתמשך של יצירה בקרב בני הנוער ביישוב.
- לחולל שינוי תדמיתי של להקות נוער.

מדדים להצלחה:

שנה א'

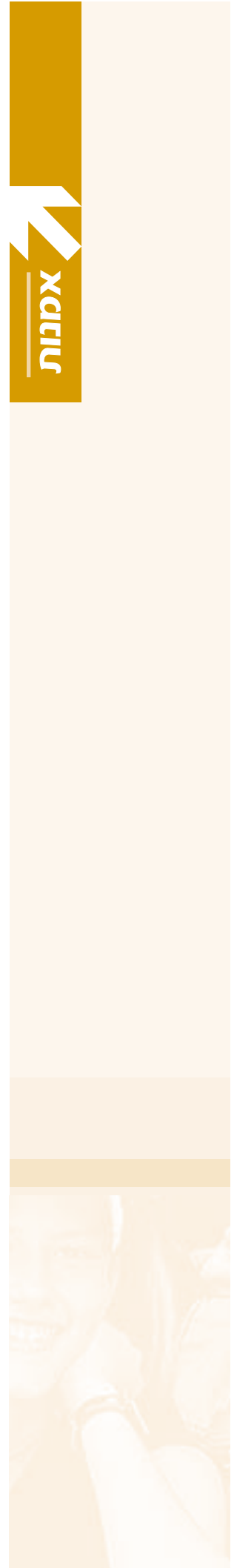
- ✦ איתור קבוצת מנהיגות שעוסקת בנגינה.
- ✦ יצירת קבוצת גרעין של לפחות שמונה בני נוער.
- ✦ השתתפות של לפחות הרכב מוזיקלי אחד המוגדר כנוער בסיכון והומלץ על ידי היחידה לקידום נוער.
- ✦ השתתפות של בני הנוער המנגנים באירוע קהילתי מרכזי.

שנה ב'

- ✦ חדר מוזיקה מאובזר ופעיל לפחות שני ערבים בשבוע.
- ✦ יצירת קבוצת מנהיגות (בהיקף של כעשרה נערים) שתקבל גם את הכלים המוזיקליים המתאימים וגם את הכלים החברתיים המתאימים כדי שתוכל לפעול בקרב בני הנוער.
- ✦ השתתפות של לפחות 35 בני נוער ביוזמה.

שנה ג'

- ✦ הרחבת היוזמה ל- 50 משתתפים.

שם הרשות: מועצה אזורית גוש עציון

שם היוזמה: מרכז אמנויות הבמה

אוכלוסיית היעד: בני נוער ככלל, ובני נוער בסיכון בפרט

שם האחראית: נעמה כץ, טלפון: 02-9937997, 050-7475810

דוא"ל: noar@gush.matnasim.co.il

גורמים שותפים ליוזמה: המתנ"ס, אגף הנוער וקידום נוער, מחלקת חינוך והשירותים החברתיים, יאיר וולף, סגן ראש המועצה ומחזיק תיק הנוער ברשות.

מסגרת וארגון: הפעילות מתקיימת על בסיס שבועי במתנ"ס, בחדרי החזרות ובמועדוני נוער ביישובים עצמם. הפעילות תתקיים שלוש פעמים בשבוע בתיאום בין ההרכבים השונים.

מטרות היוזמה:

1. הקמת מרכז לאמנויות הבמה במתנ"ס והצטיידותו.
2. הקמת מסגרת חדשה לנוער, המתבססת על תחומי עניין ועל היכריות חברתיות.
3. ניצול אמנויות הבמה לפעילות חינוכית עבור בני הנוער בכלל ונוער מקבוצות סיכון בפרט.
4. שיתוף פעולה בין בתי הספר התיכוניים באזור, שבהם מגמות מוזיקה ותיאטרון.
5. שילוב בני נוער מקבוצות אוכלוסייה שונות בפעילות השוטפת.
6. מתן מסגרת קבועה-"בית" המאפשרת ניהול עצמי של בני הנוער את פעילויותיהם במתנ"ס ועידוד מעורבות חברתית וקהילתית.
7. טיפוח הפוטנציאל האישי של בני הנוער בעזרת הקניית כלי חדש, אמנויות הבמה, לביטוי אישי וקבוצתי.

תיאור היוזמה:

בבתי הספר בגוש עציון קיימות מספר מגמות לאמנות הבמה: מוזיקה ותיאטרון. בשנה האחרונה אף קמו מספר להקות נוער דרך היחידה לקידום נוער בגוש, אשר חברו יחדיו לנגן ולשיר במסגרות בלתי פורמליות שונות.

בני הנוער החלו להופיע במגוון אירועים וצברו קהל חובב, כמו בני נוער אשר רוצים לנגן, לשיר ולשחק ולקחת חלק במפעל.

יצירה על הבמה הינה כלי ביטוי משמעותי ביותר בחיי בני הנוער. אמנים נולדים מתוך עשייה, ומחפשים "בית" שיאפשר להם לפעול ושייתן יד מכוונת ומקצועית.

אמנויות הבמה אינן דורשות הישגים לימודיים גבוהים בבית הספר, מקום מגורים באזור מסוים או מעמד חברתי ומשום כך מאפשרות לבני נוער אשר לא חוו הצלחה בבית הספר או בתחום החברתי לחוות הצלחה. ההתארגנות לצוותי הפקת במה מלמדת את בני הנוער ערכים, כמו: ניהול עצמי, עבודת צוות, שיתוף פעולה, משמעת, אחריות, מקצועיות ועוד.

במסגרת מרכז לאמנויות הבמה, מציע מתנ"ס הגוש לנצל את העניין הרב שבני הנוער מגלים בתיאטרון ומוזיקה, כדי לבנות מוקד פעילות חדשני, אשר יוכל למשוך בני נוער נוספים מקבוצות אוכלוסייה שונות אל המתנ"ס ואל פעילות חיובית ויצירתית.

היוזמה מפגישה בין הערכים שהצוות החינוכי בגוש עציון מעוניין להקנות לבני הנוער, כגון: אחריות, מקצועיות, יצירתיות, שיתוף פעולה, גאווה צוות, תקשורת בינאישית ועידוד לבין צרכי הנוער. על ידי הקמת ההרכב, הבחירה בחומר שעליו יעבדו, החזרות והכנת ההרכב להופעות וההופעות עצמן יוכלו הנערים לאמץ את הערכים הנ"ל.

היוזמה תופעל על ידי צוות היגוי של בני נוער וגורמים מקצועיים שיוקם בשיתוף עם אגף הנוער, אגף המוזיקה ומחלקות החינוך והרווחה ובני נוער בעלי עניין, ותכלול מפגשים, הרצאות וסדנאות בנושא, הקמת הרכבי נגינה ותיאטרון, מפגשים בין ההרכבים השונים, מפגשים עם אנשי תרבות ומוזיקה. כמו כן יתקיימו סדנאות קיץ מרוכזות בנושאים שונים וערבי מוזיקה ותיאטרון בהפקת הנוער.

יעדי היוזמה:

- הקמה של קבוצות תיאטרון ולהקות נוער פעילות וייחודיות בגוש עציון וטיפוחן.
- התמקצעות בני הנוער האמנים על פי תחומים: מוזיקה, תיאטרון, קולנוע, במה ותפאורה.

גוש עציון, בית לאמנויות הבמה

מדדים להצלחה

שנה א'

- איתור, מיון וגיוס קבוצות בני נוער אמנים.
- גיוס תקציב הקמה לחדר חזרות, למורים ומדריכים לפרויקט וכן אמנים להדרכות.
- הקמת חדר חזרות עד יוני 2008.
- ארבעה ערבי מוזיקה ותיאטרון בהפקת הנוער.
- סדנאות קיץ.

שנה ב'

- גיוס קבוצות נוספות, עד עשרה הרכבים פעילים.
- זיוד חדר חזרות.
- הפקות קהילתיות בסגנון ערבים מוזיקליים לבני הנוער ודיסקים מוזיקליים.

שנה ג'

- הגדלת כמות ההרכבים.
- ביסוס המרכז במועצה.

שם הרשות: בית אריה-עופרים

שם היוזמה: מועדון יוצר

1. "כל העולם במה"

אוכלוסיית היעד: בני נוער גילאי 12-13

שם האחראית: ארנה ספיר, מנהלת יחידת הנוער, טלפון: 050-3889908,

דוא"ל: O_sapir1@netvision.net.il

גורמים שותפים ליוזמה: מחלקת החינוך, יחידת הנוער-מועדון תיאטרלי

מסגרת וארגון: פעמיים בשבוע למשך שעה וחצי במועדון הנוער בעופרים ובבית אריה ובבית הספר.

מטרות היוזמה:

1. העצמת קבוצת בני נוער על ידי התמודדות עם הקושי לעמוד על במה ועם פיתוח דיאלוגים.

2. טיפוח תקשורת אישית בין בני הנוער ובינם לבין הקהילה בה הם חיים.

תיאור היוזמה:

תיאטרון רחוב – "כל העולם במה!"

הקבוצה תיפגש במטרה להפוך לקבוצת שחקנים צעירים היודעים לבנות תיאטרון רחוב על בסיס סיפור.

הקבוצה תתגבש ותכיר את הבסיס של עולם התיאטרון הרחב תוך דגשים על הנושאים הקשורים לתיאטרון רחוב: יחסי קהל במה, בניית דמות, בניית סצנה וכמובן אלתור.

הנושאים השונים יילמדו בצורה חווייתית ותוך סקירה של תקופות התיאטרון השונות.

במהלך המפגשים יבנו החניכים דמויות מעולם האגדות המוכר ומעולם הדימויים שלהם.

תוך כדי העבודה על הטקסטים וההתנסויות השונות יועצמו ביטחונם האישי של המשתתפים ודימוי הגוף שלהם והם ירכשו מיומנויות לעבודת צוות ולשיתופיות.

הקבוצה תתחבר אל הקהילה באירועים קהילתיים שונים כמו: ערב תיאטרון בפני הקהילה ובפני תלמידי בית הספר היסודי, עדליידע, ביקור בבית חולים ועוד.

יעד היוזמה:

☛ פיתוח והעצמה של מנהיגות מוזיקלית ותיאטרלית מתנדבת שתהווה גשר בין בני הנוער ובינם לבין הקהילה בה הם חיים.

מדדים להצלחה:

שנה א':

☛ עשרה בני נוער נפגשים על בסיס קבוע פעמיים בשבוע ויוצרים תיאטרון רחוב.

שנה ב':

☛ 15 בני נוער ותיקים ותוספת של עשרה בני נוער חדשים ממשיכים ביצירת תיאטרון הרחוב ומופיעים בפני הקהילה.

שנה ג':

25 בני נוער יפעלו במועדונית לילדים בעלי צרכים מיוחדים ובפני ילדי הקהילה ב"שעת סיפור", בה יופיעו עם מחזות מתוך ספרות הילדים.

2. "קוצבי לב"

אוכלוסיית היעד: מד"צים מוזיקליים, בני נוער בכיתות י'-א

שם האחראית: ארנה ספיר, מנהלת יחידת הנוער, טלפון: 050-3889908, דוא"ל: O_sapir1@netvision.net.il

גורמים שותפים ליוזמה: יחידת הנוער - מועדון מוזיקלי

מסגרת וארגון: פעם בשבוע לשלוש שעות במגוון מקומות לא פורמליים בהם שוהים בני הנוער כמו: גן ציבורי, גן זיכרון, מגרש הכדורסל ועוד.

מטרות היוזמה:

1. יצירת קבוצה מגובשת, העצמתה ופיתוחה כך שתפעל בשיתוף פעולה ותיצור מוזיקה תוך כדי לימוד והנאה.

2. יצירת מוטיבציה להתנדבות ולפעילות קהילתית.

תיאור היוזמה:

מעגל מתופפים מכל הלב הינה יוזמה חינוכית חווייתית של למידת תיפוף על כלי הקשה כגון: דרבוקות, ד'גמבה (תוף אפריקאי) בשילוב כלי מיתר. הקבוצה נפגשת לנגן ולתופף ביחד, בפארק המרכזי בעופרים. הנערים מנגנים בכלי הנגינה הממוסדים ובכלי נגינה שאותם הם יוצרים לעצמם מחומרים הזמינים באזור: גדרות, ברזלים, מקלות ואפילו פלאפונים.

הנגינה בצוותא יוצרת מפגש חברתי חווייתי מהנה שמזמן פתיחות אישית, קבלת האחר, אמפתיה ותחושת השתייכות לקבוצה ולקהילה.

המפגשים מעודדים ויוצרים תנאים להתנדבות ולתרומה לקהילה על ידי הפקת מופעים לילדים בעלי צרכים מיוחדים והשתלבות במופעים המיועדים לקהילה כולה. הקבוצה מופיעה גם מחוץ לקהילה בבתי חולים שונים.

יעד היוזמה:

פיתוח והעצמה של מנהיגות מוזיקלית ותיאטרלית מתנדבת, שתהווה גשר בין בני הנוער ובינם לבין הקהילה בה הם חיים.

מדדים להצלחה:

שנה א':

עשרה בני נוער נפגשים על בסיס קבוע פעם בשבוע ויוצרים מוזיקה.

שנה ב':

15 בני נוער ותיקים ותוספת של חמישה בני נוער חדשים יוצרים מוזיקה ומופיעים בפני הקהילה.

שנה ג':

- ☛ פתיחת בית ספר לכלי הקשה על ידי בני הנוער בהשתתפות 50 בני נוער.
- ☛ נוער מלמד נוער ויוצר מעגלים של שוחרי מוזיקה.

3. "קונצרט אריה"

אוכלוסיית היעד: בני נוער גילאי 13-18, בעלי קשיים בתקשורת עם בני גילם והסובבים אותם.

שם האחראית: ארנה ספיר, מנהלת יחידת הנוער, טלפון: 050-3889908, דוא"ל: O_sapir1@netvision.net.il

גורמים שותפים ליוזמה: מחלקת החינוך, יחידת הנוער-מועדון מוזיקלי

מסגרת וארגון: המפגשים יתקיימו פעמיים בשבוע, למשך כשעה וחצי בכל מפגש, במועדון הנוער ובבית הספר.

מטרות היוזמה:

1. יצירת קבוצה מגובשת, העצמתה ופיתוחה כך שתפעל בשיתוף פעולה ותיצור מוזיקה תוך כדי לימוד והנאה.
2. יצירת מוטיבציה להתנדבות ולפעילות קהילתית.

תיאור היוזמה:

יוזמה חווייתית של נגינה בקבוצה אשר מיועדת לעשרה משתתפים. היוזמה כוללת לימוד תיאורטי ומעשי של הכלי הנלמד. רוב הלימוד המעשי יתבצע על כלי מיתר, בעיקר גיטרות, אך המשתתפים יתנסו בכלים נוספים (פסנתר, חליל, עוד, מנדולינה וכלי הקשה).

הלימוד והנגינה בקבוצה יעניקו למשתתפים כלים ללמידה, לשיתוף פעולה בקבוצה וליצירת קשרים בין אישיים עם נגנים אחרים.

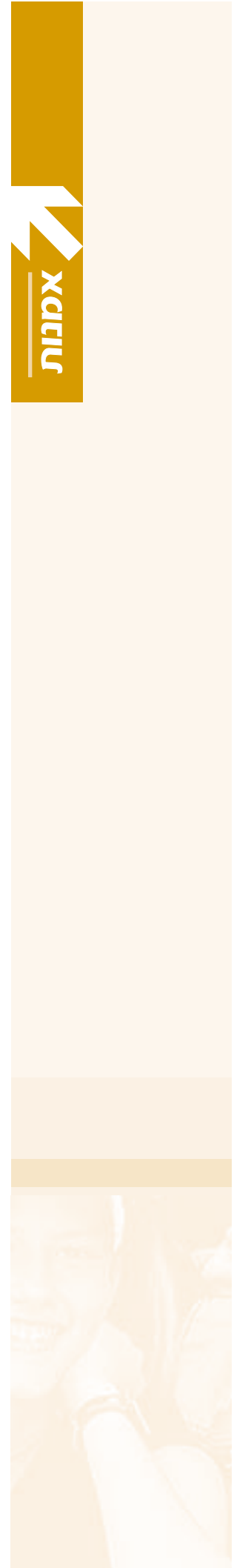
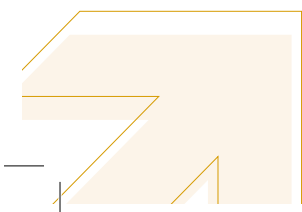
המשתתף ירכוש טכניקה וניסיון בלמידה של יצירה מוזיקלית ובהבנה תיאורטית של מוזיקה תוך כדי חוויית הצלחה. בזכות המיומנויות האלה ייקל עליו ללמוד באופן עצמאי למבחנים בבית הספר ובתחומים מחוץ לבית הספר. במהלך היוזמה יתקיימו קונצרטים והופעות שיא אשר יעצימו את הלומדים. בנוסף יוכלו המשתתפים להציג בנפרד רסיטלים שונים ומגוונים.

מלבד המוטיבציה הגבוהה והרצון להשתתף ביוזמה, התלמידים יצטרכו לשלם סכום סמלי חודשי (כ-50 ₪) אשר יממן חלק מהכלים, פרטיטורות, הרצאות אמנים אורחים, קונצרטים והופעות. התשלום נועד להגביר את המחויבות ליוזמה.

היוזמה תונחה על ידי צוות המורים/חיילים ועוד מרצים ואמנים אורחים.

יעד היוזמה:

- ☛ פיתוח מנהיגות מוזיקלית שתהווה גשר לתקשורת אישית ובינאישית בין בני הנוער לבין עצמם ובתוך הקהילה בה הם חיים.

מדדים להצלחה:

שנה א':

עשרה בני נוער נפגשים על בסיס קבוע, פעמיים בשבוע, ויוצרים מוזיקה.

שנה ב':

15 בני נוער ותיקים ותוספת של חמישה בני נוער חדשים יוצרים מוזיקה במגוון כלים וסגנונות ומופיעים בפני הקהילה.

שנה ג':

פתיחת קונסרבטוריון לבני הנוער, שבו נוער מלמד נוער ונוצרים מעגלים של שוחרי מוזיקה.

4. "מחברים"

אוכלוסיית היעד: בני נוער בכיתות ח'-י"ב

שם האחראית: ארנה ספיר, מנהלת יחידת הנוער, טלפון: 050-3889908, דוא"ל: O_sapir1@netvision.net.il

גורמים שותפים ליוזמה: מחלקת החינוך, יחידת הנוער-מועדון מוזיקלי, המדריכים/ החיילים בשיתוף תנועת "גרעיני אמנויות".

מסגרת וארגון: שלוש סדנאות של כתיבה יוצרת-שלוש שעות כל סדנה, במועדון הנוער.

שתי סדנאות הלחנה-שלוש שעות כל סדנה, במועדון הנוער.

מפגש בן שעתיים של המנחה עם כל אחד מהיוצרים.

מטרות היוזמה:

1. לחבר בין בני הנוער העוסקים באמנות ולהעניק להם כלים מקצועיים ואוזן קשבת.
2. לחלץ את בני הנוער העוסקים באמנות בסתר מתחושות של חוסר ביטחון וביישנות.
3. לתת לגיטימציה ליוצר ולתהליך היצירה.
4. לחשוף לראשונה את היצירות במסגרת בטוחה, אמינה ואמפתית.

תיאור היוזמה:

"מחברים" היא יוזמה שנולדה מתוך רעיון של תנועת "גרעיני אמנויות" ושל מועדון הנוער בית אריה-עופרים. היוזמה נועדה לחבר בין בני הנוער העוסקים באמנות ולהעניק להם כלים מקצועיים ואוזן קשבת. היוזמה פתוחה לכל מי שנענה למנשר הפרסום שצויר על ידי תלמיד כיתה ח', מתוך מגמה לתת לגיטימציה ליצירה האישית. בין הנרשמים: בני נוער האוהבים לכתוב שירים, זמרים, מלחינים ונגנים. תהליך ההרשמה ליוזמה היה מלווה ביצירת אמון על ידי חונכות אישית עקבית בין מלווי היוזמה לתלמידים שהפגינו חשש וחוסר ביטחון להיחשף.

תהליך העבודה:

1. פנייה אישית לכל המעוניינים להשתתף ביוזמה זו.
2. שלוש סדנאות של כתיבה יוצרת, שאותם העביר נציג בוגר מתנועת גרעיני אמנויות. הסדנאות נחלו הצלחה והשרו אוירת ביטחון, אינטימיות ואהבה על כל מי שנכח שם (כולל הצוות הבוגר של מועדון הנוער...).
3. שני מפגשי הלחנה שאותם העביר מדריך/חייל מגרעיני אמנויות של יחידת הנוער בית אריה-עופרים. המדריך/חייל עבד עם המשתתפים באופן פרטני, לאחר הסדנה. תוך כדי התהליך, נחשפו עשרות שירים שהנוער כתב.
4. בגמר שלב הסדנאות הגיע שלב החיבור. המלחינים נחשפו לכל השירים שנכתבו ובחרו שירים שאותם ילחינו. באמצעות חונכות אישית עזרו המדריכים/החיילים לנוער להלחין את השירים. בני נוער מגילאים שונים שיתפו פעולה.
5. היצירות, פרי עטם של בני הנוער, נאספו לקראת מופע בו ינגנו, ישירו וינחו בני הנוער, ואף יקימו את התפאורה למופע.
6. לאחר המופע נוציא לאור ספר שבו כל השירים והלחנים שיצרו בני הנוער.
7. כל היצירות שיולחנו, יוקלטו באולפן הקלטות מקומי, על גבי תקליטור שיימכר לתושבים. הרווח מהמכירות יוקדש לפעילות המועדון.

יעדי היוזמה:

- ☛ לכל בני הנוער היוצרים תהיה במה תומכת המאפשרת להם לחשוף את יצירותיהם.
- ☛ ביישוב תהיה אווירה מעודדת יצירה אצל בני הנוער.

מדדים להצלחה:

שנה א':

- ☛ 25 בני נוער ישתתפו ביוזמה.
- ☛ כתיבה והלחנה של לפחות 50 שירים.
- ☛ מופע אינטימי בפני הורים, חברים ויקירי היחידה.

שנה ב':

- ☛ 40 בני נוער ישתתפו ביוזמה.
- ☛ כתיבה והלחנה של לפחות 70 שירים.
- ☛ מופע יישובי בהפקת בני הנוער שבו יחשפו היצירות שלהם.

שנה ג':

- ☛ המשך פעילות של בני הנוער המשתתפים.
- ☛ שכלול הסגנונות המוזיקאליים.
- ☛ חשיפת היצירות לרדיו הארצי.

שם הרשות: מועצה מקומית פרדיס

שם היוזמה: קשר רב דורי

אוכלוסיית יעד: תלמידי כיתות י"א

שם האחראי: תופיק מוחסן, מנהל המחלקה לחינוך, טלפון: 057-7480573
דוא"ל: tmuhsen@hotmail.com

גורמים שותפים ליוזמה: בית הספר המקיף, יועצת בית הספר, רכז החינוך החברתי, הרשות המקומית.

מסגרת וארגון: הפעילות תתקיים בבית הספר המקיף ובבתי הקשישים על פי לוח זמנים שייקבע עם הנער/ה המשתתף/ת.

מטרות היוזמה:

1. חיזוק הקשר בין הצעירים והמבוגרים, באמצעות פעילות משותפת ומשמעותית לשני הצדדים.
2. היכרות מעמיקה של הצעירים את המבוגרים, היכרות של הנער/ה את הקשיש/ה, וציוני דרך בחייו/ה.
3. חיזוק מיומנויות התכנון, הדיאלוג והשיתופיות.

תיאור היוזמה:

כדי לערוך את המסע מן העבר לעתיד יש לשאול כיצד נראה העולם כשהמבוגר היה בשנות העשרים שלו וכיצד יראה העולם כשהצעיר יהיה בשנות העשרים שלו. יש לפרוט את השאלה הכללית הזו לשאלות פרטניות, שיאפשרו למבוגר/ת ולצעיר/ה לספר סיפורים מהעבר ולחזות את העתיד.

לשם כך יקיימו תלמידי כיתות י"א סדרת פגישות עם התושבים הקשישים במועצה. כל תלמיד יפגש עם קשיש אחד. רכז המחויבות האישית והיועצת בבית הספר התיכון יחד עם הצעירים המשתתפים ביוזמה יחברו שאלות מנחות ויתכננו את סדרת המפגשים עם הקשישים על פי לוח זמנים מוגדר מראש. כל תלמיד יתבקש לדווח לרכז על תוכן המפגש עם הקשיש. התיעודים ייאספו בתיק שיהיה מאגר מידע הצופן בתוכו תיעוד של תקופות בחיי הקהילה.

חומר נוסף שיתועד הוא תבנית של ערכת עבר-עתיד שיקבלו הקשיש והצעיר. התבנית תיבנה על ידי צוות בית הספר והתלמידים הצעירים ותכלול ציוני דרך בחיי הקשיש כבסיס להשוואה להווה. הקשיש והצעיר יענו ביחד על השאלות המופיעות בה באמצעות חקירה והוספת תוכן בדרכים שונות - טקסטים, תמונות ועוד.

הצעיר ילמד על העבר מסיפורי הקשיש ומחוויותיו האישיות, יתעד את זיכרונות הקשיש ואורח חייו ויצג את החידושים שהוא חווה בשנות חייו ואיך הוא רואה את העולם היום.

החומר שייאסף יתועד בעלון או ספר ויועלה באתר האינטרנט של בית הספר ויוצג על שקופיות במפגש מסכם אשר יערוך הרכז בבית הספר.

בסוף התהליך יבקר הצעיר בביתו של הקשיש ויעניק לו מתנה לרגל חג הקורבן.

יעדי היוזמה:

- ☛ הקניית ערכי ההתנדבות בבית הספר התיכון.
- ☛ העמקת תחושת ההשתייכות וההמשכיות של הדור הצעיר.
- ☛ הצמחת בני נוער הלוקחים אחריות בנושאים חברתיים-יישוביים.
- ☛ העצמת תחושת השיתוף והקירבה הבין דורית ביישוב.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- ☛ 40% מהתלמידים בכיתות י"א ישתתפו ביוזמה (68 תלמידים).
- ☛ 30% מבתי התושבים הקשישים יזכו לביקור של התלמידים (60 בתים).

שנה ב'

- ☛ 70% מהתלמידים בכיתות י"א ישתתפו ביוזמה.
- ☛ 80% מבתי התושבים הקשישים ישתתפו ביוזמה (המשתתפים מהשנה הראשונה ממשיכים בפרויקט).

☛ הקמת תערוכה מהחומר שנאסף.

שנה ג'

- ☛ 80% מהתלמידים משתתפים בפרויקט.
- ☛ כל בתי הקשישים משתתפים ביוזמה.
- ☛ סקר שביעות רצון (80% מהמשתתפים ביוזמה יביעו הערכה ושביעות רצון מהפעילות).
- ☛ העשרת התערוכה והקמת מרכז מידע בספרייה הציבורית ביישוב.

שם הרשות: מ.מ. זמר

שם היוזמה: שימור ההיסטוריה והתרבות המקומית

אוכלוסיית היעד: בני נוער מחט"ב זמר ותיכון ימה מהיישוב זמר גילאי 14 - 18

שם האחראי: תייסיר עבאדי, שפ"י זמר, טלפון: 09-8743302, 054-4468166
דוא"ל: a6357563@bezeqint.net

גורמים שותפים ליוזמה: מינהלת שמורכתב מצוות רב מקצועי העוסק בענייני נוער והם:

פסיכולוג, מינהלת הרווחה, קב"ס היישוב, קצין נוער, מינהל בית ספר חט"ב, מועצת התלמידים, נציגי נוער, נציגי הורים, יועץ בית הספר התיכון.

מסגרת וארגון:

בחט"ב זמר תתקיים הפעילות בתוך חדר הפעילויות החברתית במשך יומיים בשבוע.

במועצה תתקיים הפעילות שלוש פעמים בשבוע בימים א', ג', ה'
בין השעות 14:00 - 18:00.

מטרות היוזמה:

1. העלאת נושא הנוער לסדר היום הציבורי.
2. בניית רצף חינוכי בעל תכנים חברתיים ומסורתיים שיענה על צרכי בני הנוער.
3. עידוד בני הנוער להתנדב.
4. קירוב בני הנוער להיסטוריה ולפולקלור המקומיים ויצירת מחויבות לשמירתם.

תיאור היוזמה:

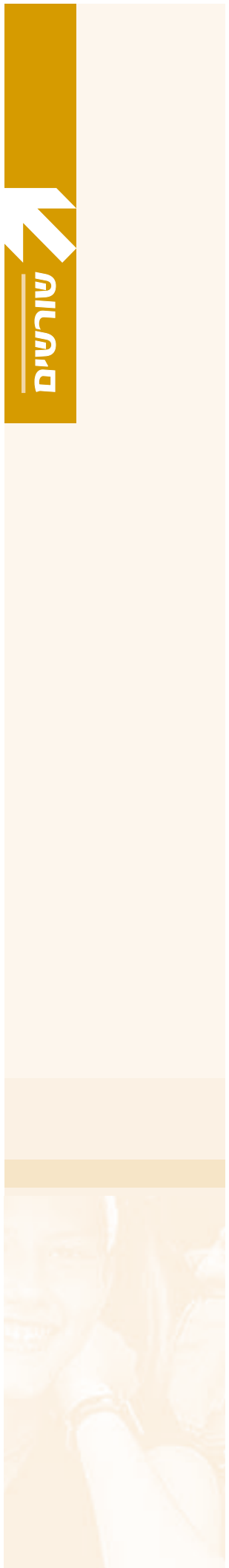
היוזמה מפעילה את בני הנוער בפעילויות התנדבותיות מגוונות שתכליתן שמירה על אתרים היסטוריים ביישוב ועל הפולקלור המקומי. בפעילויות מסוג זה מאפשרים לבני הנוער להתקרב למסורת שלהם ולשמור עליה. בני הנוער יציינו את תחומי העניין שלהם בשאלונים שיחולקו להם, ועל פי תחומי העניין יגובשו הפעילויות וישובצו בהן בני הנוער. בין הפעילויות שבהן ייקחו חלק בני הנוער: תיעוד וצילום אתרים היסטוריים ביישוב וחוגי ריקוד שבהם ילמדו המשתתפים את הריקודים המקומיים ואת ריקוד הדבקה המסורתית.

בני הנוער יפגשו אחת לשבועיים לשיבות ביניים וסיכומים.

יעדי היוזמה:

↪ חיבור בני הנוער לעבר של היישוב ויצירת תרבות משותפת ומחויבות הדדית בין תושבי היישוב לבני הנוער.

↪ יצירת תרבות התנדבותית בקרב בני הנוער.

מדדים להצלחה:

שנה א'

- בניית מערך הכשרה והשתלמות לצוות ולבעלי התפקידים העוסקים עם בני הנוער.
- מיון בני נוער על פי תחומי עניין באמצעות שאלונים (מיפוי צרכים).
- גיוס בני הנוער לפעילות ההתנדבותית.
- כל בני הנוער המשתתפים ב'זממה ידווחו (בשאלון שיופץ) על סיפוק מפעילותם ושינוי לטובה.
- העברת שאלוני מעקב אודות רצונות בני הנוער בנושא ההתנדבות.

שנה ב'

- 'צירת תוכנית התנדבות שתואם לרצונות בני הנוער כפי שבאו לידי ביטוי בשאלונים.
- העברת שאלוני מעקב אודות רצונות בני הנוער בנושא ההתנדבות.

שנה ג'

- 'צירת תוכנית התנדבות שתואם לרצונות בני הנוער כפי שבאו לידי ביטוי בשאלונים.

תיעוד ומשוב משנת הפעילות הראשונה במסגרת היוזמה "הנוער במרכז העניינים"

במהלך השנה נעשה מעקב אחר הפעילות במסגרת "הנוער במרכז העניינים" כהערכה מעצבת שהיא בסיס להפקת לקחים מתמדת.

נוסף למגע ולקשרי העבודה השוטפים של מפקחי מינהל חברה ונוער עם העושים במלאכה ברשויות, שכללו שיחות, התייעצויות ודיווח קבוצתי, בוצע משוב ברמה ארצית בכמה כלים:

- א. התקיימו קבוצות מיקוד עם מנהלי מחלקות נוער ומחזיקי תיקי נוער ברשויות.
- ב. הועברו שאלונים ליושבי ראש המינהלות הרשותיות ולנציגי נוער החברים במינהלות.

◆ סיכום עיקרי הדברים שעלו מקבוצות המיקוד:

הישגים

- ◆ הקמת המינהלת - "השולחן העגול" ויצירת שותפויות חדשות.
- ◆ הרחבת מעורבות נוער והעצמת מנהיגות הנוער.
- ◆ קידום ידע מקצועי - למידת עמיתים של עובדי נוער והשתלמויות. "רוב התקציב הוקדש להדרכות, הכשרות והקניית כלים להשגת היעדים שלנו בקידום ראיית רצף חינוכי וחיבור המערכות".

נושאים שקודמו:

- ◆ מיפוי נוער בעיר, סקר צורכי נוער, יוזמות נוער, מענה לנוער שוליים.
- ◆ תוגברו תקציבים לפעילות הנוער.

עיקרי ההמלצות להמשך הדרך:

- ◆ יוזמת השרה של "הנוער במרכז העניינים" היא התחלה של מהפכה בתחום הנוער שתביא לתיאום ושילוב בין הגופים והזרועות המשיקים לנוער. לפיכך יש לשווק וליחצן את היוזמה לציבור כחלק משמעותי בתוכנית המשרד וכמסר המדגיש את חשיבות החינוך הבלתי פורמלי.
- ◆ לקדם את תהליך חקיקת חוק הנוער.
- ◆ למסד את "צביעת" התקציבים לחינוך בלתי פורמלי.
- ◆ לקדם את הראייה המשלבת בין החינוך הפורמלי והחינוך הבלתי פורמלי לרצף חינוכי עקבי.

ראוי לציין כי ממצאי קבוצות מיקוד אינם מהווים מידע מייצג, אך הם מצביעים על תופעות וכיוונים, שלהם יש הדים גם במידע שהתקבל מהשאלונים הכמותיים.

◆ **עיקרי הממצאים משאלוני יושבי ראש המינהלות הרשותיות ומשאלוני נציגי הנוער:**

התנהלות הרשות:

ניתן להבחין בחשיבות שהרשות מייחסת ליוזמה: רוב יושבי ראש המינהלות הם בעלי תפקידים בכירים ברשות (בכ-10% מהמינהלות היו"ר הוא ראש הרשות או סגנו, בכ-15% מהמינהלות היו"ר הוא מנהל/ת מחלקת החינוך, בכמחצית מהמינהלות היו"ר הוא מנהל אגף הנוער). ברשויות נעשה איגום משאבים ואף היו תוספות תקציביות.

שותפויות:

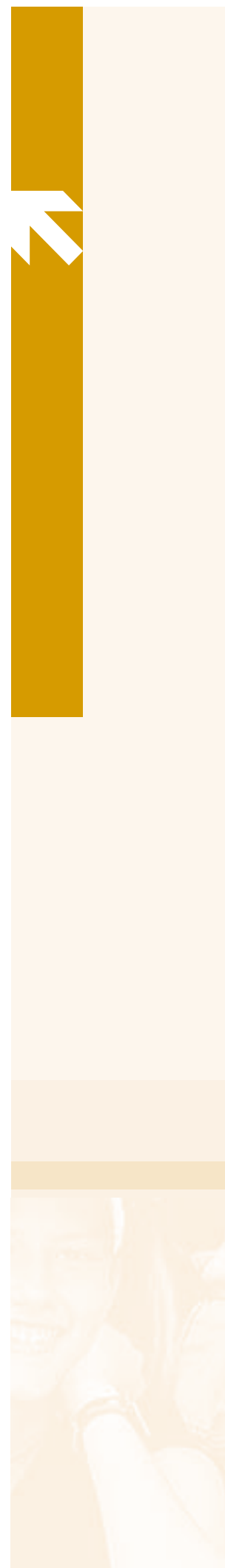
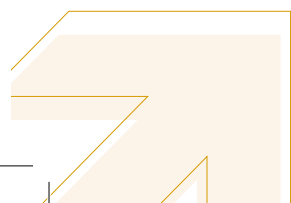
ניתן לראות את ההיקף הרחב של השותפים במינהלת, ממחלקות הרשות, מבתי הספר, נציגי הנוער והמתנ"ס. כן ניתן להבחין כי ההורים והמגזר השלישי מיוצגים פחות. בכ-70% מהמינהלות יש נציגות לבני נוער, ואלה מביעים שביעות רצון רבה ממעמד ומתרומתם לקידום ענייני הנוער ברשות.

תוכניות לנוער:

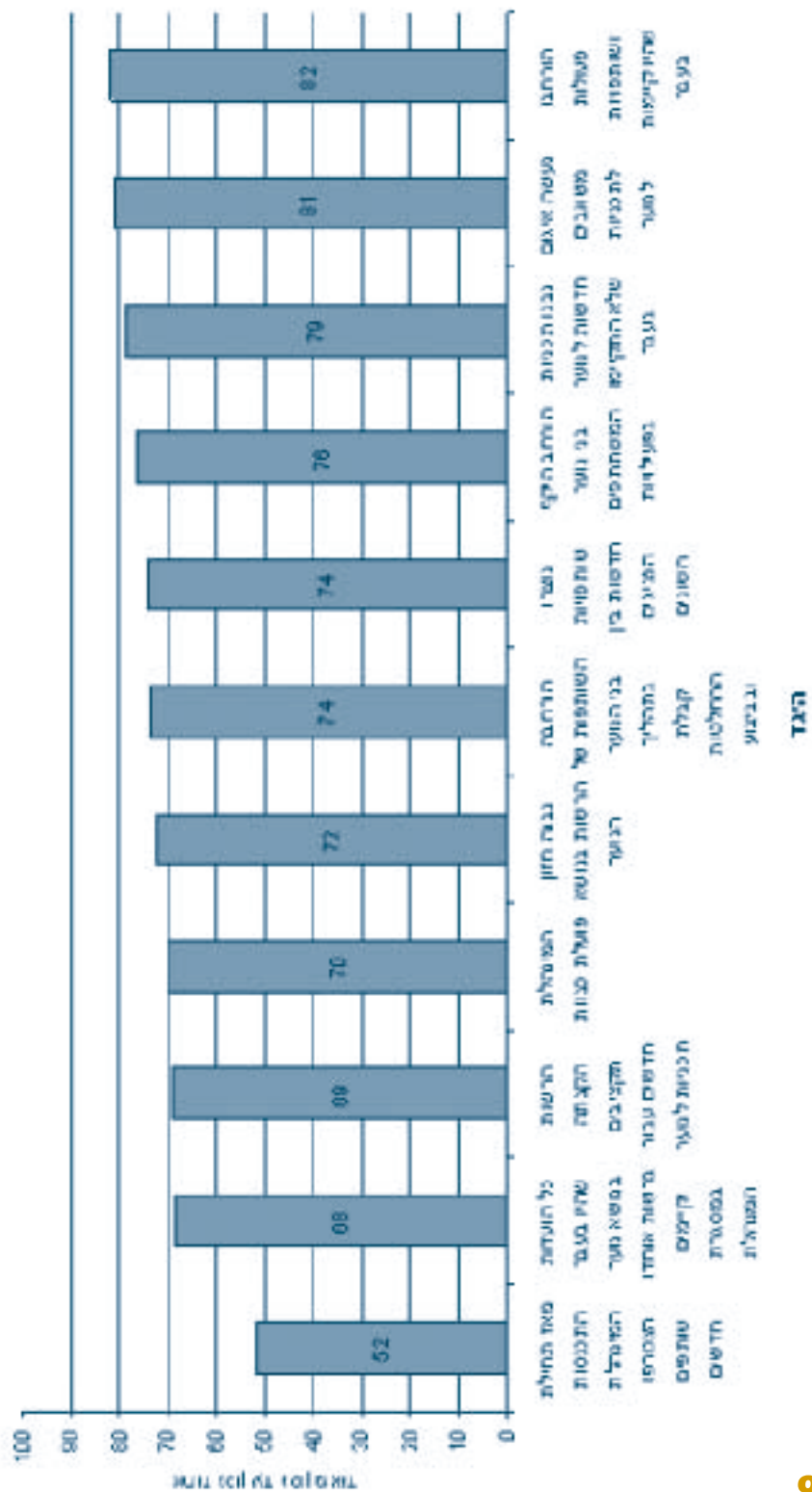
ישנה הרחבה של תוכניות ואף תוכניות חדשות שנוצרו במסגרת היוזמה.

◆ **פירוט נתונים משאלונים של יו"רי מינהלת הנוער במרכז העניינים: המידע התקבל מכ-80% מהרשויות. טבלה: השותפים במינהלות**

מחלקות/גופים משתתפים	% הרשויות שדיווחו שיש נציגות מגופים אלו
מחלקת חינוך	89
מחלקת נוער	88
מחלקת רווחה	87
בית ספר	82
מועצת תלמידים ונוער רשותית	76
הורים	66
מחלקת קידום נוער	64
מתנ"ס	64
מחלקת תרבות	54
מחלקת ספורט	50
מגזר שלישי	33
מחלקת קליטה	27
מגזר עסקי	13
אחר	43

גרף 1: אחוז המסכימים במידה רבה ורבה מאוד עם ההיגדים על תפקוד/הישגי המינהלת

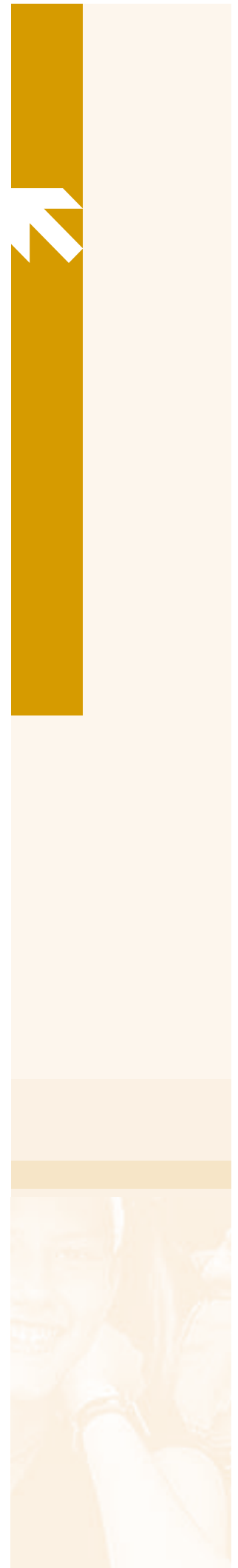
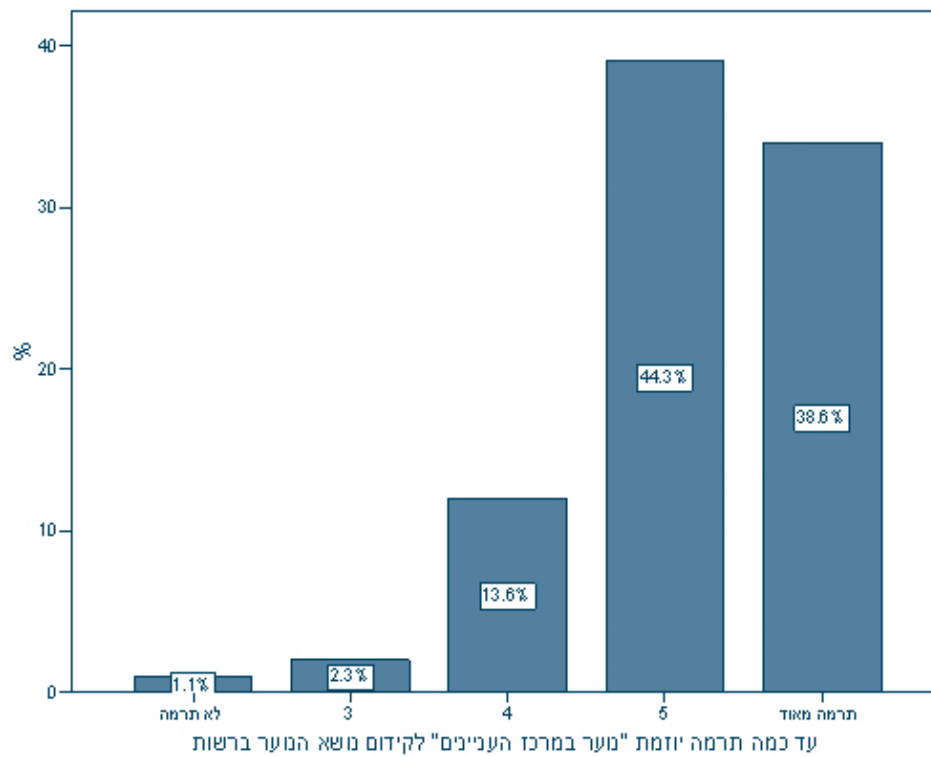

מידת ההסכמה עם ההיגדים לגבי תפקוד המינהלת

מהגרף עולה כי לדעת היו"רים חל שינוי בדרכי העבודה שהיו מקובלות בעבר. אחוז ההסכמה עם ההיגדים הוא גבוה יחסית (נע בין 70% ל-80%). למעט הצטרפות שותפים חדשים העומד על 51%, בהתחשב בעובדה שבטבלה מופיעה פריסה רחבה של משתתפים במינהלת, נתון זה סביר.

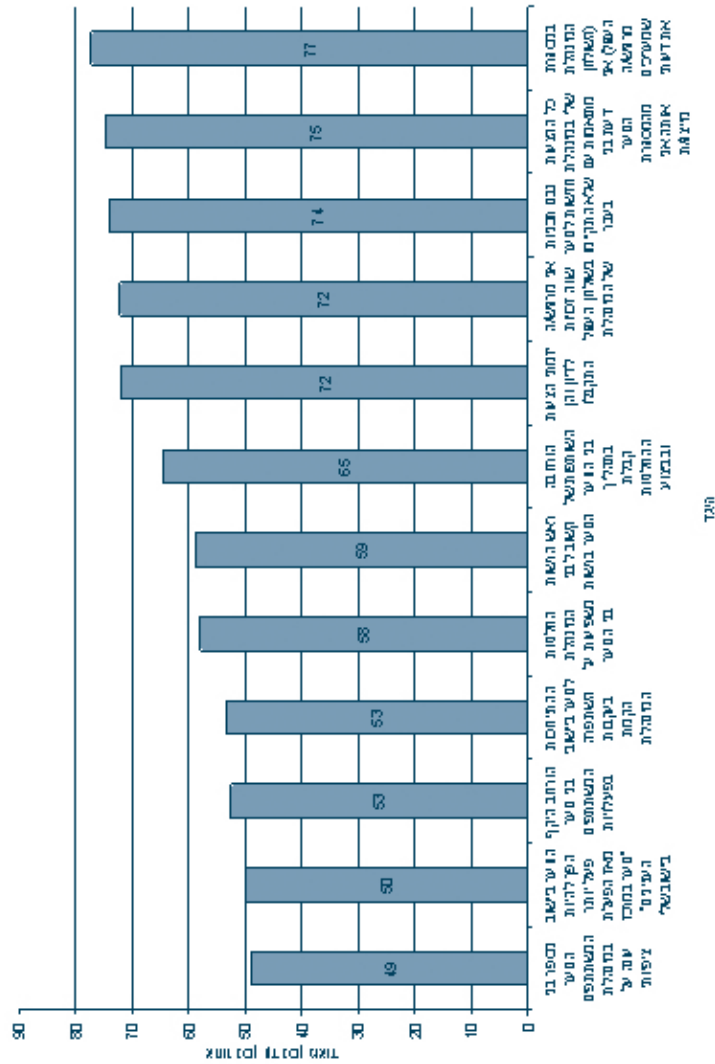
גרף 2: שביעות רצון כללית של יושבי ראש מינהלות "הנוער במרכז העניינים"

מידע שהתקבל משאלוני נציגי הנוער במינהלת הרשותית:

לשאלון נוער במינהלת השיבו 81 בני נוער המשתתפים בפועל במינהלת מ-59 רשויות.

גרף 3: אחוז בני הנוער המסכימים במידה רבה ורבה מאוד עם ההיגדים על תפקוד/הישגי המינהלת

ניכר שרוב בני הנוער מרוצים ממעמדם במינהלת. בין 72%-77% ענו שההיגדים על מעמדם ותפקודם במינהלת נכונים במידה רבה ורבה מאוד. מעניין שההערכה של בני הנוער לגבי מעורבותם האישית במינהלת גבוהה יותר מהערכתם את ההשפעה על מעורבות הנוער ברשות (בין 49%-58% ענו כך).

התמונה המתקבלת מתשובות בני הנוער על מעורבותם בדיוני המינהלת ובפעילות, תואמת במידה רבה את דעת יושבי ראש המינהלות. עם זאת, רק מחצית מבני הנוער מרוצים מהיקף ייצוגם.